

YHDYSVALTAIN VALTIOLLISET PUOLUEET JA NIITTEN SUHDE TYÖVÄENLUOKKAAN

KIRJOTTANUT
JAMES ONEAL

Mukaeltu suomennos tekijän käsikirjotuksesta

AMERIKAN SUOMALAISTEN SOSIALISTISTEN KUSTANNUS-
LIIKKEITTEN KUSTANTAMA

FITCHBURG, MASS., 1916
SUOMALAISEN SOS.. KUSTANNUSYHTIÖN KIRJAPAINO

ESIPUHE

Esilläoleva teos on useiden vuosien kuluessa tekemieni tutkimuksien tulos. Olen havainnut, että tähän asti ei ole julkaistu yhtään kirjaa, joka osapuilleen yhdenjaksoisesti esittäisi niitä valtiollisia kysymyksiä, joiden perusteella ovat muodostuneet Yhdysvaltain valtiolliset puolueet. *McKeen'en* kirjoittama teos "*National Conventions and Platforms of all Political Parties*" on tärkeä aineskokoelma, mutta se ei yritäkään selittää valtiollisten puolueitten ja puolueperiaatteitten historiaa. Sitäpaitsi se käsittelee aikaa ainoastaan vuoteen 1904. Tasavallan aikaisimman historian ajoilta myöskin on olemassa työväenluokan ryhmien valtiollisia julistuksia, jotka ovat haettavat kallishintaisista erikoisteoksista ja senvuoksi ovat työläisille vaikeasti saatavissa.

Lukiessani valtapuolueitten ohjelmia ennen kansalaissotaa koskevilta ajoilta, tein sen huomion, että ne ovat hyvin samankaltaisia, lukuunottamatta pieniä tilapäis-eroavaisuuksia, ja että työväenluokkaa koskevat kysymykset yhdeksännentoista vuosisadan ensimmäisellä puoliskolla eivät saavuttaneet tuskin minkäänlaista huomiota.

Jacksonin tultua presidentiksi, vuonna 1828, "puoluejärjestö" muodostui jonkinlaiseksi mahtavaksi liike-

yhtiöksi, joka osti, vaihtoi ja myi tavaroitansa samalla tavalla kuin nykyajan kapitalisti kaupittelee sikojansa, rautaansa tai saippuata. Tavaroina olivat valtiolliset- ja puolueitoimet, jotka jaettiin puoluejärjestön asiamiehille "firmalle" tehtyjen palveluksien maksuna. Tietysti puoluejärjestöt myöskin palvelivat niitten luokkien etuja, jotka pyrkivät kontrolloeraamaan hallitusta, siten turvatakseen asematansa.

Mutta etenkin huomattavaa on, että itse virkapaikkojen kaupittelemisen, muodostui suunnattomaksi liiketoiminnaksi, joka veti puoleensa varsin ala-arvoiseltaisia olijoita, ihmisiä, jotka vähän tiesivät historiasta, valtiotaloudesta ja yleisistä kysymyksistä ja vielä vähemmän välittivät niistä, ihmisiä, jotka itse asiassa olivat kokonaan kykenemättömiä käsittelemään yleisiä asioita. Tällainen kaupanteko, jossa tavarana oli voitokkaan puolueen riistämä virkapaikkasaalis, myös suuressa määrässä edisti kehitystä vuoden 1861 surullista tapahtumaa — kansalaissotaa kohti. Tosin tämän sodan perimmäisenä syynä oli luokkavastakohtat pohjoisvaltioitten kapitalistien ja etelävaltioitten viljelijäin välillä, mutta itse se tapa, millä ristiriidat puhkesivat ilmiliikkiin, oli seurauksena sellaisten poliittisten kaupustelijoitten keinottelusta, jotka antoivat asioitten mennä menoaan, ollenkaan ajattelematta uhkaavaa kriisiä, joka oli upottava kaikki maan asukkaat veriaaltoihin.

Kaksitoista vuotta ennen kansalaissotaa ja nykyinen aika, ovat monessa suhteessa samankaltaisia. Kapitalistipuolueitten valtiolliset kätyrit tänä päivänä seisovat suurten kysymyksien edessä, jotka kipeästi

vaativat ratkaisua ja heidän suhtautumisensa näihin kysymyksiin, on melkolailla samallaista kuin senaikuis-ten valtiollisten keinottelijoitten suhde orjuuskysymykseen. Samalla tavalla kuin siihen aikaan esiintyi uutta lajia olevia miehiä, kuten Sumner, Lincoln ja Chase, jotka täydellisesti ymmärsivät aikansa kysymyksen vakavan luonteen, niin tänäänkin LaFoletten tapaisia miehiä esiintyy porvariston näyttämöllä, varoittaen luokkaansa uudesta lähestyvistä kriisistä. Mutta aivan samalla tavalla kuin Lincoln, Sumner ja heidän kaltaisensa ajattelivat, että neekeriorjuus ehkä voisi säilyä ja että valtioitten välinen liitto pysyisi eheänä kompromissi-toimenpiteitten avulla, niin myös LaFollette ja hänen henkiheimolaisensa ajattelevat, että kapitalismin vikoja voi parantaa ja tehdä työväenluokalle siedettäväksi komiteoitten ja järjestävän lainsäädännän avulla. Heidän näköpiirinsä on rajoitettu, eivätkä he halua tunnustaa, että koko kapitalistinen sivistyselämä on uudelleen järjestettävä tuottajaluokan etua silmälläpitäen. Mutta kuitenkin, aivan samoin kuin ensimmäisten edistysmielisten esiintyminen ennen kansalaissotaa oli merkkinä orjuusjärjestelmän pikaisesta kumoutumisesta, niin myös meidän päiviemme "kapinallisten" esiintyminen ennustaa nykyisen hallitsevan luokan häviötä.

Tehdessäni selkoa valtiollisten puolueitten ohjelmista, olen koettanut esittää niiden sisällön niin tarkasti kuin suinkin on ollut mahdollista. Olisin voinut liittää ne tähän kokonaisuina, mutta aina samojen "kysymysten" ja pitkiksi sekä monimutkaisiksi lauseiksi kudottujen poliittillisten fraasien alituinen uudistaminen, olisi varmasti väsyttänyt ja kyllästyttänyt lukijaa. Olen

senvuoksi useimmiten lyhentänyt niitä, esittäen niiden sisällön ytimen, niin että lukija lyhyellä silmäyksellä voisi nähdä mitä mikin puolue "paheksui" tai "hyväksyi" ja mitä eroavaisuuksia niitten välillä oli. Samalla kertaa olen koettanut tutkia kunkin puolueen syntyä ja lyhyesti tehdä selkoa sen kehityksestä ja sen vaikutuksesta Amerikan historiaan. Sosialistipuolueitten ohjelmat olen julkaissut kokonaisuudessaan kahdesta syystä: ensiksi, koska niillä on pysyväinen historiallinen arvo kaikille sosialisteille ja toiseksi, koska on melkein mahdotonta lyhentää niitä, ne kun jo sellaisinaan ovat lyhyesti esitettyjä yhteiskunnallisen liikkeen periaatteita, jolla on kannattajia maailman kaikkien sivistyskansojen keskuudessa ja ne kunakin aikana edustavat näitten periaatteitten sovelluttamista siihen aikaan vallinneisiin olosuhteisiin.

Räikeä vastakohta on havaittavissa tarkastessamme kunakin vaalikautena esiintyneitä työväenkysymyksiä ja kun vertaamme niitä vallitsevien puolueitten ohjelmien sisältöön, huomaamme, että nämä puolueet eivät välittäneet tuottajaluokan etujen valvomisesta, lukuunottamatta sitä, että ne tyhjillä lupauksilla koettivat pettää työläisiä antamaan kannatusta näille puolueille.

Kirjani sisältö liikkuu laajalla alalla ja jo senvuoksi ei voi tyhjentävästi esittää käsiteltävää kysymystä. Tarkasti selostaaksemme kaikkia tämän yhteydessä esiintyviä kysymyksiä, pitäisi kirjoittaa useita laajoja teoksia. Kuitenkin toivon, että tästä kirjasta on oleva hyötyä ei ainoastaan puhujillemme ja kirjoittajillemme, vaan yleensä koko työväenluokalle ja että se innostut-

taisi työläisiä taistelemaan sosialistipuolueen vallan laajentamiseksi, niin että voitamme kapitalistista orjuutta edustavat kuluneet ja mädäntyneet poliittiset koneistot.

James Oneal,

Terre Haute, Indiana, toukok. 2 p:nä 1914.

I LUKU

Yhteiskunnalliset olot tasavallan syntyessä

Päinvastoin kuin yleisesti luullaan, Amerikan vallankumous asiallisesti ei muuttanut Amerikan kansan hallitusmuotoa ja taloudellisia sekä yhteiskunnallisia olosuhteita. Sotaa Englantia vastaan ei käyty tarkoituksella saavuttaa mullistavia muutoksia hallitus- tai yhteiskuntarakenteeseen. Kolmentoista siirtokunnan uskonnollinen, taloudellinen, yhteiskunnallinen ja valtiollinen elämä oli pääasiassa muodostunut Englannin mallin mukaan, eikä sitä vastaan esitetty mitään vastausetta. Päinvastoin, väittiväthän vallankumouksen johtajat, että juuripa senvuoksi, kun Englannin hallitus kohdellessaan siirtomaita, oli poikennut Englannin tavoista ja laeista, täytyi tarttua aseisiin. Englannin hallitukselle lähetetyt lukuisat protesti-kirjelmät ja Itsenäisyys-julistukseen sisältyvät syytökset kaikki kohdistuivat niiden "oikeuksien" loukkauksia vastaan, joita siirtolaisherrat Englannin kansalaisina katsoivat itselleen kuuluviksi. Näistä kaikista protesteista voi vetää sen johtopäätöksen, että siirtolaiset olivat tyytyväisiä englantilaisiin laitoksiin, lakeihin ja tapoihin, mutta että

kuningas ja parlamentti loukkasivat heitä tässä suhteessa.

Meidän on senvuoksi välttämätöntä heti alusta pitäen päästä pääpiirteissä selville siitä, millainen yhteiskuntamuoto siihen aikaan oli valloilla ja etenkin millainen oli työväenluokan asema. Päästyämme siitä selville, me voimme nähdä, millaiset laitokset ja tavat tyydyttivät "vallankumouksellisia isiämme" ja millaiset heidän ihanteensa sekä periaatteensa olivat.

Tuskin on tarpeellista mainita, että suurin osa sen ajan työläisistä kärsi orjuutta muodossa tai toisessa. Neekeriorjuus vallitsi keski- ja eteläsiirtokunnissa vuodesta 1620 saakka, jolloin esimäinen neekeriorja-lasti laskettiin maihin Jamestown'issa, Virginiassa. Nämä siirtokunnat vähitellen kehittivät itselleen orjalakeja, jotka ovat raakalaisimpia ja julmimpia, mitä maailma koskaan on nähnyt ja ne kehittivät petomaisen hallitsevien valkoihoisten tyyppin, joka on lyönyt leimansa Etelän elämään meidän päiviimme asti. Tällaisen raakuuden seurauksena oli, että orjavaltioitten asukkaat lähes kahden vuosisadan aikana elivät peläten orjakapinoita, jotka uhkasivat hävittää kokonaisia kaupunkeja. Tällä orjuusmuodolla ei ollut yhtään Europan maaorjuuden sovittavaa piirrettä, se johti kadotukseen sekä herrat että orjat, muodostaen edellisistä tietämättömiä kerskailijoita ja upottaen jälkimäiset taikauskoon ja tietämättömyyteen.

Etelän herrojen eläessä Afrikasta ryöstettyjen neekerien pakkotyöllä, pohjoisvaltioitten kauppiat, etenkin puritaanisessa Massachusettsissa, harjoittivat orjakauppaa, hankkien Etelän viljelijöille mustaa norsun-

luuta — miksi neekereitä "kauppakielellä" kutsuttiin. Moni pohjoisvaltioitten "kristitty" kauppias rukoili "jumalansiunausta" laivalleen ja sen kapteenille, näitten lähtiessä matkalle, hakemaan uusia neekerijoukkoja. Laivanomistajat, jotka eivät harjoittaneet suoranaista neekerien ryöstämistä, lastasivat laivansa Uuden Englannin monissa viinapolttimoissa keitetyllä rommilla, rommi vaihdettiin Afrikassa neekereihin, neekerit vaihdettiin etelävaltioissa sokerisiirappiin ja sokerisiirappi vietiin Uuteen Englantiin rommiksi poltettavaksi j.n.e. loppumattomiin. Nämä puritaaniset orjakauppiat olivat tietysti äärettömän hurskaita ja pitivät tarkkaa huolta myymiensä neekerien "sieluista", väittivät pä monet heistä, että orjakaupalla oli se siunauksellinen merkitys, että sen kautta neekerit tehtiin osallisiksi "pyhän evankeliumin" antamaan autuuteen.

Myös tuhansia valkoihoisia pidettiin orjuustilassa. Niitä sanottiin *kontrahtiorjiksi eli palkkaorjiksi (indentured servants ja redemptioners)*. Edelliset olivat miehiä, naisia ja lapsia, jotka kontrahdin kautta sitoutuivat palvelemaan määrätyn vuosimäärän maksuksi heidän matkakustannuksistaan Amerikkaan. "Redemptioners'it" eivät kirjoittaneet mitään kontrahtia, mutta suostuivat siihen, että laivan kapteeni myi heidät eniten tarjoovalle, joka siten lunasti heidät laivasta, maksaen heidän matkakustannuksensa. Tämä menettelytapa aiheutti laajalle levinnyttä valkoisten orjien kauppaa ja useat kaupustelijat keinottelivat tällä alalla. Nämä "sielunkauppiat" olivat jokaista Amerikkaan tulevaa laivaa vastassa, ostivat maahantulevia siirtolaisia ja kuljettivat heitä, usein vitjoilla kiinnitettyinä toisiinsa, läpi maan,

kaupiten heitä työnantajille. Isä, äiti ja lapset usein myytiin eri ostajille. Tästä liikkeestä tulevan voiton suurentamiseksi ryöstettiin tuhansia ihmisiä Englannissa ja myytiin Amerikkaan. Myös kuljetettiin tänne ja myytiin rikosvankeja, etenkin Marylandin ja Virginian siirtokuntiin. Matkalla Amerikkaan sullottiin uhrit laivoihin siinä määrin, että useat heistä kuolivat nälkään ja tarttuviin tauteihin. Näitten onnettomien keskuudessa vallinneen kuolleisuuden todellinen määrä ei tule koskaan tunnetuksi, mutta kun laivat usein saapuivat perille vähemmällä kuin puolella alkuperäisellä matkustajamäärällään, niin on selvää, että kuolleisuus oli hirvittävän suuri.

Niitä, jotka hengissä suoriutuivat matkan vaivoista ja myytiin maatalanomistajille sekä muille työnantajille, pidettiin siirtokuntien yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa elämässä orjien asemassa. Heitä rangaistiin tottelemattomuudesta ja heidän palvelusaikaansa pidennettiin erilaisista rikoksista. Ryhdyttiin varovaisuustoimenpiteisiin, kuten neekeriorjienkin suhteen, heidän karkamisensa estämiseksi ja karkurilakia sovellettiin heihin samoin kuin mustiinkin.

Isännän kuoltua liitettiin kontrahtityöläiset maatalan kalustoluetteloihin. Tämä synnytti kotimaisen työläiskaupan, mikä tuli keinottelijoille voittoatuottavaksi. He olivat lain edessä omaisuutta. Matkailijat ovat kertoneet useita kertomuksia siitä, miten raa'an kohtelun alaisiksi nämä työläiset joutuivat.

Mustien ja valkoisten orjien ohella oli joukko "vapaita" valkosia, joiden elämä oli tuskin parempaa. Orjatyöläisten elämäntaso ja "työpalkka" määräsi näit-

ten "vapaittenkin" työläisten elintason; se korvaus, minkä he saivat työvoimansa myymisestä, riippui epätasaisesta kilpailusta orjatyön kanssa, eivätkä he voineet mitenkään vapautua tämän taloudellisen lain vaikutuksesta. Kaikkien näitten työläisryhmien yläpuolelle korkealle kohosi kourallinen hallitsevia valkoisia, jotka kontrolleerasivat hallitusvaltaa ja laativat omaa luokkavaltaansa suojelevia lakeja. Kirkostakin muodostui voimakas mahti tukemaan heidän valtaansa, pappien alituisesti saarnatessa alistumisen oppia, alistumisen palkkioksi luvaten pelastusta haudan tuolla puolla. Tämän orjatyön seurauksena oli, että kaiken hyödyllisen työn tekemistä pidettiin yhteiskunnallisen ala-arvoisuuden ilmauksena, vallassaolevien valkoisten halveksinessa niitä valkoisia miehiä tai naisia, jotka olivat hyödyllisessä työssä. Nämä vallassaolijat palkkasivat orjakkartanoihinsa orjavouteja, viettäen itse hyviä päiviä Etelän rikkaassa luonnossa, metsästellen kettuja, tai remuten tanssiaisissa ja pelaten lähikaupungeissa. Suunnaton työläisjoukko oli äänioikeutta vailla omaisuusehtojen takia, eikä heillä ollut sen enempää vaikutusvaltaa lainlaadintaan kuin mitä Mars-tähden asukkailla meidän maapallomme asioihin. Tavat ja traditsioonit muodostivat kuilun työtätekevän joukon ja näiden harvain laiskurien välille.

Uuden Englannin tuimat talvet ja vähemmän hedelmällinen maaperä tekivät orjuuden siellä voittoatuottamattomaksi, jonka vuoksi tällä alueella tapaamme vain vähän orjia. Jossain määrin vallitsi kontrahtityö ja osaksi hankittiin työvoimaa myymällä lainrikkoojia yleisillä huutokaupoilla. Vallitsevana järjestelmänä oli

palkkatyö, mutta sitä järjesteltiin siten, että se tuli työnantajille yhtä edulliseksi kuin pakkotyö. Tämä saatiin aikaan määräämällä palkan suuruus laissa ja säätämällä rangaistuksia näitten määräyksien rikkomisesta. Näitä myös muodosteltiin yhtämittaa, vastamaan tavaroiden hintojen muutoksia, niin että palkkatyöläiset harvoin hyötyivät hintojen alentumisesta. Sellaisina aikoina, jolloin työvoiman kysyntä oli erittäin suurta, ryhtyivät työnantajat toisinaan viekoittelemaan työläisiä toisilta työnantajilta, lupaamalla heille suurempaa palkkaa kuin laissa sallittiin. Kun tämä saatiin ilmi, saivat tähän syypäät työläiset tavallisesti sakkoa, mutta työnantajat eivät. Puritaaninen siveyskäsite luokitteli toimettomuuden suurimmaksi paheeksi ja kunnalliset virkailijat alituisesti myivät köyhäinhoidon hartioille joutuneita lapsia huutokaupalla pakkotyöhön määrä-ajaksi. Vieläpä Connecticutin valtion virkamiehet yhteen aikaan panivat käytäntöön pakkotyön yksityisten työnantajien hyväksi.

Pennsylvaniassa oli suuri määrä valkoisia kontrah-tiorjia, joita sinne varhain siirtokunnan historiassa oli haalinut siirtolaisiamies William Penn, joka levitteli Europaan valheellisia kiertokirjeitä uutisasutuksen hyvästä edellytyksistä hänen tiluksillaan. Jalkapuut ja ruoskimispaalut myös saivat rikollisen menemään työnantajille työhön rangaistusajakseen ja samoin kuin etelä-valtioissa oli täälläkin lait muodosteltu sellaisiksi, että mitättömistäkin rikoksista pidennettiin heidän rangaistusaikaansa. Täällä kuten muuallakin, oli hallitustoi-miin osaaottaminen ja viran hallussapitämisen ehtona omaisuussuhteet, joten rikkautta luova luokka ei kos-

kaan tiennyt äänestämistä mitään. Virkapaikkojen tavoittelemisen tuli usean ammatiksi ja kun omistava luokka valitsi virkailijat, voitiin poliittista valtaa käyttää miten hyvänsä, tarvitsematta pelätä työväenluokan kostoja.

Uudessa Englannissa laadittiin lakeja, joitten tarkoituksena oli aikaansaada ja ylläpitää eroavaisuuksia luokkien välillä asukkaiden vaatetuksissa ja yleensä yhteiskunnallisessa elämässä. Kirkoissakin pantiin köyhät istumaan eri paikoille kuin rikkaat, saattaakseen heidät ymmärtämään, että he olivat huonompaa ainesta. Nykypäivinä "alaluokkien" keskuudessa vallitsevan pyrkimyksen jäljitellä rikkaitten noudattamia muoteja ja tapoja, jonka vuoksi jälkimäiset tavallisesti muuttavat muotiaan sitä mukaa kuin ne tulevat yleisemmin käytäntöön — sen välttivät puritaanit laatimalla tapalakeja. Laissa määrättiin erinäisiä pukumuotoja, joita köyhät eivät saaneet jäljitellä, koska ne olivat korkeamman säädyn tunnusmerkkinä. Näitten määräyksien rikkomisesta seurasi usein sakkoja.

Siirtokuntien rikoslait olivat raakoja. Useimmissa siirtokunnissa oli yleistä, että eri rikoksista poltettiin kuumalla raudalla olkapäätä, kättä, otsaa tai poskea. Korvien leikkaaminen tai repiminen päästä oli myös yhtälajia rangaistusta, puhumattakaan jalkapuista ja "ducking stool'eista" (nämä olivat kiduttavia rangaistusvehkeitä. Jonkinlaisella vipulaitteella laskettiin onneton tuontuostakin veteen ja puol'tukehtuneena nostettiin jälleen ylös, jota peliä jatkettiin useamman kerran). Velkavankilat olivat saastaisia tautien ja paheiden pesiä. Niiden asukkaat olivat miehiä ja naisia,

jotka oli vangittu pienistä veloista, joita eivät kyenneet maksamaan. Usea sai olla vankilassa monta vuotta dollariakin pienemmästä velasta, muutamat murtuivat tauteihin tai tulivat hulluiksi ja kuolivat unohdettuina. Sairaatsaivat olla hoidotta, vuoteet olivat tuntemattomia, useat olivat vuosikausia pesemättöminä, heidän vaatteensa mätänivät ja näitten luolien ilma oli inhoittavan hajuista. Vankilamaksut ja kulut asetettiin näitten onnettomien maksettaviksi, siten lisäten heidän velkaansa, ja tämän automaattisen prosessin kautta lisääntyi joka päivä näitten onnettomien kurjuus.

Kaikki työläisten yhdistykset, joiden tarkoituksena oli työläisten aseman parantaminen, olivat vanhan yleisen lain mukaan salaliittoutumispyrkimyksiä ja niinpiankuin työläiset muodostivat ensimmäiset työväenjärjestönsä yhdeksännentoista vuosisadan alkuvuosina, sakoettiin ja teljettiin vankiloihin johtajia. Kapinoiminen oli ainoa turvakeino, kun luokkavalta tuli sietämättömäksi. Noin kaksikymmentäviisi neekerikapinaa tapahtui siirtokunta-ajan kestäessä. Valkoisten ja mustien karkaamiset olivat yleistä. Siirtokuntien sanomalehdet sisälsivät alituisesti ilmoituksia karkureista. Valtaluokka pelkäsi aina valkoisten kapinoita. Muutama niistä olivatkin niin valtavia, että ne uhkasivat tuhota hallitsevat perheet. Tämä osottautui etenkin *Baconin* kapinassa Virginiassa v. 1676, mikä myös kiihoitti yleisiä kahakoita Marylandissa ja North Carolinassa, *Leislerin* kapinassa New Yorkissa v. 1698, *Shayn* kapinassa ja n. s. *regulaattorien* kapinassa seuraavan vuosisadan jälkipuoliskolla.

Työläisten palkkoja maksettiin säännöttömästi; ne

olivat alhaisia ja työpäivä ulottui auringonnoususta sen laskuun. Talvella olivat palkat alhaisemmat kuin kesällä ja kun työläisillä ei ollut mitään takuuta tuotteeseensa, petkuttivat seudulta karanneet urakoitsijat usein hänen palkkansa. *Carroll D. Wright*, joka teki tarkan tutkimuksen siirtokunnissa maksetuista palkoista, sanoo:

“Siirtokunta-ajan päättyessä, maksettiin maanviljelystyöläisille ainoastaan noin 40 senttiä päivässä. Tämä oli vain vähän suurempi kuin heidän palkkansa vuosisadan keskivaiheilla, ollen keskimääräinen palkka vuodesta 1752 vuoteen 1760 kolmekymmentäyksi senttiä päivässä, teurastajille maksettiin 1780 vain kolmekymmentäkolme ja yksi kolmasosa senttiä päivässä ja kirvesmiehille viisikymmentäkaksi senttiä. Laiva- ja venerakentajat saivat siirtokunta-ajan päättyessä noin yhdeksänkymmentä senttiä päivässä ja suutarit seitsemänkymmentäkolme senttiä. Sepät saivat noin seitsemänkymmentä senttiä päivässä.”

Hinnat olivat korkeita ja työläinen, jonka onnistui pysyttäytyä poissa velkavankeudesta, oli jo onnellinen.

Tällainen oli sivistyselämä Amerikan vallankumouksen aikana. Mitä työväenluokkaan tulee, niin sen asema erosi tuskin ollenkaan siitä tilasta, jonka kourisrissa vanhan Maailman työläiset olivat. Tosin tuotantovoimat olivat pienet verrattuna kahdennenkymmenen vuosisadan tuotantovoimiin, eikä taloudellista hyvinvointia voitu taata kaikille tänä aikana. Mutta on huomattava, että vallankumouksen johtavien miesten mainitsemissa epäkohdissa ei puhuta mitään työväenluokkaa koskevista tarpeista. Suur-Britannia oli laatinut lakeja siirtokunnallista kauppaa, teollisuutta ja salakuljetusta vastaan mikä uhkasi alentaa näissä puuhis-

sa olevan luokan tuloja. Aineellisten tappioittensa johdosta yhtyivätkin nämä yhteen huutoon tyranniutta ja "verotusta ilman edustusta" vastaan. Kun ensimmäinen kongressi kokoontui ja monta vuotta jälkeenpäin, jäivät työväenluokkaa koskevat tarpeet käytännössä samanlaisiksi kuin minä ne olivat Englannin hallituksen aikana.

Vallankumouksen voitto loi siirtokunnista itse-asiassa kolmetoista toisistaan riippumatonta valtiota, jotka kadehtivat toinen toistaan. Mikäli heillä vapaussodan aikana oli yhtäläisiä harrastuksia ja päämääriä, niin ne melkein kaikki hävisivät rauhan tultua. Köyhiä vapaussodan sotilaita heitettiin tuhansittain velkavankilaan niiden velkojen johdosta, joihin olivat joutuneet taisteluaikanaan. Massachusetts'issa, Rhode Islandissa ja Vermontissa tapahtui velallisten kapinoita, mitkä uhkasivat kaataa valtiot hallitukset. Tästä etujen ristiriidan liejusta saattoi syntyä mitä tahansa. Olosuhteet loivat muutamille keinottelijoille tilaisuuden anastaa valtaa ja käyttää sitä järjestyksen palauttamiseksi sekasorjasta.

Rikkaat miehet ja politikoitsijat käyttivät tilaisuutta hyväkseen ja tokokuussa, v. 1787, koontui joukko heitä Philadelphiaan, pitämään salaista kokousta, tarkoituksella perustaa voimakas hallitus pitämään omaisuutta suuremmassa turvassa. He kokoontuivat suljettujen ovien taakse neljän kuukauden aikana ja kokouksen tuloksena alistivat he erikoisille valtiokonventsiooneille Yhdysvaltojen perustuslain, horjuvan "Articles of Confederation'in (hatarasti muodostetun, sodan aikana syntyneen liiton, Confederatisioonin) tilalle. Tällä salaisella ryhmällä ei ollut kansalta minkäänlaista toiminta-

oikeutta uuden perustuslain valmistamiseen; sen toiminta oli laitonta, se oli itse-asiassa vastavallankumousta.

Professori *John W. Burgess* kuvaa tätä seuraavasti:

“Mitä he (mainittu kokous) todellisesti tekivät, siitä karsittuna kaikki valheet ja korulauseet, oli se, että he ottivat itselleen lakiasäättävän kokouksen vallan, laativat hallitusmuotoa ja vapautta koskevan perustuslain ja olemassaolevista laillisesti järjestetyistä toimintaorgaaneista huolimatta vaativat kansaa siitä äänestämään. Jos Julius Caesar tai Napoleon olisi menetellyt täten, olisi sanottu heidän tehneen valtiokaappauksen”.

Kokouksen jäsenten enemmistö oli lakimiehiä, ei yksikään edustanut pienviljelijä- ja työväenluokkaa, ja viisi-kuudesosaa heistä sai persoonallista hyötyä perustuslain hyväksymisen kautta. *Alexander Hamilton*, ollessaan myöhemmin valtion rahastonsihteerinä, avusti useita jäseniä ja heidän ystäviään valtio-obligatsioonikeinottelullaan saamaan voittoa 40,000,000 dollariin nousevan summan. Prof. *Beard*, suuressa teoksessaan “*An Economic Interpretation of the Constitution of the United States*”, vakuuttaa, että tämä huikea summa “ansaittiin” lunastamalla vanhat valtionvelkakirjat kullalla. Keinottelijat menivät tai lähettivät asiamiehensä kaikessa hiljaisuudessa ostamaan näitä papereita puoli-ilmaiseksi. Yksistään tämän huijauksen kautta saavutettu voitto käsitti suhteellisesti kymmenen dollaria jokaista siihen aikaan siirtokunnissa asuvaa miestä, naista ja lasta kohden!

Vaikka mitään erikoista poliittista puoluetta ei oltu vielä järjestetty, oli kuitenkin olemassa kaksi ryhmää, joista myöhemmin kehittyi puolueita *federalistit*, jotka

kannattivat perustuslakia ja *anti-federalistit*, jotka sitä vastustivat. Federalisti-ryhmän muodostivat rikkaat, mahtavat ja vaikutusvaltaiset perheet, henkilöt, jotka edustivat pääasiallisesti sen ajan suuria omaisuuksia. Anti-federalisteja oli tuntuvasti kannattamassa suuri määrä velallisia, maanviljelijöitä ja tuntuva määrä orjainomistajia. Luokkaeroavaisuudet eivät olleet riittävän selviä, saattamaan kaikki omaisuuden omistajat yhteen ja omistamattomat toiseen ryhmään. Siitä huolimatta anti-federalistit edustivat ajan kansanvaltaisempia ja kansanomaisempia ilmauksia, federalistien vetäessä puoleensa enemmän rikkaita, jotka salaisesti vastustivat kaikkia alotteita, joita suunniteltiin vallan antamiseksi alemmalla taloudellisella asteella olevien käsiin. Lentolehdissä ja sanomalehti-artikkeleissa alituisesti hyökättiin federalistipolitikoitsijoiden kimppuun, heitä nimitettiin "jalosukuisiksi", stien viitaten heidän olevan miehiä, jotka suunnittelivat kuningasvallan palauttamista ja yksinvallan jälleenrakentamista. Federalistit, joitten joukossa oli *Washington*, *Hamilton*, *John Adams* ja *Jay*, puolustivat asemaansa taidokkaasti. He olivat yleensä taitavampia ja keinokkaimpia kuin heidän vastustajansa, joiden joukossa löytyi sellaisia miehiä kuin *Jefferson*. Edustaen rikkaampaa ja voimakkaampaa luokkaa, federalistit saivat palvelukseensa taitavimpia ja oppineimpia politikoitsijoita, mikä oli suureksi eduksi aikana, jolloin lentolehtikiistely oli yleinen tapa käsitellä poliittisia kymyksiä.

Edelläolevien selostuksien perusteella liennemme nyt valmiita käsittelemään puoluetistelua ja päiväkysymyksiä sekä niitten suhdetta työväenluokan kysymyksiin tasavallan alkuaikoina.

II LUKU

Valtiollisen järjestelmän perusteitten luominen

Ensimmäinen presidenttivaali

Ensimmäinen presidenttivaali suoritettiin esittämättä minkäänlaisia poliittisia ohjelmia. New York ei ollut hyväksynyt vaadittuja äänestyslakeja ja North Carolina sekä Rhode Island eivät hyväksyneet perustuslakia, joten ainoastaan kymmenen valtiota joutui ottamaan vaaleihin osaa. Yksimielisesti valittiin presidentiksi *George Washington*, Virginiasta, joka oli ehkä senajan suosituin mies. Varapresidentiksi valittiin 34 äänellä *John Adams*, Massachusettsista. *Alexander Hamiltonista*, New Yorkista, joka oli federalistien etevin ja toimintakykyisin johtaja, tehtiin raha-asiain ministeri ja hänestä muodostui todellinen "valtaistuimen takana oleva voima." Useitten tärkeitten toimenpiteitten kautta, lujitti hän myöhemmin kapitalismin lapsenkapaloissa olevat voimat vahvaksi rahavallan hallinnoksi.

"Vanhat äänioikeutta koskevat rajoitukset olivat yhä voimassa. Harvat työväenluokkaan kuuluvat saivat äänestää. Asiantuntijat ovat eri mieltä äänioikeudetto-

mien lukumäärästä, mutta ylimalkaisen arvion mukaan oli yksi äänioikeutettu jokaista kymmentä täysi-ikäistä miestä kohden". Juuri elämää taivaltamaan alkaneet nuoret miehet, farmareitten pojat, joille ei vielä oltu annettu heille tulevaa perintöosaa, kiertävät koulunopettajat, tohtorit ja lakimiehet, alkaessaan harjoittaa ammatiaan, saattoivat pitää itseään onnellisina, jos he 28 vuoden ikäisinä pystyivät täyttämään niitä äänioikeus-kelpoisuus-ehtoja, joita useitten valtioiden perustuslaissa määrättiin. Ammatittomain työläisten joukossa, voidaan varmasti sanoa, jokin harva, jos kukaan, sai äänestää koko elämänsä aikana."*)

Liikekorporatiooneja tuskin tunnettiin. Vain kaksikymmentäyksi amerikalaista liikekorporatiosioonia, jotka edustivat kapitalistien raha-sijoituksia, järjestettiin ennen vuotta 1789, sitä vuotta jolloin ensimmäinen kongressi kokoontui New Yorkissa. Vuosisadan jällelläolevana yhtenätoista vuotena syntyi niitä kaksisataa, mikä seikka todistaa raha-sijoituksille paranevia olosuhteita.**)

Kolme-neljäosaa Yhdysvalloista oli asumaton ja vain neljässä kaupungissa oli yli 10,000 asukasta. Kaikki paitsi yksi-viidesosa asukkaista, harjoittivat maanviljelystä. Etelän istutusmaat olivat pieniä kuningaskuntia. Jokaisella oli omat kehrääjänsä, kutojansa, seppänsä, kirvesmiehensä, astiantekijänsä omat uskontonsa, lakinsa ja tapansa. Kuusi vuotta aiemmin (1783) oli riisipeltojen sato saatu lisääntymään, ottamalla käytäntöön kastelujärjestelmä määrättyinä vuodenaikoina.

*) McMaster, "With the Fathers", sivut 163-64.

***) American Business Corporations Before 1789", kirj. Simeon E. Baldwin. American Historical Review, VIII, 449.

Koneisto, jonka käyttämiseksi käytettiin nousu- ja las-
kuvettä, myös säästi työtä, erotettaessa jyviä ruumenis-
ta. Nämä parannukset alensivat tuotantokustannuksia
ja tekivät riisiviljelyksen voittoantuottavammaksi. Puu-
villan puhdistuskone vallankumouksellutti kymmentä
vuotta myöhemmin puuvillatuotannon.*) Teollisuus oli
enimmäkseen kotiteollisuusasteella, mutta Washingtonin
valinnan jälkeisenä vuotena saapui Yhdysvaltoihin *Samuel Slater*
tehdassuunnitelmineen, rakentaenkin teh-
taan Rhode Islandiin. Samana vuonna *Fisher* lähetti
höyrylaivansa välittämään liikennettä Delawarella ja en-
simäisen kongressin toisena toimenpiteenä oli suoje-
luttujen laatiminen tuontitavaroille. Tätä seurasi *Alexan-
der Hamiltonin* kuuluisa "Teollisuuskertomus", joka alis-
tettiin kongressille joulukuun 5 päivänä v. 1791, ja
jossa hän osoitti, että "kapaloissa olevan teollisuuden"
avustamiseksi voitaisiin riistää naisia ja lapsia.**)

Vaalit vuonna 1792.

Vuoden 1792 vaaleihin otti osaa viisitoista valtiota,
eikä mitään ohjelmia esitetty. Washington sai kaikkien
132 valitsijamiehen äänet ja Adams valittiin uudelleen
varapresidentiksi.

Tämän ajan tärkeimpiä aloitteita olivat *Hamiltonin*
toimet, joihin jo viittasimme. Näitä oli "ensiksi, kansal-
listen ja valtioitten velkakirjojen muuttaminen oblikatsi-
ooneiksi ja valtiovelkakirjojen ottaminen kansallishalli-

*) *Fisher*, "Men, Women and Manner in Colonial Times",
II, 334.

***) *Hamiltonin* alkuperäinen kertomus on "The Library
of Original Sources'in" VIII:ssa osassa.

tuksen suoritettavaksi; toiseksi, kansallispankin perustaminen; kolmanneksi, suojelustullien ja suostuntaverojen asettaminen". Valtiovelkakirjojen arvo oli alentunut ja ne olivat keinottelijoitten käsissä, jotka sentakia halusivatkin saada hallituksen niitä lunastamaan. Farmareitten, työläisten ja sotamiesten saamat paperirahat olivat myös arvossa alentuneet, mutta samainen hallitus kieltäytyi niitä lunastamasta. Hamilton voitti keinottelijoitten, velkaantuneitten valtioitten ja rahaluokan kannatuksen ohjelmallaan. Whisky-vero vaikutti suoranaisesti äänioikeutta vailla oleviin Pennsylvanian etäisiin uutisasukkaisiin, jotka kieltäytyivät sitä maksamasta ja tämä kohosi huippuunsa "Whisky-kapinassa". Tästä sai hallitus verukkeen sekaantua valtion sisäisiin asioihin, ottaen siten itselleen vallan, jonka siltä monet kielsivät, ja antaen sillä ymmärtää, että voimakas hallitus oli valmiina käyttäytymään suorasukaisesti uppiniskaisia valtioita vastaan.*) Hallitus myös toimi teollisuuden kehittämiseksi ja sen voimien keskittämiseksi, työväenluokan jatkaessa työskentelyä samoissa entisissä oloissa.

Vaalit vuonna 1796.

Vuoden 1796 vaalien lähestyessä, oli federalistien vastustajat voimistuneet, ja Washingtonin vetäytyttyä yksityiselämäänsä, kävi selväksi, että hänelle ei saataisi seuraajaa yksimielisellä valinnalla. John Adams'ista, joka oli kaksi virkakautta ollut varapresidenttinä, tuli johdonmukaisesti federalistien johtaja ja heidän presi-

*) Simons, "Social Forces in American History", luku X.

denttiehdokkaansa. Anti-federalistit nimittivät ehdokkaakseen Thomas Jeffersonin, Virginiasta. Perustuslaki edellytti, että presidenttiä ja varapresidenttiä valitsevien valitsijamiesten tuli äänestää kahta ehdokasta, eniten ääniäsaaneesta tuli presidentti ja lähinnä seuraavasta varapresidentti. Vahvan puoluehengen ollessa kehittyneen, tuloksena oli, että molempien puolueitten ehdokkaat tulivat valituiksi, *Adams* 71 äänellä presidentiksi ja *Jefferson* 68 äänellä varapresidentiksi. Mitään nimityskokouksia ei pidetty eikä ohjelmia laadittu.

Hallitus tuli siitä huomatuksi, kun se laati "*ulkomaalais- ja kapina-lait*", mitkä vaikuttivat osaltaan federalistien kukistumiseen seuraavissa vaaleissa. Nämä lait herättivät vastalausemyrskyn kautta maan. Ne antoivat presidentille oikeuden karkoittaa maasta jokaisen ulkomaalaisen, jonka hän saattoi arvella olevan vaarallisen maalle sekä määräsivät sakkoa ja vankeutta jokaiselle, joka voitiin todistaa syylliseksi valheellisesti tai pahansuovasti puhuneen, kirjoittaneen tai jotain julkaiseen presidenttiä tai kongressia vastaan. Kentucky ja Virginia laativat päätöslauselmia näitten lakien hyväksymistä ja voimaansaattamista vastaan. Virginiassa hyväksytyt päätöslauselmat muodostuivat sittemmin valtioitten oikeuksia koskevan opinkappaleen malliksi, jonka tätä opinkappaletta ajavat puolueet jälkeinpäin hyväksyivät ohjelmiinsa. Joskaan Virginian päätökset eivät vielä olleetkaan laaditut ohjelmaksi, niissä kuitenkin ilmeni yleinen federalisti-ylimystöä vastustava mieliala ja myötävaikuttivat osaltaan seuraavissa vaaleissa tapahtuneeseen poliittiseen vallankumoukseen. Nämä päätökset hyväksyttiin joulukuussa 1798.

Virginian päätökset.

Virginian yleinen lainlaatijakunta ehdottomasti lausuu varman päätöksensä ylläpitämään ja puolustamaan Yhdysvaltojen perustuslakia ja tämän valtion perustuslakia, jokaista joko ulkoa tai sisältä tulevaa hyökkäystä vastaan; ja se tulee kannattamaan Yhdysvaltojen hallitusta kaikissa sen toimenpiteissä, jotka ovat sopusoinnussa Yhdysvaltojen perustuslain kanssa.

Tämä lainlaatijakunta mitä juhlallisimmin vakuuttaa olevansa lämpimästi kiintynyt Yhdysvaltoihin ja tahtoo ylläpitää sen valtaa; senvuoksi on lainlaatijakunnan jäsenten velvollisuus valvoa ja vastustaa jokaista niitten periaatteitten loukkausta, jotka muodostavat unionin ainoan perustuksen, sillä ainoastaan tarkka näitten periaatteitten noudattaminen voi taata unionin voimassaolon ja edistää yleistä hyvinvointia.

Tämä lainlaatijakunta erikoisesti ja päättävästi selittää, että se katsoo Yhdysvaltojen hallituksen vallan johtuvan sopimuksesta, jossa kaikki valtiot ovat osallisia ja tämä valta on rajoitettu sen kirjeellisen sopimuksen selvälle sisällölle ja tarkoitukselle, jonka nojalla sopimus on syntynyt, eikä tämä valta ole pätevä muissa suhteissa kuin mitä sopimuksessa olevat myönnytykset määräävät; näin ollen siinä tapauksessa, että Yhdysvaltojen hallitus ehdointahdoin mielivaltaisesti ja vaarallisella tavalla käyttää sellaista valtaa, jota sanottu sopimus sille ei anna, niin sopimukseen osallisilla valtioilla on oikeus ja velvollisuus astua väliin lopettaakseen väärinkäytöksiä jatkumisen ja pitääkseen oikeassa rajassa niille kuuluvat määräämisvaltaoikeudet ja vapaudet.

Lainlaatijakunta myöskin ilmaisee syvästi valittavansa, että Yhdysvaltain hallitus useissa tapauksissa on osoittanut halua laajentaa valtaansa väkivaltaisesti tulkitsemalla perustuslakia, joka rajoittaa sen valtaa ja että on ilmaantunut pyrkimyksiä siihenkin suuntaan että

eräitä yleisiä lauseita (jotka, ollen otetut entisten Confederationin säädösten varsin rajoitetuista valtuuksista, sitä vähemmällä syyllä voidaan tulkita väärin) on käytetty tarkoituksessa hävittää niitten erikoisten kohtien sisältöä ja tarkoitusta, jotka selittävät ja rajoittavat yleisiä määräyksiä ja näin tehden vähitellen yhdistääkseen valtiot yhdeksi ainoaksi valtioksi, jonka ilmeinen tarkoitus ja välttämätön seuraus on muuttaa Yhdysvaltojen nykyinen tasavaltainen hallitusmuoto itsevaltiaaksi tai parhaassa tapauksessa rajoitetuksi monarkiaksi.

Yleinen lainlaatijakunta erikoisesti panee vastalauseen perustuslain häikäilemätöntä ja pelottavaa loukkausta vastaan, joka ilmenee kongressin viime istunnossa hyväksyttyä "muukalais- ja maankavalluslakia" käsitellessä, jolloin kongressi ensinnäkin käytti sellaista valtaa, jota sille ei missään ole annettu ja joka, antamalla toimeenpanevalle vallalle myöskin lainlaadintavaltaa ja tuomiovaltaa, painaa alas vapaan hallitusmuodon yleisiä periaatteita, samoinkuin Yhdysvaltojen perustuslain erikoisia säädöksiä ja nimenomaisia määräyksiä; toinen kongressissa hyväksytyistä laeista samalla tavalla nojautuu valtaan, jota perustuslaki ei anna, vaan päinvastoin nimenomaan ja ehdottomasti kieltää eräässä perustuslakiin tehdyssä lisäyksessä, vallan, joka enemmän kuin mikään muu, antaa aiheutta yleiselle levottomuudelle, koska se kohdistuu sitä oikeutta vastaan, joka tekee luvalliseksi vapaasti arvostella yleisiä henkilöitä ja toimenpiteitä ja vapaasti keskustella niistä kansan keskuudessa, joka oikeudenmukaisesti on tunnustettu olevan kaikkien oikeuksien paras turva.

Koska tämä valtio siinä edustajakokouksessa, jossa hyväksyttiin Yhdysvaltain perustuslaki, nimenomaan määräsi, että muitten tärkeitten oikeuksien ohella "omantunnon ja painovapautta ei mikään Yhdysvaltain viranomainen saa kumota, vähentää, häiritä tai muuttaa" ja koska tämä valtio erikoisen huolellisesti tahtoo puo-

lustaa näitä oikeuksia, väärintulkinnan ja vallantavoittelun kaikilta mahdollisilta hyökkäyksiltä ja on yhdessä toisten valtioitten kanssa tässä tarkoituksessa esittänyt perustuslakilisäyksen, joka lisäys aikoinaan liitettiin perustuslakiin, niin merkitseisi se moitittavaa epäjohtamukaisuutta ja rikoksellista taantumusta, jos nyt oltaisiin välinpitämättömiä näin selitettyjen ja taattujen tällaisten oikeuksien häikäilemätöntä loukkausta kohtaan ja sellaisen ennakkotapauksen hyväksymistä kohtaan, joka saattaa muodostua tuhoisaksi kaikille muillekin oikeuksille.

Tämän valtion hyvät kansalaiset ovat aina tunteet ja yhä edelleen tuntevat vilpittömyyden myötätuntoa toisissa valtioissa asuvia veljiään kohtaan, vilpittömyyden huolenpitoa kaikkien valtioitten liiton olemassaolosta ja jatkumisesta ja ehdottomaa uskollisuutta perustuslaille, joka on keskinäisen ystävyysliittomme panttikirja ja keskinäisen onnellisuutemme väline; näin ollen yleinen lainlaatijakunta vakavasti pyytää samanlaista mielialaa toisiltakin valtioilta ja on vakuutettu siitä, että ne yhtyvät meidän kanssamme selittämään niinkuin me nyt selitämme, että edellämainitut kongressin lait ovat perustuslain vastaisia ja tämä lainlaatijakunta on vakuutettu siitä, että jokainen valtio ryhtyy tarpeellisiin ja sopiviin toimenpiteisiin yhdessä tämän valtion kanssa säilyttääkseen loukkaamattomana sen vallan, ne oikeudet ja vapaudet, jotka ovat annetut kullekin valtiolle tai kansalle.

Valtion kuvernöörin toivotaan täten lähettävän yhden kappaleen edelläolevaa lausuntoa jokaisen toisen valtion toimeenpanevalle vallalle, pyynnöllä, että se esitettäisiin myös kunkin valtion lainlaatijakunnassa ja yksi kappale tätä lausuntoa on annettava jokaiselle senaattorille ja kongressimiehelle, joka edustaa tätä valtiota Yhdysvaltojen kongressissa.

III LUKU

Ryhmäharrastuksia ja ristiriitoja v. 1800—1820

Näinä aikoina ei vielä pidetty puolueitten valtio- ja kansalliskonventsiooneja virkailijoitten nimittämistä varten. Tämä johtui siitä, että puolue-eroavaisuudet eivät vielä olleet selvästi huomattavissa ja kansalaisille tuotti suurta vaikeutta matkustaa tällaisiin konventsiooneihin. Lainlaatijakunnan jäsenet tavallisesti kokoontuivat ja nimittivät ehdokkaat, jotka äänestäjät hyväksyivät. Tämä tuli yleisesti käytäntöön vuoden 1796 jälkeen. Näitä kokouksia alettiin kutsua nimellä *caucus* (nimityskokous). Federalistit olivat myös kokoontuneet salaisiin istuntoihin, suunnittelemaan kongressipolitiikkaansa, ja enemmistö päätös oli kaikkia sitova. Vuonna 1800 kokoontui federalistien nimityskokous salaisesti ja nimitti John Adamsin presidenttiehdokkaaksi ja C. C. Pinckney'n varapresidentin ehdokkaaksi. Heti tuli kaikilta tahoilta vastalauseita tätä "salaista caucus'ta" vastaan, mutta anti-federalistit, jotka nyt kutsuivat itseään *republikaaneiksi*, pitivät myös salaisen caucus'en ja nimittivät Thomas Jeffersonin presidenttiehdokkaaksi ja

Aaron Burrin, New Yorkista, varapresidentin ehdokkaaksi.*).

Federalistit joutuivat näissä vaaleissa täydellisesti häviölle. Presidenttiehdokkaat Jefferson ja Burr saivat kumpikin 73 valitsijamiesääntä. Kun kumpikin sai yhtä monta ääntä, joutui valinta kongressin ratkaistavaksi. Varapresidentin ehdokkaat Adams sai 65, Pinckney 64 ja John Jay 1 äänen. Kongressissa täytyi suorittaa 36 äänestystä, ennenkuin valinta ratkaistiin Jeffersonin ja Burrin välillä. *Jefferson* tuli valituksi.

“Whisky-kapina”, valtiopaperihuijaus, “ulkomaalais- ja kapina”-lait, jotka viimeainitut lait korottivat kansalaisoikeuksien saamiseen vaaditun viiden vuoden maassa-oloajan neljääntoista vuoteen, Adamsin ja Hamiltonin välillä syntynyt ankara riita sekä oikeusjuttujen nostaminen mainitun “kapinalain” nojalla federalisteille vähemmän uskollisissa keskivaltioissa, myötävaikuttivat federalistien kukistumiseen.**)

Jeffersonin ja republikaanipuolueen voittoa sanotaan “istutus- ja rajamaitten voitoksi”, johon sisältyi “eräseutujen farmarit, rajamaalaiset ja uusi laji ylämaan pumpulikasvattajia, yhdessä tehtailijoitten perhekuntien kanssa.”***) jotka osoittivat taipumusta yksilöllisyyteen ja paheksuivat rikkaimpien alueitten ylivaltaa. Mutta federalistit, aavistaen lähenevää myrskyä, ryhtyivät varokeinoon, ottamalla yläoikeuden (Supreme Court) kontrollin käsiinsä ja hallitakseen sen avulla vaalien tuloksista huolimatta.

*) Ostrogorski, “Democracy and the Party System”, I. I.

***) Prof Anson D. Morse, “Causes and Consequences of the Party Revolution of 1800”.

****) Simons, “Social Forces in American History”, siv. 125.

Washington oli asettanut ensimmäiseksi ylituomariksi John Jayn ja jonka seuraajaksi tuli John Marshall, Jeffersonin ikivanha vihollinen. Adamsin hallituksen loppupuolella lisättiin liitto-oikeuksien lukumäärää ja varmoja federalisteja asetettiin tuomarin virkoihin. Sitten Marshall aloitti oikeuslaitosten vallan lujittamisen, mikä lopullisesti teki yläoikeudesta Yhdysvaltojen ylimäisen vallan, anastamalla vallan eitota lakeja sillä perusteella että ne muka olivat epäperustuslaillisia.

Edustajahuoneessa käyty taistelu presidentin vaalista, aikaansai vuonna 1803 perustuslakiin muutosehdotuksen, mikä hyväksyttiin seuraavana vuonna ja joka edellytti, että valitsijamiesten oli merkittävä eri ääni presidentille ja eri varapresidentille. Federalistit eivät laatineet puolue-ohjelmaa, mutta republikaanit laativat, cllen se ensimmäinen amerikalaisen poliittisen puolueen hyväksymä vaaliohjelma.

Republikaanipuolueen ohjelma v. 1800.

1. Yhdysvaltain perustuslaki on loukkaamattomana säilytettävä sen hengen mukaisena minä sen alkuaan valtiot hyväksyivät. Se on säilytettävä sellaisena kuin sen kannattajat sitä tulkitsevat, eikä sellaisena miksi sen viholliset haluaisivat sen tehdä. 2. Vastustetaan perustuslain tekemistä yksinvaltiutta kannattavaksi, jota tahdotaan saada aikaan muuttamalla hallintoa koskevat määräykset sellaiseksi, että helpotettaisiin presidentti- ja senaattorien virkakauden muodostamista elin-aikaiseksi ja perinnölliseksi, siten hävittäen näitten toimien valintaluonteen. 3. Valtioille on säilytettävä se valta, mitä he eivät ole luovuttaneet Yhdysvalloille ja Yhdysvaltojen lainlaadintalaitokselle on annettava sille

perustuslakien mukaisesti kuuluva osa vallasta; senvuoksi vastustetaan vireilläolevia pyrkimyksiä, joitten tarkoitus on valtioitten vallan luovuttaminen yleiselle hallinnolle ja tämän hallintovallan luovuttaminen vain toimeenpaneville virkailijoille. 4. Vaaditaan mahdollisimman tehokasta hallinnon hoitoa ja kaikkia mahdollisten valtiosäästöjen käyttämistä valtiovelan maksamiseen; senvuoksi vastustetaan kaikkia pyrkimyksiä, joitten tarkoitus on virkailijoitten lukumäärän ja palkkojen lisääminen, jolla ainoastaan saadaan aikaan ryhmäristiriitoja ja lisätään valtiovelkaa. 5. Sisäisen puolustuksen tulee nojata yksinomaan militsiaan paitsi hyökkäyssota tapauksissa ja ainoastaan sellainen merivoima ylläpidettäköön, joka riittää suojelemaan rantojamme ja satamiamme hyökkäyksiltä; senvuoksi vastustetaan rauhan aikana seisovaa armeijaa, jonka valta voi kehittyä yläpuolelle yleistä mielipidettä ja vastustetaan laivastoa, joka suurilla kulungeillaan ja niillä sodilla, joihin se voi saattaa meidät, tulee nujertamaan meidät ylellisellä velkataakalla ja painaa meidät allensa. 6. Vapaa kauppa kaikkien kansojen kanssa, ei mitään poliittisia liittoja toisten kansojen kanssa, vähän tai ei ollenkaan diplomaattisia laitoksia. 7. Me vastustamme sitä, että uusilla sopimuksilla sekoitetaan maamme Euroopassa vallitseviin riitoihin, otetaan osaa niitten taisteluihin, niitten keskinäisten valtasuhteitten tasapainoisina pitämiseksi ja yhdytään toimintaliittoihin kuninkaitten kanssa, jotka taistelevat vapauden periaatteita vastaan. 8. Vaadimme uskonnon vapautta ja vastustamme kaikkia juonia, joitten tarkoitus on virallisen tunnustuksen antaminen sille tai tälle lahkolle. 9. Vaadimme puhe- ja painovapautta ja senvuoksi vastustamme kaikkia perustuslain loukkauksia, joilla koetetaan väkivallalla eikä järjellisen keskustelun avulla vaientaa niitä oikeutettuja tai epäoikeutettuja valituksia ja arvosteluja, joita kansalaiset kohdistavat yleisten virkailijoitten toimintaan. 10. Vaadimme vapaamielisiä kansalaistuttamislakeja,

joitten nojalla kaikkien kansojen hyvää tarkoittavat kansalaiset, jotka haluavat yhdistää kohtalonsa meihin ja jakaa meidän kanssamme yleisiä taakkoja, saakoot kohtuullisilla rajoituksilla tilaisuuden kehittää rehellisiä pyrkimyksiään; mutta samalla vaaditaan ankaria määräyksiä suojelemaan meitä lippumme loukkaamista vastaan. 11. Kaikkia tieteen ja taiteen haaroja on edistettävä tarkoituksella, että Amerikan kansa tulisi täysin riippumattomaksi kaikista ulkomaalaisista yksinoikeuksista, laitoksista ja vaikutuksista.

Vuoden 1804 vaalit.

Vuonna 1804 ei laadittu puolueohjelmia ja ehdokkaat nimitettiin caucus'essa. Republikaanit, joita tähän aikaan kutsuttiin myös *demokrateiksi*, nimittivät presidenttiehdokkaakseen uudelleen Jeffersonin. Federalistit nimittivät C. C. Pinckneyn. Republikaanien voitto oli paljoa suurempi kuin vuoden 1800 vaaleissa. Jefferson sai 162 valitsijamiesääntä ja Pinckney 14. Caucusnimitystä vastaan kasvoi vastustus siinä määrin, että näissä vaaleissa, yleisten vastalauseitten seurauksena, republikaaninen caucus ei ollut salainen, vaan julkinen.

*

Vuonna 1806 ryhtyivät Philadelphian köydenpunoijat lakkoon ja heitä syytettiin salaliittoutumisesta tarkoituksella korottaa palkkoja. Jokaista lakkolaista sakoettiin kahdeksalla dollarilla ja oikeudenkäyntikulut sekä pidettiin vankilassa, kunnes ne maksettiin. Tämä oli yksi ensimmäisistä salaliittoutumisjutuista järjestynyttä työväestöä vastaan, joita kesti vähintään neljäkym-

mentä vuotta.*) Tässä oikeusjutussa selveni, että työnantajat olivat järjestyneet vuodesta 1789 lähtien ja köydenpunoajat vuodesta 1794. Tämä ensimmäinen salaliittoutumisjuttu on siitä huomattava, että siinä oli osallisena ensimmäinen työnantajien järjestö ja ensimmäinen pysyvä ammattijärjestö. Se oli nykyaikaisen luokkataistelun alkuvälähdys. Kontrahtityö ja velkavankeus oli edelleen vallalla. Yleisiä työläisiä otettiin työhön päiväpalkalla ja he saivat itse maksaa ruokansa ja asuntonsa. Farmeilla ja yleisissä töissä he saivat ruo'an ja asunnon sekä heille annettiin muutama dollari kuukaudessa; työaika kesti edelleenkin auringonnoususta sen laskuun. Keskimääräinen kuukausipalkka oli noin \$5.40, ruoka oli kurjaa, ja Pennsylvaniassa kanavatyöläiset sijoitettiin asumaan karkeatekoisiin vajoihin.***) Ohion, Kentuckyn ja Tennesseen rajamaavaltiot pääsivät Yhdysvaltojen yhteyteen ja olivat ensimmäiset valtiot, joiden perustuslaissa myönnettiin miehille yleinen äänioikeus. Vanhemmat valtiot olivat voiman ja rikkauden keskuksia ja olivat hitaampia murtamaan vanhoja rajoituksia; vain Maryland ja New Jersey tekivät myönnytyksiä. Työväenluokka heräsi hitaasti, järjestyen ensiksi hyväntekeväisyys- ja avustustarkoituksissa, mutta ne pian kehittyivät taistelujärjestöiksi. Philadelphian räätälit vaativat palkankorotusta vuonna 1800, köydenpunoajat vuonna 1806 ja Baltimoren räätälit vuonna 1804.

*) McMaster, "History of the People of the United States", siv. 617.

***) Oneal, "The Workers in American History", luku IX.

Vuoden 1808 vaalit.

Federalistit olivat nopeasti rappeutuva puolue ja olivat Jeffersonin ensimmäisen voiton jälkeen tauonneet pitämästä nimityskokouksia. Republikaanit pitivät nimityskokouksia, vaikka niitä vastaan oli vastustus lisääntymässä. Istutus- ja rajamaitten yksilöllinen demokratia oli epäluuloinen näitä "salaisia neuvotteluja" kohtaan, joissa valtiaina olivat ammattijohtajat. Myöhemmin "caucus"issa kokoontuvia johtajia alettiin pitää sellaisien oikeuksien anastajina, mitkä kuuluivat itsevaltiaille kansalaisille", mutta vasta *Monroen* toisen hallituskauden lopussa tuli siitä "polttava kysymys".

Vuonna 1808 ei laadittu puolueohjelmia, eikä pidetty nimityskonventsiooneja. Republikaanit nimittivät presidenttiehdokkaaksi James Madisonin, Virginiasta. Federalistit uudelleen nimittivät C. C. Pinckneyn. *Madison* sai 122 valitsijamiesääntä, *Pinckney* 47 ja muuan *George Clinton* 6.

*

Työläisten keskuuteen alkoi yhä voimakkaammin tunkeutua tietoisuus taloudellisista eduistaan. Lakot tulivat yleisemmiksi, *Baltimoren* räätälit lakkoutuivat toisen kerran vuonna 1808. *New Yorkin* köydenpunoajat ja jalkinetyöläiset lakkoutuivat seuraavana vuonna, syytettiin salaliittoutumisesta vuonna 1809 ja tuomittiin v. 1810, kaupungin majurin "jalomielisesti" maksaessa jokaisen dollarin sakon ja kulut. Palkat kohosivat hitaasti ja lakot lisääntyivät. Muuan näinä aikoina Etelässä oleskellut matkailija huomauttaa puuvillan vaativan pal-

velukseensa asukkaitten suurimman osan. Asukkaat "eivät voi pitää lapsiaan poissa työstä, niin että opetus yleensä tulee kokonaan laimiinlyötyä, ja harvoin tapaa ihmisiä, jotka eivät olleet vallan metsäläisen kannalla, kokonaan vailla kirjallisia tietoja".*) Sama pitää paikkansa suuressa osassa puuvillavyöhykettä vielä nykyäänkin.

Vankilaolot olivat kurjia. New Yorkissa, mikä mainittakoon esimerkkinä, oli kaupungin vankila kauhujen huoneena. Naisten osastossa oli 72 rikollista — "irtolaisia ja prostitueerattuja, varkaita ja juomareita, kuu-deksikymmeneksi päiväksi tuomittuja rikollisia, vaivais-hoitolaisia, jotka olivat tuomittuja järjestyksikoksista vaivaistaloissa, epäluulonalaisina tuomittuja naisia tai todistajiksi pidätettyjä, valkoisia ja mustia, nuoria ja vanhoja oli eroituksetta läjitty yhteen". Toisilla ei ollut vaatteita, vain likainen peite; kaikki olivat räpsyisiä ja nukkuivat lattialla. Ruo'akseen saivat lihaa, puuroa, perunoita ja "molassia"; puuroa syötiin yhteisistä astioista, jotkut käyttivät kuppeja, jotkut lusikoita, vieläpä toiset söivät kourillaan; vartija seiso vieressä ruoska kädessä. Miesten osasto oli vieläkin huonompi. Muuan mies tuomittiin tyrmään yli kymmeneksi vuodeksi. Hän oli sokea ja mielipuoli, rotat söivät hänen paitansa sitä mukaa kuin niitä hänelle annettiin.*) Kontrahtityö oli yleistä ja kontrahtiorjia yhä ostettiin laivoista Philadelphiasta.

*) Cumings'in "Tour", 1807-1809, IV. §52.

*) McMaster, "History", IV, siv. 548.

Vaalit v. 1812.

Republikaanit nimittivät uudelleen presidenttiehdokkaakseen James Madisonin, eivätkä laatineet mitään puolueohjelmaa. Federalistit pitivät nimityskonventionin New Yorkissa, ensimmäisen, mitä koskaan Yhdysvalloissa on pidetty, ja nimittivät DeWitt Clintonin, New Yorkista, presidenttiehdokkaakseen. Konventsiossissa myös laadittiin useita päätöksiä, jotka tultiin tuntemaan "*clintonilaiseksi*" ohjelmaksi. Madison valittiin presidentiksi 128 valitsijamiesäänellä. Clinton sai 86. Kuten tulemme huomaamaan, protesteerattiin "*clintonilaisessa*" ohjelmassa Virginian herruutta vastaan, tästä valtiosta kun oli valittu presidenttejä kahdeksikymmeneksi vuodeksi kahdestakymmenestäneljästä. Madisonin kaksi hallituskautta yhdessä seuraavan Monroen hallituskauden kanssa lisäsivät vielä kuusitoista vuotta Virginian johtajien hallitukseen. "*Clintonilainen*" ohjelma on tässä supistettuna, koska sillä on vähän merkitystä poliittisena asiakirjana.

"Clintonilainen" ohjelma v. 1812

1. Vastustetaan "*Caucus*"-nimityksiä.
2. Vastustetaan sitä, että virkamiehistä kehittyisi pysyväinen virallisella vallalla varustettu byrokraattiluokka.
3. Vastustetaan presidenttiviran säilymistä yksinomaan Virginian valtion kansalaisten etuoikeutena, joka tilanne herättää ristiriitoja maanviljelijä- ja kauppaetujen välillä.
4. Vastustetaan pitkiä presidentin virkakausia ja erikoisesti vastustetaan Madisonin uudestaan valitsemista, koska selkkaukset Englannin kanssa vaativat presidentin paikalla päättäväistä, tarmokasta ja toi-

mintakykyistä miestä. 5. Moititaan sitä, että on huonosti ja aikaakuluttavasti valmistettu sotaan Englannin kanssa. 6. Kannatetaan maan sotalaitoksen järjestämistä sellaiseen kuntoon, että se pystyisi hyökkäävään toimintaan, tarkoituksella valloittaa Englannin amerikalaiset alusmaat. 7. Clintonin kannattaminen presidentiksi on varmin turva näitten tarkoituserien toteuttamiseksi.

Vuoden 1812 sota Englantia vastaan yhdisti useimmat federalistit republikaaneihin ja puoluerajat jotakuinkin sekoittuivat sodan kestäessä. Tänä vuonna myös syntyi tehdasjärjestelmä määrättyine kapitalistiluokkineen, joista myöhemmin kehittyi nykyajan mahtava hallitsijaluokka. Sota kiihoitti suuren tarveainemäärän tuotantoa, eri yhdistysten tarjotessa rahapalkkioita ja hyvityksiä teollisuuden rohkaisemiseksi. Vuonna 1811 oli 87 puuvillatehdasta, joissa 80,000 väärtinää, tuottaen 2,880,000 paunaa lankaa ja niissä työskenteli 4,000 työläistä. Neljä vuotta myöhemmin väärtinöitten lukumäärä kohosi puoleen miljoonaan, 76,000 työläisen kehrätessä 27,000,000 paunaa raakaa puuvillaa. Rautateollisuus kehittyi nopeasti ja patenttien lukumäärä kasvoi.*)

Joulukuussa 1814 pitivät federalistit konventsioonin Hartfordissa, Conn., jossa oli edustajia viidestä valtiosta. Siinä laadittiin päätöksiä, joissa vastustettiin sitä tapaa, millä hallitus oli käynyt sota Suur-Britannia vastaan. Hartfordin päätökset pikemmin auttoivat federalistien murskaamista, kun rauha pian palautui niitten hyväksymisen jälkeen. Niihin kuului myös seit-

*) Simons, "Social Forces in American History", luku XIII.

semän perustuslakimuutosesitystä, jotka oli tähdätty vallassaolevaa puoluetta vastaan.

Vuosisadan seuraavana kymmenvuotiskautena yhtyi Unioniin seitsemän valtiota, Indiana, Illinois, Alabama, Mississippi, Louisiana ja Maine, mikä viimeksimainittu valtio oli ollut osana Massachusettsista. Näitten valtioiden äänioikeuslait osoittivat, että vanhoja rajoituksia oli lievennetty. Neljässä valtiossa annettiin äänioikeus kaikille valkoisille miehille ja kahdessa valkoisille, veroamaksaville miehille. Sotaa seurasi teollisuuslamaannus, jonka johdosta suunnattomasti asukkaita lähti vuoristojen poikki asuttamaan Mississippi-laaksoa. Idän valtioissa aikaansai lamaannus suunnatonta köyhyyttä. Tuhannet onnettomat täyttivät velkavankilat.*)

Yhdysvaltojen pankki muodostui aikojen kuluessa puolueriitojen esineeksi, jotka kehittyivät valtavaksi taisteluksi Jacksonin hallintokauden aikana muutama vuosi myöhemmin. Pankille myönnettiin lupakirja kahdenkymmenen vuoden ajaksi ja se alkoi tehdä liikettä v. 1791 \$10,000,000 pääomalla, josta hallituksen käsissä oli kaksi miljoonaa ja loput oli jaettu eri yksilöitten kesken. Philadelphiassa sijaitseva emäpankki oli oikeutettu perustamaan haaratoimistoja kaupunkeihin ja kauppaloihin ja ulosantamaan pankkiseteleitä, jotka olivat maksukelvollisia kaikissa hallitukselle kuuluvissa varojen, postikulujen, maamaksujen ja valtiovelkojen maksamisessa. Siihen mennessä, kun pankin lupakirja lakkasi olemasta voimassa v. 1811, vastustushenki tätä pankkia vastaan oli kyllin voimakas,

*) McMaster, "Acquisition of the Political, Social and Industrial Rights of Man in America", siv. 61-3.

estääkseen lupakirjan uudistamista. Kun Yhdysvaltain pankki täten saatiin pois tieltä, kehittyi valtiopankkien perustaminen todellakin vimmaksi ja valtiopankit painattivat suuria määriä paperirahaa. Vuodesta 1800 vuoteen 1811 perustettiin kahdeksankymmentäkahdeksan valtiopankkia, mutta vuonna 1814 oli niiden lukumäärä jo noussut 208:aan. Vuoden 1812 sodan aikana pankit lähettivät pois kulta- ja hopeavarastonsa, estääkseen englantilaisia niitä saamasta, joka seikka vuorostaan pakotti heidät lakkauttamaan metallirahojen maksamisen ja metalliraha melkein kokonaan hävisi näkyvistä.

Vaalit vuonna 1816

Republikaanit, joita nyt usein nimitettiin demokraateiksi, kokoontuivat kongressionaaliseen nimityskokoukseen ja nimittivät James Monroen, Virginiasta, presidenttiehdokkaakseen ja federalistit nimittivät Rufus Kingin, New Yorkista. Vaalit vain painokkaasti osoittivat federalistipuolueen rappeutumista. *Monroe* sai 183 valitsijamiesääntä ja King 34. Mitään puolueohjelmaa ei laadittu.

Vuoden 1819 pulakauden merkit alkoivat jo näkyä. Vuosien 1816—17 talvikausina tulivat ruo'an jakelulaitokset yleisiksi. Philadelphiassa jaettiin eräässä ruo'an jakelulaitoksessa tammikuun ja huhtikuun välisenä aikana 24,000 kvarttia soppaa 10,000 henkilölle. Muuan toinen avusti 1,700. Olosuhteet olivat New Yorkissa yhtä huonot ja sinne myös oli perustettu ruo'an jakelulaitoksia.*)

*) McMaster, "History", IV, siv. 349—50.

Koko tämän ajan orjuuskysymys kiinnitti keskenään taistelevien eturyhmien huomiota. Kahdeksannentoista vuosisadan keskivaiheilla yhdeksännentoista vuosisadan ensi neljännekseen vallitsi lakkaamaton taistelu pitkin rannikkoa olevien istutusmaitten orjainomistajien ja Marylandin, Virginian, Carolinan sekä Georgian eräseutujen farmarien kesken. Rannikon hallitseva luokka pyrki pitämään käsissään poliittista ylivaltaa, rajoittamalla kaikenlaisilla poliittisilla kepposilla sisämaan maanviljelijöitten poliittisia oikeuksia. Sikäli kuin orjuus levisi sisämaahan, tunkien vapaan farmityön tieltään, sikäli möivät farmarit maansa ja muuttivat, monet kulkien Ohioon, sen nimisen joen pohjoispuolella olevalle alueelle.*)

Orjainomistajat vastustivat yrityksiä, joilla aiottiin rajoittaa orjuusaluetta, koska tämä toimenpide olisi alentanut orjien hintaa, markkinoitten niillä täyttyessä ja tämä oli erikoisesti yleistä tämän kauden taloudeilisten pulien aikana. Vanhojen seutujen orjien lukumäärän lisääntyminen, ilman että olisi voitu sijoittaa orjia naapurivaltioihin, myös lisäsi orjakapinoitten pelkoa, mitkä kapinat aina olivat Etelässä pelon aiheena.

*

Ne kysymykset, jotka jakoivat poliittiset puolueet, olivat pääasiallisesti poliittisia ja taloudellisia, koskien jonkun valtaan pyrkivän kapitalistiryhmän etuja. Työläisjoukkojen ollessa äänioikeutta vaille, ei minkään puolueen tarvinnut edes luvata minkäänlaisia pikaisia parannuksia työväestölle.

*) Turner, "Rise of the New West", luku IV.

Vuonna 1816 kongressi antoi Yhdysvaltain pankille uuden lupakirjan, jonka toiminta-aikaa kesti vuoteen 1836. Pankin pääoma oli nyt \$35,000,000. Osakepääoma omistettiin etupäässä keski- ja etelävaltioissa. Clay edustaen länttä ja Calhoun edustaen etelää kannattivat pankkia, Webster Uudesta Englannista vastusti sitä. Tämä pankki oli hyvin kiero laitos ja moni kongressimies sekaantui pankin hämäriin kepposiin. Pankin presidentti karkasi maasta, kun ryhdyttiin tutkimaan laitoksen tilaa. Tälle pankille perustetut haaratoimistot muodostuivat kilpailijoiksi etelän ja lännen valtioissa sijaitseville valtiopankeille. Yhdysvaltojen hallituksen toimeenpanemien tutkimuksien jälkeen rajoitettiin pankin luotto-oikeuksia ja kun pankki kieltäytyi hyväksymästä valtiopankkien ulosantamia setelirahoja, romahtivat viimeainitut, niiden arvopaperit virtasivat kansallispankkiin ja tuhannet velalliset, jotka olivat lainanneet rahaa maanostamista ja sillä keinottelemista varten, joutuivat vararikoon kiinnityksien ylössanomisien johdosta.

Yhdysvaltojen pankki sai täten käsiinsä suuret määrät maata ja v. 1819 julkaistu ylioikeuden tuomio vahvisti sen, että kongressilla on oikeus antaa pankille lupakirja, mutta valtioilla ei ole oikeutta veroittaa tällaista pankkia. Lännen velallisvaltiot edelleen jatkoivat pankkien lupakirjojen antamista ja kävivät ankaraa sotaa Yhdysvaltojen pankkia vastaan, kutsuen idän rahakeskuksia rosvolaitoksiksi. Samalla kertaa kun länttä tällä tavalla riistettiin, laativat valtiot konkurssilakeja, jotka yleensä vapauttivat varakkaimpien luokkien konkurssin tekijöitä tavanmukaisista rangaistuksista, mutta säälimättä kurittivat köyhiä vararikon tekijöitä.

IV LUKU

Sisällissodan aiheuttaneiden ristiriitojen kärjistyminen 1820—1840

Vuonna 1820 ei laadittu puolueohjelmia, eikä nimetty ehdokkaita. Jokainen kahdestakymmenestä neljästä valtiosta äänesti Monroeta, joka sai kaikki, paitsi yhden 232 valitsijamiesäänestä. Yhden äänen sai John Quincy Adams, Massachusettsista. Tämä aika tunnetaan "hyvän sovun ajaksi"; kummankaan puolueen välillä ei yleensä ollut eroavaisuuksia, republikaanien hyväksyessä useimpia federalistien poliittisista vaatimuksista.

Vuonna 1818 kongressi julisti orjakaupan merirosvoudeksi. Tämä toimenpide oli orjiakasvattavien valtioiden eduksi, kuten esimerkiksi Virginian, joka siitti orjia sisämaan kauppaa varten, kun nyt orjien merikauppa-kilpailu poistettiin. Missouri oli myös hyväksytty valtioksi vuonna 1820. Henry Clay esitti lain, jonka nojalla tähän toimenpiteeseen ryhdyttiin ja laki tuli tunnetuksi "*Missourin välitysehdotuksen*" nimellä. Välitysehdotus, jolla tuli olemaan tärkeä merkitys politiikassa sisällissotaan saakka, sisälsi sen, että siitä lähtien kiellettäisiin orjuus kaikilta alueilta 36 asteen 30' pohjoispuolella olevalla alueella eli toisin sanoen Mississippin valtion etelärajan pohjoispuolella.

Vaalit v. 1824.

„Caucus“-nimitystä vastaan oli vastustus kasvanut voimakkaasti ja laajalti. Ainoastaan yksi ehdokas, William H. Crawford, Georgiasta, nimitettiin caucus-kokouksessa. Caucus-kokoukseen kutsutuista 216 edustajasta saapui vain 66, antaen Crawfordille yksimielisesti äänensä. Muut ehdokkaat, Andrew Jackson, Tennesseestä, John Quincy Adams, Massachusettsista ja Henry Clay, Kentuckystä, olivat kylliksi älykkäitä huomamaan, että caucus-vastainen mielipide oli liian lujalle syöpynyttä, jotta sitä voisi vastustaa. Vuosi 1824 osoitikin sen häviön. Federalistit suorastaan hävisivät puolueena olemisesta ja kaikki johtavat ehdokkaat väittivät olevansa republikaaneja. Mitään puolueohjelmaa ei laadittu.

Ennen vuotta 1824 annettujen yleisten äänimäärien tilastot ovat niin puutteellisia ja epätodellisia, että niitä ei ole tähän mennessä tässä teoksessa julaistu, mutta tämän vaalin ja seuraavien vaalien yhteydessä ne julaistaan. Valitsijamiesäänimäärät jakaantuivat presidentille: Jackson 99; Adams 84; Crawford 41; Clay 37. Yleinen äänimäärä oli: Jackson 155,872; Adams 105,321; Crawford 44,282; Clay 46,587. Kun kukaan ehdokkaista ei saanut ehdotonta äänten enemmistöä, siirtyi valinta edustajahuoneeseen. Clayn kannattajat yhtyivät *Adamsiin*, joka tuli valituksi. Jacksonin kannattajat syyttivät Adamsia ja Claytä „konikauppojen“ tekemisestä. Tämä kiista synnytti republikaanien leirissä hajaannusta, mikä suuressa määrässä häiritsi Adamsin hallitusta.

*

Vuosina 1820 ja sitä lähinnä seuraavina vuosina tapahtui yleistä työväen heräämistä. Aika oli kypsynyt. Pääkaupungin Washingtonin lähimmässä ympäristössä olivat rikoslait vielä v. 1824 mitä kurjinta lajia. District of Columbiassa "oli Yhdysvaltojen raakalaismaisin rikoslaki ja kauhein vankila". Jokaisen vankilakomeron alla kulki likaviemäri, mikä oli yhdistetty lattiaan reiällä käymälätarpeita varten. Noin kahdeksan neliöjalan komeroihin työnnettiin vanhoja ja nuoria, viattomia ja syyllisiä. Eräässäkin kopissa oli kolme naista ja neljä lasta melkein alastomina, vailla kaikkia mukavuuksia ja olivat pakoitettuja makaamaan kostealla lattialla.*) Velkavankilat olivat yhtä huonoja. Vuoden 1820 tammikuun ja v. 1822 huhtikuun välisenä aikana oli Bostonin velkavankiloissa 3,492 henkilöä, joista 430 naista. Muuatta miestä pidettiin vankilassa kolmekymmentä vuotta ja vankilamaksut ja kulut nousivat \$3,000. Philadelphian velkavankilassa oli rosvoja, irtolaisia, näpistelijöitä ja murtovarkaita velallisten ja vieläpä todistajienkin kanssa sikinsokin.

Muuan kongressikomitea oli jo v. 1816 ilmoittanut vaateteollisuuden palveluksessa olleen 100,000 henkilöä, joista 66,000 naista ja tyttöjä, 23,000 poikaa ja 10,000 miestä. Mathew Carey arvioi palkkojen olleen $62\frac{1}{2}$, 75 ja $87\frac{1}{2}$ senttiä päivältä kaivantotöissä. Miehet olivat näinollen pakoitettuja luopumaan perheistään työajaksi. Heidän täytyi maksaa \$1.50—\$2.00 viikossa ruo'astaan ja asunnosta. He työskentelivät rämeisillä seuduilla, hengittäen raakaa, turmiollista ilmaa ja

*) McMaster, "History", IV, siv.

palasivat kotiin terveytensä menettäneinä. Satoja menehtyi vuosittain, jättäen puutteenalaisia perheitä jälkeensä. Heidän paikkansa täytettiin pikaisesti työttömäin leiristä hankituilla miehillä. Kuinka epämiellyttävää työ ja kuinka alhaisia palkat olivatkaan, runsaasti löytyi työhön menijöitä. Eräässä Paterson'in, N. J., tehtaassa työskentelivät naiset ja lapset kello puoli viideltä aamulla iltaan auringon laskuun. Sotapalvelus oli pakollista, työläisellä ei ollut mitään takausta työpalkkansa saamiseen, hänelle maksettiin usein puoti-osoituksina. Yleisiä kouluja tuskin tunnettiinkaan. Kaikki nämä epäkohdat synnyttivät ajattelevissa työläisissä suuttumusta, etenkin kun he näkivät, miten vähän huomiota eri puolueet antoivat näille heitä koskeville kysymyksille.

Seuraaviin presidenttivaaleihin mennessä (1828) oli järjestetty useita paikallisunioita. Sinä vuonna järjestettiin ensimmäinen unioitten keskustoimikunta Philadelphiassa ja "*Mechanics' Free Press*" lausui sen johdosta: "tämä on ensimmäinen kerta, kun työläiset julkisessa kokouksessa ovat ottaneet esille kysymyksen siitä, onko heillä yksilöinä tai luokkana oikeus sanoa sanottavansa siitä, kuka heitä hallitsee". Samana vuonna Philadelphian työläiset lähettivät kongressille kirjeen, jossa esittivät, että kaikki yleiset maat luovutettaisiin kansan käytettäväksi.

Kotiteollisuus oli yleisesti vallalla Ohion laaksoissa, mutta teollisuustuotanto pääsi yhä suurempaan valtaan ja sitä seurasivat vaatimukset, että kotimaista teollisuutta on turvattava. Kulkuvälineitten puute, jonka vuoksi teollisuuden harjoittajilla oli vaikea pääsy

tavaramarkkinoille, myöskin herätti "sisäisten parannusten" vaatimuksia, kuten parempia maanteitä ja vesiteitten parantamista hallituksen kustannuksella. Näin ollen ei ole hämmästyttävää, että tänä aikana valittiin kongressiin Kentuckyn valtiosta *Henry Clay* edustamaan "Amerikan järjestelmää", johon sisältyi edellämainitut vaatimukset. Länsivaltioitten äänimäärä oli kasvanut itävaltioista lisääntyneen siirtolaisuuden takia ja yhteistoiminnalla länsi- sekä keskivaltioiden välillä ajettiin kongressissa v. 1824 läpi tullitariffilaki, joka koroitti tullimaksuja metalleista ja maanviljelystuotteista.

Etelävaltioissa, joitten pääasiallisina tuotteina oli puuvilla, tupakka ja riisi, hallitseva valkoisten luokka kannatti vapaa-kauppaa ja vastusti teollisuuden suojelemista, kun siellä yleensä ei harjoitettu mitään teollisuutta. Siellä myöskin katkerasti vastustettiin sisäisiä parannuksia valtion kustannuksella. Etelävaltioitten poliittiset johtajat laskivat, että vapaa-kauppa estäisi pohjois-valtioitten teollisuuden kehittymistä, asettamalla sen ulkomaisen kilpailun alaiseksi ja pakoittaisi siten pohjoisvaltiot etupäässä harrastamaan maanviljelystä. Etelävaltiolaiset myöskin halusivat jättää Amerikan tavaramarkkinat ulkomaalaisten kapitalistien käytettäväksi, koska nämä olivat Etelän puuvillan pääasialliset ostajat. He laskivat, että jos heidän onnistuisi pakoittaa nousevat teollisuusvaltiot etupäässä maanviljelyksen alalle, seurauksena siitä olisi viljakasvien tuotannon nousu ja he siten saisivat halpaa ruokaa orjalaumoilleen. Liikevälineitten rakentaminen lännellä herätti etelävaltiolaisten vastustusta myöskin senvuoksi, että senkaut-

ta edistettiin teollisuuksien kehitystä ja myötävaikutettiin luokan syntymiseen, jonka edut olivat vastakkaiset etelävaltioille. Tällaiset ryhmäristiriidat olivat siis luonteeltaan luokkaristiriitoja ja jokainen ryhmä koetti käyttää hallitusta ryhmäetujensa hyväksi. Nämä ristiriitaiset edut ilmenevätkin ohjelmajulistuksissa, jotka julkaistiin seuraavina vuosina. Niinpä vuonna 1832 n. s. *Whig-puolueen* ohjelmassa vaaditaan sisäisiä parannuksia ja suojelustulleja.

Erään etelävaltioitten kirjailijan v. 1855 julkaisema kirja avoimesti esittää etelävaltioitten hallitsevan luokan käsityskantoja 1820-luvulta. Hän kirjoittaa m. m. seuraavasti: "kun ruokatavaroitten kasvattajat ja puuvillan kasvatusalueet Yhdysvalloissa olivat lähellä toisiaan, saattoi tämä seikka puuvillanviljelijät edullisempaan asemaan kuin missään muualla maailmassa, mutta he eivät voineet monopoliseraata puuvillamarkkinoita, jolleivät saaneet halpaa ruokaa ja vaatteita neekerijilleen, senkautta tuottaen puuvillaa halvemmalla kuin heidän kilpailijansa. He ymmärsivät että teollisuuskeskusten syntyminen viljaviljelijöitten keskelle, siinä määrin kun suojelustulli-politiikka olisi sen aiheuttanut, olisi luonut uusia markkinoita ravintoaineille ja kohottanut niitten hintoja. Sensijaan, jos teollisuuden kehitystä voitaisiin estää vapaakaupan avulla, niin etelävaltioista muodostuisi maan tärkein ruokatavaroitten markkinapaikka ja pohjoisvaltioitten viljavat maat hankkisivat halpaa ruokaa orjalaumoille."*)

*) "Cotton is King", siv. 64.

Vuoden 1828 vaalit.

Adamsin hallintokauden loppupuolella oli hajaannus republikaanipuolueen keskuudessa saavuttanut lopullisen muodon. Jacksonin kannattajat ottivat nimekseen *demokratit* ja Adamsin puoluelaiset ensialuksi kutsuivat itseään *kansallis-republikaaneiksi*. Ennen Jacksonin hallituskauden loppua Adamsin kannattajia ruvettiin kutsumaan nimellä *Whigs*. Tästä ajasta lähtien aina vuoteen 1854 asti oli maan kahden pääpuolueen nimenä demokratit ja Whigs.

V. 1822 ei pidetty mitään puoluekonventsioonaa eikä laadittu mitään ohjelmia. Whigs-puoluelaiset uudelleen asettivat ehdokkaakseen Adamsin ja demokratit Andrew Jacksonin. Jackson sai 261 valitsijamiehen äännet ja Adams 63. Yleinen äänimäärä oli Jacksonilla 647,231, Adamsilla 509,097. *Jackson* tuli valituksi.

Jacksonin vaalivoitto toi mukanaan virkojen lahjoittamisen ja "masinatoiminnan" valtaansaamisen hallituksessa. *Martin Van Buren*, New Yorkista, oli usean vuoden aikana ollut mainitun valtion poliittisten keinottelijoitten johtajana ja järjesti nyt koneistonsa koko maata käsittäväksi. Lakkaamatta hyökkäämällä Adamsin kimppuun, hyvin järjestetyn koneistonsa avulla, hän oli tehokkaasti vaikuttanut Jacksonin valintaan. Viimemainittu eroitti viroista yli kaksi tuhatta Yhdysvaltojen virkamiestä ja asetti heidän tilalleen Van Burenin kätyreitä. Heti Jacksonin virkaan astumisen jälkeen virankärkkäjät "täyttivät Washingtonin ilman kuin heinäsirotat, he tungeskelivät yleisten rakennusten eteisisissä ja kaduilla, ahdistuen Jacksonia ja hänen ministerei-

tään”. *) Tästä ajasta alkaen muodostui politikoiminen ammatiksi ja sangen ala-arvoista lajia olevat ihmiset antautuivat siihen, mielistellen kansaa ja rosvoten valtiovaroja omiin taskuihinsa.

Mutta Jacksonin valtaanpääsyn jälkeen alkoi myöskin innokas propaganda-työ työväenluokan keskuudessa ja yleinen liike riippumattoman poliittisen toiminnan hyväksi. Työläisten ohjelmajulistukset ja lausunnot, joskin epämääräiset ja huonosti laaditut, ovat jyrkässä ristiriidassa suurimpien poliittisten puolueitten ohjelmien ja menettelytapojen kanssa. Työläiset aina asettivat etualalle niitä kysymyksiä, jotka kipeimmin koskivat heidän luokkaansa, joskaan heidän ohjelmansa eivät sisältäneet tehokkaita parannuskeinoja vallitseville epäkohdille. Philadelphian työläiset kokoontuivat 1828 ja hyväksyivät lausuntoja, jotka voidaan pitää Yhdysvaltojen työväenluokan aikaisimpina poliittisina julistuksina. Tässä on muutamia otteita niistä:

Philadelphian Työväenpuolue 1828.

Kauan käytännössä olleen tavan mukaan, pidetään luvallisena, että kansalaiset kokoontuvat julkisiin kokouksiin, tarkoituksella yhteistoiminnallaan vaikuttaa valtiollisiin vaaleihin; yleisesti tunnustetaan, että tällainen menettely on täydellisesti sopuinnussa kansanvaltaisen hallitusmuodon hengen ja luonteen kanssa; etenkin tässä maassa voi empimättä otaksua, että se mikä tällaisissa tapauksissa on laillisesti sallittua yhteiskunnan jollekin toiselle osalle, pitää olla yhtä sallittua työtätekeväällekin luokalle. On myöskin tullut tavaksi, että

*) Ostrogorski, "Democracy and the Party System", luku II.

samoilla mielipiteillä ja tarkoitusperillä varustetut henkilöt keskittävät voimansa ja kykynsä, hankkiakseen itselleen valtiollisen valvontavallan erikoisetujensa hyväksi. Tämän etuoikeuden käyttämisestä johtuva hyöty on tähän saakka ollut tuntematon työläisten enemmistölle, jotka hetken yleisinnostuksen tartuttamina ovat juosseet monenlaisten johtajien perässä ja huomattavasti myötävaikutettuaan kunnianhimoisten suosikkiensa kohoamiseen, jälleen laskeutuneet alas entiseen merkityksettömyyteensä. Näin epäedullisessa asemassa ollen, on heidän vaikutusvaltansa ryhmänä ehdottomasti laskeutunut ja sen mukaan myöskin heidän oikeutensa ja etuoikeutensa. Mutta ajanpitkään, saatuaan kokemuksia entisistä erehdyksistään ja epäonnistumisestaan ja täysin vakuutettuina siitä, että heillä on kieltämätön oikeus näin menetellä tällaisissa tapauksissa, Philadelphian kaupungin ja kauntin ammattimiehet ja työläiset ovat päättäneet tästä lähtien ottaa oman valvontansa alaiseksi heidän luokkaetujensa turvaamisen ja tätä silmällä pitäen he esittävät seuraavia päätöksiä, alkuvalmistuksiksi lähestyviä yleisiä vaaleja varten.*)

Tämä julistus selvästi perustuu siihen käsitykseen, että työläisillä on määrätyt luokkaedut ja se myöskin epäsuorasti ilmaisee sen käsityksen, että vallassaolevat puolueet ovat vastakkaisten luokkaharrastuksien käsissä. Itse lausunnot, joihin edellisessä viitataan, eivät kuitenkaan olleet yhtä luokkatietoisia, koska niissä luvattiin kannatusta sellaisille virkailijaehdokkaille, jotka sitoutuisivat kannattamaan työväenluokan etuja. Samallaiselle kannalle asetuttiin presidentin ja kongressimiesvaaleihin nähden. Tämä poliittinen liike Philadelphiasa kesti vuoteen 1831. Ehdokkaita asetettiin ja lähetet-

*) Documentary History of American Industrial Society, V osa, siv. 91.

tiin julistuksia. Vuoden 1828 vaaleissa saivat nämä ehdokkaat ääniä 239:stä 539:ään. Niitä oli yhteensä 39, joista 19 olivat myöskin Jacksonin vaalilistalla ja 10 Adamsin listalla. Seuraavana vuonna asetettiin kaupungissa 32 ehdokasta, joista 9 sai federalistipuolueen ja 3 demokratipuolueen kannatuksen. Federalistipuolue hyväksyi 3 työläisten kauntiehdokasta, mutta demokratit eivät yhtään. Työläisten puolue sai näissä vaaleissa lähes 2,400 ääntä. 16 sen ehdokasta tuli valituksi ja siitä muodostui ratkaiseva ryhmä molemman valtapuolueen välillä. Keskinäiset riidat ja kateus omissa riveissä kuitenkin alkoivat vaikuttaa heidän keskuudessaan ja puolue hävisi näyttämöltä vuoden 1831 jälkeen.

Vuonna 1829 New Yorkin työläiset hyväksyivät valtiollisen ohjelman, jonka perusteena oli liike 10-tuntisen työpäivän hyväksi. Puolueen huomatuimpina henkilöinä olivat *Thomas Skidmore* ja *Robert Dale Owen*, joka toimi sihteerinä siinä kokouksessa, missä edellämainittu ohjelma hyväksyttiin. Tämäkin puolue myöhemmin hajaantui kolmeen ryhmään Skidmoren ja Owenin välillä syntyneitten mielipide-eroavaisuuksien takia. Mainittu ohjelma alkaa lausunnolla, jossa selitetään, että ainoastaan äänestysuurman äärellä tapahtuva vallankumous (Civil Revolution) voi aikaansaada toivottuja pysyviä muutoksia. Tätä lausuntoa seuraa useita päätöspykälää, joista tässä mainittakoon tärkeimmät:

Workingsmen Party, New York 1829.

Päätettäköön, että kansan velvollisuus on tutkia epäkohtien syitä ja lausua niistä mielipiteensä.

Päätettäköön, että tämän kokouksen mielestä al-

kuaan tapahtunut valtiolle kuuluvien maitten epätasainen jakaminen yksityisten ehdottomaksi omaisuudeksi, oli ilmeisesti ja barbaarimaisesti väärää.

Päätettäköön, että tämä maitten jako luonteeltaan oli kokonaan feodaalista, koska ne, jotka saivat suunnattoman suuria maa-alueita, olivat lordeja ja ne, jotka saivat vähän tai ei mitään, olivat vasalleja.

Päätettäköön, että perintöjen kautta tapahtunut rikkauksien siirtyminen toisten käsiin ja köyhyiden toisien on tuonut nykyiselle sukupolvelle kaikki feodali-
sen järjestelmän epäkohdat ja että tämä meidän mielestämme on kaikkien meidän kärsimyksiemme ensimmäinen alkusyy.

Päätettäköön, että aikamme suurimmat lurjukset, väärentäjät ja kerjäläiset ovat meidän pankkiirimme, jotka vannovat luvanneensa maksaa velkojilleen vaa-
dittaessa 30 tai 35 miljoonaa dollaria ja samalla kertaa heillä on, kuten myös ovat vannoneet, ainoastaan kolmen, neljän tai viiden miljoonan dollarin summa velkojensa maksamiseksi.

Päätettäköön, että aikaisempi kokemus opettaa meille, että me emme voi mitään toivoa aristokraliselta yhteiskuntajärjestelmältä ja että ainoa meille kelvollinen menettelytapa on lähettää meidän itsemme kaltaisia miehiä, jos suinkin meillä on mahdollista, Albanyn lainlaattajakuntaan, Albanyyn.*)

Bostonissa tämä liike ei rajoittunut yksinomaan palkkatyöläisiin, sillä se oli siellä *Uuden Englannin farmarien, ammattimiesten ja muitten työläisten yhdistys*-nimisen järjestön osana. Tämä liike toimii Uuden Englannin valtioitten poliittisissa taisteluissa ja v. 1830 New Londonin, Conn., työläiset valitsivat kaksi

*) Documentary History of American Industrial Society, V osa, siv. 149.

edustajaa ja yhden senaattorin valtion lainlaatijakuntaan. Tässä on muutamia otteita tämän työväen ryhmän ohjelmasta.

“Olkoon päätetty,

että me kaikilla kohtuullisilla ja kunniallisilla keinoilla, tulemme kohottamaan niitten elämää ja ajamaan niitten asiaa, jotka tuotteliaisuudellaan lisäävät valtion rikkauksia ja valtiollisten laitoksien voimaa,

että me emme kiellä järjestömme jäsenoikeuksia keneltäkään, joka rehellisellä työllä hankkii yhteiskunnalle vastineen niille elinehdoille, jotka hän saa yhteiskunnalta,

että vapaamielisen ja kaikille tarjona olevan opetusjärjestelmän rakentamisen tulee olla tärkeimpänä tehtävänä jokaisella lainlaatijalla, joka harrastaa kansallisen riippumatomuuden ylläpitämistä,

että on aikaansaattava lainsäädäntöä, joka edistää yhä suurempaa tietojen levittämistä etenkin sellaisten tieteitten aloilla, jotka koskevat ammattityötä ja jotka koskevat meidän yhteisen maamme politiikkaa,

että meidän mielestämme, lakisäädöksien moninaisuus ja se epäselvä lausetapa, joka on niissä tavallisesti ominaista, ovat todellisia epäkohtia, jotka äänekkäästi vaativat korjausta,

että me päättäväisesti edustamme yhtenä tärkeimpänä päämääränämme kaikkien sellaisten lakien täydellistä kumoutumista, jotka oikeuttavat henkilön vangitsemista veloistaan; — me vaadimme tätä ainakin niin kauan kuin köyhyyttä ei vielä ole lain kautta selitetty rikokseksi,

että me kaikilla käytännöllisillä keinoilla pyrimme aikaansaamaan meidän militia-järjestelmämme uudistamista.*)

*

*) Documentary History of American Industrial Society, V osa, siv. 188.

Jacksonin kahden hallintokauden aikana oli Yhdysvaltojen pankki päivän polttavana kysymyksenä. Länsivaltioissa kasvaneena hänkin tunsi sitä vihaa pankkia kohtaan, joka oli yleinen velallisuuden keskuudessa. Ensimmäiselle kongressille lähettämässään kirjelmässään v. 1829 hän avoimesti tuomitsi pankin, jonka lupakirjaajasta oli vielä jäljellä kahdeksan vuotta. V. 1831 annettu pankin kertomus osoitti, että lännellä ei omistettu tuskin yhtäkään pankkiosaketta. Uuden Englannin teollisuuslaitokset etupäässä edustivat tämän maanosan liike-etuja ja pohjois-valtiot yhdessä Marylandin ja South Carolinan kanssa pääasiallisesti kontrolloerasivat pankin osakkeita. Uuden Englannin teollisuusedut kannattivat pankkia ja *Webster* alkaa nyt esiintyä sen esitaistelijana.

Jacksonin ensimmäisen hallituskauden aikana anottiin pankin lupakirjan uusimista, jonka kongressi myönsi, mutta Jackson epäsi päätöksen. Pankin kannattajat eivät saaneet kongressissa kokoon riittävästi ääniä presidentin kiellon kumoamiseen. Kysymys pankin lupakirjasta muodostui tärkeäksi vaalitaistelukysymykseksi v. 1832. Mutta Jackson valittiin uudelleen suuremmalla enemmistöllä kuin koskaan ennen. V. 1833 siirsi hän hallituksen sijoitukset pois tästä pankista ja sijoitti ne valtiopankkeihin, josta senaatti antoi hänelle moitelauseen. Nyt alkoi n.s. "villikissa" pankkien ja keinottelun aikakausi, joka päättyi onnettomalla romahduksella. Valtiopankkien lukumäärä kohosi 288:stä v. 1832 583:een v. 1836. Paperirahaa lainattiin pankeista maanostamista varten kaupungeissa ja pitkin suunniteltuja rautatielinjoja. Vimmattu keinottelu alkoi. Yleisten

maitten myynti lisääntyi 22,600,000 dollarilla viiden vuoden aikana. Kun nämä maat ostettiin pankkien paperirahalla, niin Jackson, peläten siten syntynyttä vaarallista tilaa, julkaisi määräyksen, jonka mukaan ainoastaan kultaa, hopeaa tai maapapereita oli luvallista käyttää yleisten maitten lunastusmaksuissa. Seurauksena tästä oli se, että lännen asukkaat vetivät idän pankeista paljon metallirahaa, jota he tarvitsivat paperirahansa tilalle.

V. 1836 oli hallituksella yli 40 miljoonaa dollaria vararahastoina sijoitettuna pankkeihin ja tämä rahamäärä, lukuunottamatta viittä miljoonaa dollaria, päätettiin jakaa eri valtioihin. Pankit, joista sanottiin ylös nämä hallituksen sijoitukset, olivat aikaisemmin lainanneet ulos nämä rahat ja niitten oli pakko sanoa ylös lainansa, eivätkä ne voineet antaa uusia lainoja. Luoton saanti kävi mahdottomaksi ja pankit lakkasivat antamasta ulos metallirahaa. Tästä seurasi kauhea paniikki v. 1837, tuoden mukanaan liikeromahduksia, työttömyyttä ja yleistä kurjuutta. Koko tämä taistelu Yhdysvaltojen pankin ja valtiopankkien välillä oli sitä samaa vanhaa taistelua velkoja- ja velallisloukkien välillä.

“Lännen velallisten mielestä pankki edusti Yhdysvaltain koko vihattua velkoja-luokkaa. Se etupäässä suosi lainoilla idän valtioitten maakeinottelijoita, eikä varsinaisia uutisasukkaita ja se kieltäytyi antamasta lännen asukkaille yhtä helposti lainoja kuin valtiopankit. Niinpä valtiopankit, joihin nähden Yhdysvaltain pankilla oli voimakkaan kilpailijan asema, mielellään kiihoittivat rajaseutujen asukkaiden vihamielisyyttä.”*)

*) Simons, “Social Forces in American History”, siv. 206–7.

Valtiopankeista saatu ikävä kokemus aikaansai sen, että whig-puolue myöhemmin vaati kolmannen kansallispankin perustamista. Mutta v. 1840 perustettiin n. s. "Independent Treasury", jolla oli neljä vastaanottokonttoria Bostonissa, New Yorkissa, Charlestonissa ja St. Louis'issa ja joitten tuli hankkia kassaholveja varojen säilyttämistä varten.

Vuoden 1812 sodan jälkeen tulivat teollisuusetuja edustavat ryhmät kyllin voimakkaiksi, laatiakseen tehokkaan suojellustullilain v. 1816. Webster silloin jyrkästi vastusti suojelustulleja, koska hänen edustamallansa alueella kauppaedut yhä vielä olivat tärkeämmät kuin teollisuus. Vapaa-kauppaharrastukset alkoivat Etelässä juuri saavuttaa sen tärkeän aseman, mihin Etelän politikoisijat myöhemmin ne saattoivat. Vuoteen 1828 mennessä etelävaltioissa vallitsi katkera mieliala Idän valtioitten suojelustullipolitiikkaa kohtaan. — Idän valtioissa näet tähän mennessä jo yleisesti kannatettiin suojelustulleja. Suojelustullit tekivät Etelän viljelystalouden riippuvaksi Idän teollisuudesta. *Calhoun*, joka 16 vuotta aikaisemmin innokkaasti kannatti suojelustulleja, alkoi nyt esiintyä jyrkkänä vapaakaupan harrastajana. Hänen edustamassaan valtiossa voimakkaasti protesteerattiin tariffia vastaan ja hyväksyttiin lakeja, joissa peruutettiin kongressin tekemiä tullitariffipäätöksiä. Jackson vastasi tähän julistuksella selittäen, että moinen menettely on maan kavallusta ja uhkasi lähettää Yhdysvaltain armeijan South Carolinaan, ylläpitääkseen Yhdysvaltain hallituksen oikeuksia.

Uudessa Englannissa tapahtunut taloudellisten etujen muuttuminen, siellä kun teollisuus jo täydellisesti

pääsi kauppaliikkeen edelle, sai esitaistelijakseen Daniel Websterin, joka nyt alkaa esiintyä suojelustullien kannattajana. Lännellä tähän mennessä ei oltu voitu toteuttaa toiveita muodostaa siellä voimakas teollisuuskeskusta ja senvuoksi Lännän myötätunto Itää kohtaan alkoi laimeta ja sensijaan kasvoi ystävyys etelävaltioita kohtaan. Clay, Lännän huomatuin edustaja, esiintyy tänä aikana muuttuneilla mielipiteillä, sopusoinnussa Lännän muuttuneitten taloudellisten etujen kanssa. Aikaisemmin oltuaan suojelustullien puolella, hän nyt asetui välittäjän kannalle, ehdottaen, että v. 1832 hyväksytyt tullimaksut vähennettäisiin suhteellisesti vuoteen 1842 mennessä, jolloin maahan tuoduista tavaroista maksettaisiin tullia 20 prosenttia niiden arvosta. Kuten myöhemmin tulemme näkemään, esiintyi Clay vastaisuudessaakin keskitien miehenä, nimittäin neekeriojuuskysymyksessä. Edustaen aluetta, joka ei kuulunut pohjoisvaltioihin enempää kuin etelävaltioihinkaan, Claysta luonnollisesti tuli kompromissiehdotuksien esittäjä näiden molempien ryhmien välille. Ei mikään seikka paremmin osota luokkaetujen vaikutusta silloiseen politiikkaan ja hallitukseen kuin ne eri kannat, mitä Calhoun, Clay ja Webster eri aikoina edustivat tänä nopeitten taloudellisten muutosten aikakautena.

Vaalit v. 1832.

Demokratit uudelleen asettivat Jacksonin ehdokkaakseen v. 1832 pitämässään konventionissaan Baltimoressa ja whiggit nimittivät Henry Clayn. William Wirt, Marylandista, tuli *anti-Masonic* (salaseuravastai-

sen) puolueen ehdokkaaksi. Jackson sai 219:sta valitsijamiehen äänen, Clay 49, Wirt 7 ja John Floyd, eräs riippumaton ehdokas, 11. Yleinen äänimäärä oli Jacksonilla 687,502, Claylla 530,189 ja Floydilla ja Wittillä yhteensä 33,108. Jackson tuli uudelleen valituksi.

Salaseuravastainen puolemuodostus johtui eräästä tapahtumasta New Yorkissa. Erään salaseuran jäsen tässä valtiossa, joka oli uhannut paljastaa salaseuran salaisuuksia, hävisi. Tämä seikka yhdessä sen kanssa, että monet tunnetut politikoitsijat olivat saman seuran jäseniä, aiheutti salaseuravastaisen agitatsioonin. Tämä puolue kuitenkin hävisi näyttämöltä, epäonnistuttuaan vuoden 1832 vaaleissa.

Van Burenin koko maata käsittävä poliittinen "masiina" täydellistytettiin nyt. Ja kaikenlaiset politikoitsijaseikkailijat vallitsivat demokraattien puoluekoneistoa. Van Buren kiihoitti yleistä innostusta Jacksonin puolelle ja vastapalkkioksi Jackson nimitti Van Burenin seuraajakseen neljä vuotta myöhemmin. Puoluekoneiston kontrolleeraama konventsiooni orjallisesti noudatti Jacksonin tahtoa, huolimatta monelta taholta tulleista vastalauseita. Van Burenia näet halveksittiin laajoissa piireissä oman puolueen keskuudessa. Tässä vaali-taistelussa hyväksyttiin ainoastaan yksi puolueohjelma, nimittäin whig-puolueen taholta. Se kuului seuraavasti:

Whig-puolueen ohjelma v. 1832.

1. Tämän konventsioonin mielipide on, että, — joskin meidän isiemme hyväksymiä peruseriaatteita, joitten pohjalle rakennetaan Amerikan riippumattomuuden varustukset, ei koskaan voida hävittää, — niin on

nyt kuitenkin tullut se aika, jolloin tämän pyhän työn ylläpitämiseksi ja jatkamiseksi täytyy turvautua ainoastaan kaikkien Amerikan tasavallan ystävien yhdistyneisiin voimiin.

2. Riittävän suojeluksen antaminen Amerikan teollisuudelle on välttämätön tämän maan edistykselle; tällaisesta menettelytavasta luopuminen johtaisi kansan parhaille eduille tuhoisiin seurauksiin.

3. Yhtenäinen sisäisten parannusten järjestelmä, jota yleisen hallituksen tulee kannattaa ja edistää, on omiaan suurimmassa määrin turvaamaan tasavallan sopu-sointuisaa edistystä, voimaa ja pystyssäpysymistä.

4. Yhdysvaltain ylioikeus on perustuslain tunnustama ainoa tekijä, joka viime tingassa ratkaisee kaikki kysymykset, jotka syntyvät perustuslakimme tai muiden lakien johdosta. Ja että meidän kansamme olemassaolo riippuu tämän oikeuslaitoksen auktoriteetti- ja tuomiovallan loukkaamattomanapitamisestä.

5. Yhdysvaltain senaatti, on pääasiassa yleisen hallintomme konservatiivinen osa. Hallituksen sopivasti tasapainossa olevien voimasuhteitten olemassaolo riippuu siitä, että senaatti pelkäämättä ja riippumattomasti saa harjoittaa perustuslainmukaisia tehtäviään; kaikki yritykset sanomalehdistön tai toimeenpanevan vallan kautta vaikuttaa sen keskusteluihin ja päätöksiin ansaitsevat jokaisen Amerikan kansalaisen inhoa ja vastustusta.

6. Nykyisen presidentin poliittinen toiminta ei anna meille mitään takeita siitä, että hän haluaisi puolustaa ja kannattaa näitä Amerikan politiikan ja perustuslakimme tärkeitä periaatteita. Päinvastoin hän on tehnyt meidät vakuutetuksi siitä, että hän on valmis hylkäämään nämä periaatteet silloin kun puoluenäkökohdat niin vaativat.

7. Muitta mutkitta tapahtuva yleisten virkamiesten erottaminen viroistaan, pelkästään siitä syystä, että heillä on eri poliittiset mielipiteet, on suurta vallan vää-

rinkäyttöä ja se opinkappale, että voittajalle kuuluu saalis, jota avoimesti on viime aikoina saarnattu Yhdysvaltain senaatissa, on vahingollinen tämän maan eduille, turmelee yleistä moraalialia ja tuhoaa maamme vapauden.

8. Nykyisen kansallisen hallinnon osoittama taipumus hyväksyä Hollannin kuninkaan neuvoja Yhdysvaltain koillisia rajamaita koskevissa asioissa, jonka kautta tahdotaan siirtää Yhdysvaltojen erään valtio-osan ja sen asukkaat vieraan valtakunnan käsiin, osoittaa täydellistä isänmaallisuuden puutetta, sillä me katsomme, että jokaisen valtion jokainen asukas on oikeutettu saamaan kansallista suojelusta elämälleen, vapaudelleen, omaisuudelleen ja kansalaisoikeuksilleen.

9. Yhdysvaltain ja Suur-Britannian välillä tehty sopimus, joka koskee siirtomaa-kauppaa ja joka tehtiin valtiosihteerin ohjeitten mukaisesti, solmittiin kansallismaineellemme häpeällisellä tavalla ja käytännölliseen merkitykseensä nähden se on vahingollinen tämän maan eduille.

10. (Tässä ohjelmakohdassa kehoitetaan valitsijoita vastustamaan Jacksonin uudestaan valitsemista ja kannattamaan whig'ien vaalilistaa.)

Tässä yhteydessä sopii panna merkille, että työläisten tehokkaan järjestymisen ja agitatsioonin vaikutuksesta muutamia vanhoja epäkohtia lievennettiin tai poistettiin. Velasta vangitseminen, lukuunottamatta sellaisia tapauksia, missä selvää petosta ilmaantui, lakkautettiin Kentuckyssa vuonna 1821, Ohiossa 1828, New Jerseyssä ja Vermontissa 1830 ja samana vuonna Marylandissa, kuitenkin ainoastaan sellaisiin velkoihin nähden, jotka eivät nousseet 30 dollaria korkeammalle. Massachusetts poisti velkavankeuden tapauksissa, jolloin velka ei ollut kymmentä dollaria suurempi. New

York seurasi esimerkkiä vuonna 1832, Connecticut 1837, Louisiana 1840, Missouri 1845 ja Alabama 1848. Ääni-oikeutta laajennettiin New Yorkin valtiossa pitkällisen taistelun jälkeen vuonna 1821 ja Massachusettsissa v. 1820, Marylandissa annettiin v. 1826 juutalaisille oikeus päästä valtiovirkoihin.

Vuonna 1830 työläiset Albanyssa, N. Y., nimittivät vaalilistan ja voittivat neljässä vaalialueessa viidestä. Menestys oli heidän puolellaan myös Troyssa, N. Y., 10-tuntinen työpäivä oli yleisenä vaatimuksena. Useita lakkoja puhkesi ja niitä seurasi sala-liittoutumissyytteet, joitten perusteella työläiset usein havaittiin syyllisiksi ja tuomittiin vankeuteen vanhan yleisen lain perusteella. Viimeinen kontrahti-orja myytiin Philadelphiasa v. 1831, mutta yhä edelleen sidottiin oppipoikia orjakontrahdeilla ja karanneita kontrahtiorjia koskevia ilmoituksia esiintyi usein sanomalehdissä.

Tammikuun 1 päivänä 1831 ilmestyi Bostonissa *William Lloyd Garrisonin* julkaisema *Liberator*-lehti (Vapauttaja). Neljä vuotta myöhemmin "kunnianarvoisa", kaupungin hienostosta kokoonpantu roskejoukko yritti lynchata hänet kotikaupungissaan. Hänen lehensä oli julistettu pannaan Uudessa Englannissa. Etelävaltioitten postilaitokset kieltäytyivät sitä kuljettamasta ja Georgian lainlaatijakunta julisti \$5,000 rahapalkinnon lehden kustantajan vangitsemisesta ja tuomitsemisesta. *Wendell Phillips* konttorinsa ikkunasta näki kuinka Garrisonia pahoinpideltiin ja siitä ajasta saakka aina kansallissotaan asti hän oli huomatuimpia taistelijoita neekeriorjuutta vastaan. Kongressiin lähettämässään kirjelmässään, Jackson v. 1835 kehoitti pohjoisval-

tioita tukehuttamaan orjien vapauttamista puolustavat äänet ja kaksi vuotta myöhemmin murhattiin orjuuden vastustaja *Lovejoy* Alton'issa. Etelävaltioitten hallitsevat ryhmät vaativat kaikkien orjuuttavastustavien agitattorien hirttämistä. Tästä ajasta alkaen orjuuskysymys tuli huomatuksi kansalliseksi valtiolliseksi kysymykseksi.

Mieltäkiinnittävää on verrata toisiinsa edellämainittua puolueohjelmaa työläisten samanaikuisiin julistuksiin. Niissä hyvin kuvastuvat tämän aikakauden taloudelliset ja yhteiskunnalliset olosuhteet. Alempana olevat lausunnot ovat otteita n. s. "*10-tunnin työpäiväjulistuksesta*", jonka Bostonin järjestyneet työläiset julkaisivat v. 1835 ja lähettivät kaikille muille työväenjärjestöille. Tämä julistus suuresti vaikutti Philadelphianssa puhjenneseen lakkoon 10-tuntisen työpäivän hyväksi.

10-tunnin työpäivän julistus.

Edustamamme toiminta ei ole vähempää eikä enempää kuin taistelua rahan ja työn välillä; pääoma, joka voi tulla tuottavaksi ainoastaan työn avulla, yrittää mursertaa työn, joka on kaiken rikkauden luoja.

Me olemme liian kauan kärsineet sitä inhottavaa, julmaa, väärää ja tyrannimaista järjestelmää, joka pakottaa työtätekevän työläisen äärimäiseen saakka kulluttamaan ruumiillisia ja sielullisia voimiaan ylivoimaisella työllä, niin että hänellä lopultakaan ei ole muita haluja kuin syödä ja nukkua ja useissa tapauksissa hän pelkästä rasituksesta ei voi tehdä tätäkään.

Me olemme sitä mieltä, ettei kenelläkään ihmisellä tai ihmisryhmällä ole oikeutta vaatia meiltä, että me tekisimme työtä sillä tavalla kuin me olemme tehneet tähän saakka vanhan työjärjestelmän aikana.

Me sanomme enemmänkin. Ei yksikään henkilö, eikä henkilöryhmä, joka vaatii sellaista ylivoimaista työtä, voi olla tämän maan ja ihmisoikeuksien ystävä. Me myöskin väitämme, että meillä Amerikan kansalaisina ja yhteiskunnan jäseninä on oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka kieltävät meitä käyttämästä päivätyöhön enempää kuin 10-tuntia.

Me emme enää tahdo, emmekä voi orjailla epäinhimilliselle, kyllästyttämättömälle ja säälimättömälle ahneudelle. Me olemme lujasti ja päättäväisesti päättäneet hankkia näitten oikeuksien tunnustamisen, voidaksemme täyttää velvollisuutemme jumalaa, maata ja itseämme kohtaan.

Me väitämme, eikä sitä voi kukaan maailmassa kieltää, että ylenmääräinen työ on ollut välittömänä syynä lisääntyneelle juoppoudelle enemmän kuin kaikki muut yhteensä. Ruumiillinen väsymys vaatii ja hankkii itselleen jonkinlaista kiihdytystä ja raittiusasia ei tule koskaan voittamaan ennenkuin orjuus työläisten keskuudesta lakkaa tässä maassa.*)

“*National Trade Union*” v. 1834 myös hyväksyi päätössarjan, jossa käsiteltiin työväenluokkaa koskevia taloudellisia kysymyksiä. Niissä tuomittiin vallassa-oleva opetusjärjestelmä sen luokkaluonteen vuoksi, koska “opetusta annettiin vain harvoille varakkaille työtekeväen enemmistön kustannuksella ja korkeakoulujen, yliopistojen, sota- ja laivastokoulujen kautta tehtiin oppineisuudesta muutamien ammattioppineitten monopoli.” Tämän perusteella vaadittiin yleistä ja yhtäläistä koulujärjestelmää. Tämän lisäksi sisälsivät lausunnot hallituksen yleistä maanluovutuspolitiikkaa koskevia vaatimuksia, niissä myös vaadittiin sen lain kumoamista,

*) *Documentary History*, VI osa, siv. 94.

joka kohteli työväenjärjestöjä rikollisina salaliittoina ja m.m. sisältyi vaatimukseen seuraava kohta, joka osoittaa, miten sen ajan työläiset suhtaantuivat nais- ja lapsityöhön:

“Me vakavalla huolestumisella katsomme tämän maan puuvilla- ja villatehtaissa työskentelevien mies- ja naispuolisten lasten surullista tilaa ja niitä kärsimyksiä, joiden alaisina he ovat nuorella iällä, joutuen tehtaisiin työhön, siellä työskennellen hirveän pitkiä työpäiviä.”*)

*

Jacksonin aikuinen demokratipuolueen hallinto vaikutti Amerikan poliittiseen ja yhteiskunnalliseen elämään tavalla, joka on ollut kirouksena meidän päiviimme asti. Se edusti uuden lännen valtaanpääsyä sen kaikella karkeudella ja anarkistisella individualismilla, ja se oli vastavaikutusta sille henkiselle toiminnalle ja sivistykselle, jota edustivat tasavallan perustamisesta saakka vallassa olleet poliittiset johtajat. Niistä kuudesta presidentistä, jotka olivat toimesta ennen Jacksonia, oli neljä kotosin Virginiasta ja kaksi Massachusettsista ja he kaikki olivat kokeneita sekä sivistyneitä miehiä. Jackson oli rajamaitten elämän lapsi ja hänen seuraajansa äänekkäästi julistivat sivistysvihollisuutensa. Suuri määrä Adamsia kohtaan kohdistetusta vihamielisyydestä perustui pääasiallisesti siihen, että hän oli sivistynyt mies. Taistelussa vanhoja johtajia ja luokkia vastaan mentiin toiseen äärimäisyyteen ja tietämättömyys pääsi suuressa määrin voitolle demokration nimellä.

*) Documentary History, VI, siv. 194.

Enemmistövaltaa ylistettiin, välittämättä siitä millä tavalla se oli saavutettu ja sitä, joka pani vastalauseen niitä vallanhankintatapoja vastaan, olivatpa ne kuinka alhaisia ja halveksuttavia tahansa, kohdeltiin miehinä, joilla oli tarpeetonta ja puolueelle hyödytöntä idealismia. Nämä katsantokannat ja niistä johtuvat menettelytavat ovat vallalla vielä tänäkin päivänä, usein tehden vaalit juopuneitten elämöimiseksi, jossa väärennetään vaalilippuja, samat henkilöt äänestävät useita kertoja ja hankitaan vaalivoittoja ruumiillisen väkivallan avulla.

Samanluonteista oli käytäntöön tullut virkamiesten nopea vaihtamistapa, jonka mukaan hallinnolliset ja siviilivirat täytettiin henkilöillä, joitten ainoana kelpoisuusehtona oli se, että olivat hyvin harjaantuneita edellämäinitunlaisessa vaalikeinottelussa. Käytännöllinen kokemus ja toimintakyky muodostui melkein pä esteeksi viranhakijalle, sillä sehän edellytti jonkinlaisen älykkyyden omaamista. Tämä menettelytapa myöskin johti siihen, että jonkunkin aikaa virassaolevia henkilöitä kohdeltiin epäluulolla, katsottiin näet, että pitkäaikainen palvelus herätti virkavaltaisuutta. Tämä epäluuloinen henki johti siihen, että virkamiehiä yleensä pidettiin silmälläpidettävänä roistoina, eikä yleisön palvelijoina, joihin olisi pitänyt luottaa ja pitää heidät toimessaan kunnes heidän kykenemättömyytensä tulisi todistetuksi. Mutta juuri tämäpä virkamiesten nopea vaihtaminen synnytti ja kehitti epäluotettavia virkamiestyyppejä, jotka todellakin ansaitsivat epäluuloa, miehiä, jotka käyttivät virka-aikaansa hyväkseen yksityisetujensa edistämiseksi, hyvin tietäen, että he toista kertaa ehkä eivät pääsisi valtion lihapatojen äärelle. Tunnontarkat

miehet tällaisissa olosuhteissa pelkäsivät astumasta yleiseen poliittiseen elämään.

Karkeuksien ylistäminen ja sivistysvihollisuus "kansan" nimessä antoikin maalle virkamiehiä sellaisia kuin Jackson, William Henry Harrison, Polck ja Cleveland ja poliittisia keinottelijoita, kuten Van Burenin, Conklingin, Tweedin, Crokerin, Quayn ja kaltaisensa. Tänä aikana maahan saapuneet matkustajat ihmettelivät poliittisten puolueitten ja niiden johtajien tietämätöntä itsekkyyttä, raakuutta ja petollisuutta ja vielä enemmän he ihmettelivät heidän seuraajiensa paljoutta. Kaikki tämä oli silloin yhteiskunnassamme vallinneen anarkistisen individualismin tuloksia, joka perustui valtansa puolesta taistelevien pikkukapitalistien etuihin.

Vaalit v. 1836.

Vuoden 1836 vaaleissa demokraattipuolue esiintyi jakautuneena moneen ryhmään. Yksi näistä ryhmistä, joka oli tunnettu nimellä "*Loco-Foco*", kokoontui New Yorkissa ja asetti presidenttiehdokkaaksi Hugh L. White'n, Tennesseeestä. Virallinen puolue ryhmä asetti ehdokkaaksi Van Burenin ja whig'it, kokoontuen Albanyssa, ottivat ehdokkaakseen *William Henry Harrisonin*. *Van Buren* tuli valituksi, saaden 170 valitsijamiesääntä, Harrison 73, White 26, Daniel Webster 14, Willie P. Mangum 11. Yleinen äänimäärä oli Van Burenilla 761,549, kaikilla muilla yhteensä 736,656.

*

Van Burenin ja hänen kannattajiensa järjestämä poliittinen koneisto muodostui laajaksi järjestöksi, jolla oli luottamushenkilöitä kaikissa valtioissa ja vaalipiireissä. Se, joka yritti rikkoa tämän "masinan" toimintaa, joutui mustalle listalle. Estääkseen koneiston hajaantumista, politikoisijat pitivät huolta siitä, että kaupunki-, kaunti-, valtio- ja yleisvaalit tapahtuivat samalla aikaa ja että kaikki ehdokkaat olivat samalla vaalilistalla. Tämä teki kansalaisille miltei mahdottomaksi laajakantoisimman kapinan. Mädannäistä poliittista toimintaa vastustavat henkilöt vetäntyivät näyttämöltä ja hallinto "pian täyttyi mädannäisyyden hengellä; räikeät väärinkäytökset, häpeämättömät yleisön ja yleisten varojen rosvoamisaikeet tulivat nopeasti käytäntöön."*)

*

Samana vuonna kuin Van Buren tuli valituksi, New Yorkin räätäleitä haastettiin oikeuteen "kapinoimisesta" ja liikkeelle sekä kaupalle vahingollisesta salavehkeilystä. 21 henkilöä syytettiin ja oikeus tuomitsi union presidentille \$150 sakon, eräälle toimivalle jäsenelle \$100 ja muille \$50 kullekin. Koko sakkomäärä nousi \$1,150. Tällainen työläisten osaksi tullut kohtelu aiheutti konventsioonin kokoontumisen. Se kokoontui Uticassa syyskuussa. Läsnaolevat 93 edustajaa asettivat ehdokkaita kuvernöörin ja varakuvernöörin virkoihin ja laativat julistuksen, jossa m.m. vaadittiin tuomarien valitsemista kansan äänestyksellä lyhyeksi ajaksi,

*) Ostorgorski, "Democracy and the Party System", siv. 32.

salaliittolakien kumoamista, parempia kouluja, työläisten palkkoja turvaavia lakeja ja velkavankeuden poistamista.*)

Tämä oikeusjuttu on erikoisesti mieltäkiinnittävä, katsoen siihen, että työnantajat olivat hyvin järjestyneet ja yhteisellä sopimuksella alensivat työläisten palkkoja, josta olikin seurauksena lakkoja. Työläiset todellisudessa tuomittiin siitä, että he vastustivat palkkojen alentamista, vaikka he tarjoutuivatkin todistamaan, että työnantajat olivat keskenänsä salaisesti vehkeilleet palkkojen alentamiseksi. Oikeusjuttu herätti paljon huomiota ja New Yorkin kaupungin puistoon kuulutettiin yleinen kokous, johon otti osaa 27,000 henkilöä. Juuri tässä kokouksessa alustavasti päätettiin edellämainituista vaatimuksista ja kutsuttiin kokoon Utican konventsiooni. *Elynore*, kirjaltajajärjestön jäsen, oli tullut valituksi kongressiin vuotta aikaisemmin ja nyt tämä taistelu edisti hänen uudestivalitsemistaan, joskin hänellä tosin oli myös "Tammany-Hall"in kannatus. Hän oli ensimmäinen "työläisten" kongressimies Yhdysvalloissa ja hän myöskin toimi *National Trade Unionin* presidenttinä vuodesta 1834—1835.*)

Vuonna 1834 valittiin räätäli *Andrew Johnson* valtuusmieheksi Tennesseeessä työläisten vaalilistalla. Hänestä myöhemmin tuli Yhdysvaltain presidentti.

Demokrateilla ei ollut mitään ohjelmaa v. 1836. "Loco-Foco"-ryhmä hyväksyi lyhyen ohjelman, jossa lausuttiin uudelleen tunnustus itsenäisyys-julistukselle

*) McMaster, "History of the United States", VI osa, siv. 396—70.

*) Documentary History, V osa, siv. 203—7.

ja vastustettiin pankkipapereita sekä paperirahaa. Koska tämä ryhmä oli vain tilapäinen ilmiö, ei sen toiminnasta kannata enää puhua. Whig-puolueen ohjelma oli seuraava:

Whig-puolueen ohjelma 1836.

Me kehoitamme kaikkia kansalaisia, jotka vastustavat Martin Van Burenia ja Baltimoressa asetettuja ehdokkaita, kannattamaan meidän asiattamme. Martin Van Buren on vehkeilemällä presidentin kanssa, tarkoituksella saada jälkimäisen kannatuksen, päästäkseen presidentin toimeen, menetellyt tavalla, joka on vaarallista meidän vapaudellemme ja turmelee meidän vapaita laitoksiamme.

William H. Harrissonille antamamme kannatus annetaan hänelle ei ainoastaan niiden loistavien ja etevien palveluksien johdosta, mitkä hän on tehnyt maalle armeijamme johtajana viime sodan aikana, mutta myös senvuoksi, että me tiedämme hänen olevan älykkään miehen, vakavan isänmaan ystävän, jota eivät ole turmelleet katupolitikoitsijain koneistot. Hän on Washingtonin koulun mies.

V LUKU

1840—1856

Vuoden 1840 vaalit.

Vuonna 1840 kokoontui whig-puolue Harrisburgissa, Pa., ja asetti ehdokkaakseen William H. Harrisonin. Demokraatit, Baltimoreessa pitämässään konventsioonissa, asettivat ehdokkaakseen Martin Van Burenin. N.n. "*Liberty Party*" ("vapaudenpuolue") valitsi presidenttiehdokkaakseen James G. Birneyn, New Yorkista. Presidentin vaaleissa sai Harrison 234 valitsijamiesääntä, Van Buren 60. Yleinen äänimäärä oli Harrisonilla 1,275,017, Van Burenilla 1,128,702, Birneyllä 7,059. *Harrison* tuli valituksi.

*

"*Liberty Party*", joka ajoi neekeriorjien vapauttamista, perustettiin vuonna 1838. Sen presidenttiehdokas Birney oli entinen kentuckylainen orjainomistaja, joka oli vapauttanut orjansa ja perustanut orjien vapauttamista kannattavan sanomalehden Danvillessä, Ky. Orjainomistajat uhkasivat hänen elämänsä ja samoin kävi hänelle Cincinnatiassa, jonne hän pakeni Kentuckystä. Hän silloin muutti New Yorkiin ja pääsi erään orjuutta vastustavan yhdistyksen sihteeriksi.

Harrison kuoli kuukauden kuluttua virkaanvihkimisensä jälkeen ja tilalle tuli *John Tyler*, Virginiasta. Vuoden 1840 vaalitaistelu oli erittäin kiihkeä ja meluisa. Taistelu oli kiivasta ja kaikkia vaalikeinottelutemppeja käytettiin puolelta kuin toiselta. Kun Harrison pääsi presidentiksi, joutui hän vimmatusti virankärkkyjään ahdistamaksi. He vainosivat häntä yötä ja päivää. Nukkuivat "Valkoisen talon" rappukäytävillä, päästäkseen ensimmäisenä hänen puheilleen seuraavana aamuna. Ne, jotka eivät saaneet paikkoja, osoittivat mieltään kou-raantuntuvalta tavalla. Tällaiset rasitukset varmasti myötävaikuttivat jo muutenkin heikoissa voimissa olevan iäkkään Harrisonin kuolemaan. Kun varapresidentti Tyler astui hänen tilalleen, erotti hän suuren määrän Harrisonin asettamia virkailijoita ja asetti heidän tilalleen omia käytyreitään, luodakseen itselleen tehokkaan valtiollisen "masinan". Whig-puolue ja Liberty-Party eivät esittäneet mitään vaaliohjelmata näissä vaaleissa. Demokraattipuolue sensijaan laati ohjelman, jonka pääsisältö oli seuraava:

Demokraattipuolueen ohjelma v. 1840.

1). Selitettiin, että Yhdysvaltain hallituksen vallan tulee olla rajoitetun ja sen tulee perustua yksinomaan perustuslakiin. 2). Sisäiset uudistukset hallituksen varoilla julistettiin perustuslakivastaiseksi. 3). Valtiolainojen ottaminen sisäisiä uudistuksia varten myöskin perustuslakivastaista. 4). Toista teollisuusalaa tai maanosaa ei saa suosia toisen edellä. 5). Tarkkaa säästäväisyyttä on noudatettava hallituksen taloudessa. 6). Hallituksen pankkia vastustetaan. 7). Yhdysval-

lat eivät saa sekaantua eri valtioitten orja-lainsäädäntöön. 8). Ylistetään Jeffersonin vapaamielisiä periaatteita, jotka tekevät Amerikan vapauden maaksi ja vainottujen turvapaikaksi.

*

Vuoden 1837 paniikki riisti putipuhtaiksi suuria työläisjoukkoja ja yleinen kurjuus vallitsi työväenluokan keskuudessa. Kymmenet tuhannet joutuivat armeliaisuuslaitoksien varaan ja New Yorkin kaupungissa tapahtui leipäkapinoita. Vararikkojen määrä kaikissa valtioissa suunnattomasti kasvoi.

Samana vuonna murhasi villiintynyt kansanjoukko Elijah P. Lovejoyn Altonissa, Ill. Orjainomistajat ja katolilainen papisto oli kiihoittanut näihin väkivaltaisuuksiin, kostoksi siitä, että Lovejoy julkaisi hyvin vaatimatonta orjien vapauttamista puolustavaa sanomalehteä, jossa myöskin vastustettiin katolilaisen papiston yhä kasvavaa vaikutusta maan politiikkaan ja opetusasioihin. Kirkollismieliset politikoitsijat yleisesti kannattivat demokraattipuoluetta ja vielä tänäkin päivänä ne muodostavat tärkeän osan tämän puolueen koneistosta. Kiihoitusta Lovejoyta ylläpidettiin tänäkin päivänä niin tutuilla fraaseilla, että hän oli "vapaarakkauden" kannattaja, ja selitettiin, että Lovejoy oli luvannut mennä naimisiin neekerinaisen kanssa, jos hänen oma vaimonsa kuolisi.*)

*) Täydellisen selostuksen Lovejoyn murhaamisesta saa professori Harris'in kirjasta "Negro Servitude of Illinois", joka perustuu useihin senaikuisiin asiakirjoihin, kirjeisiin ja sanomalehtiin.

V. 1840 Albert Brisbane yritti toimia Charles Fourierin utopistisen sosialismin hyväksi ja suuren sanomalehden julkaisija Horace Greeley avasi lehtensä palstat. Tusinoittain utopistisia sosialistisia siirtoloita perustettiin, niitten joukossa kuuluisa Brook Farm, Massachusettsin valtiossa. Massachusettsin teollisuusjärjestelmä oli tuonut mukanaan yhtiökauppoja, yhtiömajataloja ja yhtiökirkkojakin naistyöntekijöitä varten, jotka usein pakoitettiin erottamisen uhalla luovuttamaan osan palkastaan näiten kirkkojen hyväksi. Lapsityökin tuli yleisesti käytäntöön, joka kaikki muodosti kiitollisen maaperän teollisuusvastaiselle agitatsioonille. "Tämä oli epämääräisten, kiihkoilevien ja väkivaltaisten yhteiskuntaliikkeitten aika. Vuokralaisten kapinat New Yorkissa aikaansaivat monien vanhojen säädöksiensä poistamisen, jotka olivat hollantilaisten siirtokuntien ajoilta säilyneet, antaen talojen omistajille merkittäviä oikeuksia vuokralaisiin nähden. Anarkistinen vapaan kilpailun henki loi äärimmäistä uskonnollista individualismia, joka johti kiihkeisiin uskonnollisiin herätysliikkeisiin, huolimatta siitä, että outojen uskonlahkojen kasvua vimmatusti vastustettiin, kuten tapahtui esim. mormoneihin nähden."*)

V. 1842 tapahtui Rhode Islandin valtiossa aseellinen kapina, joka on tunnettu *Dorr'in kapinan* nimellä. Se lähinnä aiheutui siitä, että suurilta työläisjoukoilta ryöstettiin äänioikeus. Kaksi hallintokoneistoa ja kuvernööriä kilpailivat ylivallasta, toiset edustaen varakkaita luokkia ja toiset äänioikeudettomia palkkatyöläi-

*) Simons, "Social Forces in American History", siv. 213-14.

siä ja farmareita. Kapinallinen kuvernööri oli pakotettu pakenemaan, mutta myöhemmin vangittiin, tuomittiin kuolemaan ja vapautettiin lainlaatijakunnan määräyksestä 1845, jolloin lainlaatijakunta suostui äänioikeuden laajennukseen.*)

Ennen näitä tapahtumia julkaistiin Yhdysvalloissa vähintään 75 työväen lehteä, joista kaksi päivälehteä. Useat näistä lehdistä osoittivat selvempää kapitalistiluokan ja työväenluokan välisen taistelun luonteen ymmärrystä kuin viime parin vuosikymmenen vanhoilliset unioni-lehdet. Kansallisia työväenjärjestöjä muodostettiin ja niiden agitationin tuloksena voi mainita, että vuoteen 1842 mennessä melkein loppuivat unionijäsenten vainoamiset salaliittolain nojalla. Horace Greeley oli yksi vapaamielisimpiä sanomalehtimiehiä, joka kannatti työväenliikettä ja kiinnitti orjuuden vastustajain huomiota siihen, että pohjoisvaltioitten palkkaorjuus monessa suhteessa oli yhtä kirottavaa kuin Etelän mustien orjien kahleorjuus. Työväenjärjestöjen toimihenkilöt myöskin viittasivat samaan tosiasiaan ja sillä suuresti suututtivat Garrisonin, joka "Liberator" lehdessään kiukkuisesti vastusti tällaista käsitystä.

Tällä aikaa tuli Mississippilaakso yhä enemmän asutuksi ja vanhasta pohjoislännen territorista lohkaistiin yhä uusia valtioita. Sellaiset valtiot, joissa ei ollut neekeriorjuutta, lisäsivät väkilukuaan nopeammin kuin orjavaltiot ja vuonna 1840 oli edellisten asukasmäärä kaksi ja puoli miljoonaa suurempi kuin jälkimäisten. Etelävaltioitten hallitseva valkoisten luokka yhä yritti

*) Oneil, "Työn orjat". Henry, "The Constitutional Controversy in Rhode Island in 1841".

hankkia itselleen uusia alueita, koska orjatyö riisti maan paljaaksi ja teki välttämättömäksi uusien alueitten hankkimisen, jos orjuutta mielittiin säilyttää. Monet kongressissa tapahtuneet väittelyt orjuuskysymyksestä, johtuivat juuri tästä etelävaltioitten vanhan järjestelmän laajenemispyrkimyksistä.

Vuoden 1844 vaalit.

Demokraatit nimittivät presidenttiehdokkaakseen James K. Polk'in, Tennesseeen valtiosta ja whig-puolue Henry Clayn, Kentuckysta; "Liberty Partyn" ehdokkaana oli jälleen James G. Birney. Polk sai 170 valitsijamiehen äänet ja Clay 105. Yleinen äänimäärä oli demokraateilla 1,337,243, whig'eillä 1,299,068, "Liberty Partyllä" 62,300. *Polk* pääsi presidentiksi.

*

Orjuuden vastustajain lukumäärä alkaa nyt kasvaa ja Liberty-puolueen ohjelma on jyrkässä ristiriidassa molempien toisten puolueitten ohjelmiin sisältyvien periaatteitten kanssa. Kuitenkin orjuuden vastustajat rajoittivat vapaamielisyytensä yksinomaan neekeri-orjuuskysymykseen, eivätkä antaneet mitään tunnustusta työväenluokan kysymyksille, jotka selvästi esitetään alempana olevassa merkillisessä asiakirjassa. New Yorkin kaupungin työläiset järjestivät v. 1844 *National Reform Union'in* — kansallisen uudistusjärjestön —, pitivät useita joukkokouksia ja perustivat sanomalehden mielipiteittensä edistämiseksi. Mainitussa asiakirjassa he osoittivat omaavansa selvänäköisen käsityksen kapita-

lismin ja sen taloudellisten lakien luonteesta sekä palkkatyöläisten luokkakysymyksistä, riistosta, koneteollisuuden merkityksestä, työttömyyskysymyksestä, kilpailusta työmarkkinoilla ja siitä uhkaavasta tulevaisuudesta, jonka kapitalismi valmisti työväenluokalle, ellei pikaisiin parannuksiin ryhdyttäisi. Tämä asiakirja myöskin osoittaa, että työläiset yhteiskuntakysymysten todellisessa tuntemisessa kohosivat päätä korkeammalle sen ajan poliittisia keinottelijoita. He erehtyivät ainoastaan siinä, kun uskoivat, että vapaa maan saanti poistaisi epäkohdat ja yrittäessään velvoittaa vallitsevien puolueitten ehdokkaita kannattamaan työläisten ohjelmaa. Mainitun asiakirjan tärkeimmät kohdat ovat tässä:

National Reform Union'in julistus v. 1844.

“Tarkoin tutkittuamme kaikkia asianhaaroja, olemme vakuutettuja siitä, että rannikkokaupunkeihin on kerääntynyt paljon suurempi määrä työväkeä kuin mitä pysyväistä ja edullista työtä voi saada. Me emme usko olevan tarpeellista esittää tilastollisia yksityiskoh-
tia todistaaksemme tämän seikan, jota ei kukaan kieltäne. Seurauksena tästä työvoiman liiallisesta tarjonnasta on kilpailu työläisten keskuudessa, joka on omiaan alentamaan palkkoja, silloinkin kun työtä on saatavissa, paljon pienemmiksi kuin mikä on välttämättöntä työläisten kohtuulliseksi elämiseksi ja hänen perheensä kasvattamiseksi. Meidän mielestämme niin kauan kuin työn tarjonta on kysyntää suurempi, ne luonnon lait, jotka määräävät hintoja, tulevat tekemään sangen vaikeaksi, jopa aivan mahdottomaksikin, pysyväisesti parantaa työväen elinehtoja. Meidän tutkimuksemme sen vuoksi luonnostaan tarkoittivat sen sel-

ville saamista, kuinka suuressa määrässä nykyiset olosuhteet voivat vaikuttaa työvoiman tarjontaan ja kysyntään ja voivatko nämä olosuhteet vähentää tai suurentaa sitä epäkohtaa, jonka alaisena työväenluokka kärsii.

“Yhtenä seikkana, joka vaikuttaa epäkohdan vähentämiseksi, huomaamme lisääntyvän teollisuustuotteitten kulutuksen kotimaassa. Me myöskin otaksumme, että ulkomaavientimme tulee jossain määrin kohoamaan, mutta me olemme sitä mieltä, että täten lisääntyvä tavarakysyntä ei millään tavalla voi pysyä kasvavan tuotantovoimamme rinnalla. Ensiksi kaupunkiemme ja teollisuuskeskuksemme asukasmäärä kasvaa ja suurin osa siitä on riippuvaa teollisuustyöstä, toiseksi me näemme, että syntyvä konevoima asettuu työvoimamarkkinoille, tuottaen mitä hämmästyttävimpiä tuloksia, hävittäen kaiken inhimillisen kilpailumahdollisuuden, nopealla päättäväisyydellä, joka ei jätä mitään tulevaisuustoiveita. Jos arvostelemme tulevaa puolivuosisataa nyt kuluneen puolivuosisadan mittapuulla, niin luulemme, että viidenkymmenen vuoden kuluttua tulee olemaan sängen vähän ihmiskäsin suoritettavaa työtä.

“Jotkut ammattialoistamme ovat jo täydellisesti hävinneet. Eikä ole yhtään ainoata ammattialaa, joka jo ei olisi saanut kokea tämän salaperäisen voiman ylivoimaista kilpailua. Me selvästi ymmärrämme, että samalla kuin kansoittumisen laki jatkuvasti lisää ihmistyövoiman tarjontaa, niin koneitten kehitys on omiaan ei ainoastaan vähentämään, mutta melkein lopettamaan työvoiman kysynnän. Tämä tulos, konetyön voitto ja ihmistyön lopullinen häviö, on meidän mielestämme sellainen ilmiö, jota emme voi välttää. Me voimme taistella tämän hirviön kanssa niinkuin Englannin työläiset taistelevat, kunnes miljoonat meistä ovat hävinneet tässä epätasaisessa taistelussa, mutta meidän mielestämme tämä on oleva vain turhaa taistelua ja turhaa kärsimystä. Yhtä hyvin voisimme häiritä taivaan kap-

paleitten kulkua tai muuttaa jotakin muuta luonnon horjumatonta lakia kuin että voisimme pysäyttää tieteen ja koneitten riemukulun.*)"

Julistuksen loppuosassa koetetaan todistaa, että avaamalla Lännen vapaat maat, voidaan tarjota pelastusta koneitten työttömiksi tekemälle liikatyövoimalle. Me tiedämme nyt, että he erehtyivät näin ajatellessaan, mutta heidän ansionsa onkin ei se, että he olisivat ratkaisseet työttömyyskysymyksen, mutta se, että he riinkin selvästi osasivat selvittää sen luonteen.

Demokraattien ohjelma v. 1844.

Edellisen vaalivuoden ohjelmapykälät uudistettiin ja lisättiin niihin seuraavaa:

9) Vastustettiin sitä, että Yhdysvaltain maanmyynnistä koituvat varat jaetaan valtioitten kesken. 10). Vastustettiin presidentin eittämisoikeuden lopettamista. 11). Oregonin valtio, jonka Englanti selitti sille kuuluvaksi, on taattava Yhdysvaltain käsiin. 12). Texasin yhdistämistä Yhdysvaltoihin vaadittiin.

Whig-puolueen ohjelma v. 1844.

1). Yhdysvaltain seteliraha hallituksen kontrollin alaiseksi. 2). Tullitariffi hallituksen menojen korvaamiseksi ja kotimaan työn suojelemiseksi. 3). Hallituksen maitten myynnistä saadut rahat jaettava valtioitten kesken. 4). Presidentille ainoastaan yksi virkakausi. 5). Presidentin anastamien etuoikeuksien tarkistaminen. 6). Tehokkaampi ja säästäväisyyttä noudattavampi hallitus.

*) "Doc. Hist." VII osa, 294-305.

“Liberty Partyn” ohjelma v. 1844.

1). Ei mikään poliittinen puolue tai järjestelmä, joka hylkää veljesaatteen, voi olla todellista kansanvaltaa. 2). Hallituksen on erottava orjuusjärjestelmästä. 3). “Liberty Party” perustuu periaatteellisiin vakauksiin ja on aiottu pysyväiseksi puolueeksi. 4). Ei ainoastaan vastusta orjuutta, mutta kaikissa muissakin suhteissa kannattaa yhtäläisten oikeuksien periaatetta. 5). Puolue ei ole mikään ryhmäpuolue, vaan koko kansaa käsittävä puolue. 6). Neekeriorjuus on häpeäpilkku: tasavallan isät eivät koskaan aikoneet sen laajentamista yli silloin olleitten rajojen. 7). Useat valtiot ovat poistaneet orjuuden ja Yhdysvaltain hallitus on kieltänyt sen Ohio-joen luonteisella alueella. 8). Itsenäisyydenjulistus on hallitusmuotomme perustuslaki ja senvuoksi ovat kaikki ihmiset vapaita. 9). Neekeriorjuus on kaikkien luonnonoikeuksien vastaista ja perustuu valtioiden lainlaadintaan. 10). Yhdysvaltain hallituksella ei ole mitään oikeutta jatkaa orjuuden ylläpitämistä ja kaikki lait, joissa sallitaan orjuuden omistamista, peruutettakoon. 11). Neekeriorjien karkaamista koskevia lakeja vastustetaan, samoin kuin sitä perustuslakimääräystä, joka antaa erikoista valtiollista valtaa kahdelle sadalle viidellekymmenelle tuhannelle orjanomistajalle. 12). Orjuuden karkaamista koskeva laki tekee mitättömäksi persoonallisen loukkaamattomuuden ja on sen vuoksi lakkautettava. 13). Paheksutaan hallituksen menettelytapaa, käyttäessään orjia yleisissä töissä. 14). Puhe-, paino- ja anomusvapaus sekä oikeus tulla juryn tutkittavaksi ovat pyhiä ja loukkaamattomia oikeuksia. 15). Äänestäminen on siveellinen ja uskonnollinen velvollisuus. 16). Kehoitetaan kannattajia vapaissa valtioissa poistamaan paikallisissa tavoissa ja laeissa ilmenviä oikeuksien epätasaisuuksia. 17). Tuomitaan perustuslain 4:n luvun 3 pykälä, jossa käsitellään orjakkurien luovuttamista valtiosta toiseen. 18). Kon-

gressilla ei ole oikeutta suojella orjuutta sotaväellä. 19). Vapaitten valtioitten tulisi säätää lakeja, jotka julistaisivat rikollisiksi orjakarkurien kuljettamisen tällaisesta valtiosta sen syyn vuoksi, että hän on toisen valtion orjalakien alainen.

*

Suosikkijärjestelmä, virkojen kärkkyminen ja lahjomiset muodostuivat tähän mennessä valtapuolueitten elinehdoksi ja puolueitten konventsiooneissa suoritettiin monta likaista kepposta. Clay syrjäytettiin v. 1840, koska hänen mielipiteensä olivat hyvin tunnetut ja Harrison asetettiin ehdokkaaksi, koska jokainen tiesi, että hänellä ei ollut mitään mielipiteitä, jotka olisivat joutuneet yleisön arvostelun alaisiksi.

Valtioitten välillä saavutettiin kompromissi, jonka nojalla neekeriorjuus tuli sallituksi ainoastaan Missourin valtion eteläpuolella ja näin ollen sai levitä ainoastaan Arkansasissa ja osassa Indianan territoria. Orjanomistajat halusivat anastaa Texasin saadakseen enemmän alueita ja Van Buren oli aikaisemmin ilmoittanut vastustavansa tätä anastusaietta. Hänen nimittämisensä näin ollen olisi merkinnyt orjainomistajien äänien menettämistä ja uhkasi demokraattipuoluetta vaalitappiolla. Puoluekoneisto senvuoksi päättikin sivuuttaa entisen päällikkönsä ja tekikin sen, määräämällä, että ehdokkaaksi asettamista varten tarvittiin kaksi kolmatta osaa konventsioonin äänimäärästä. Sitä Van Buren ei voinut saada ja kompromissiehdokkaaksi asetettiin Polk. Polk, joka oli aikaisemmin tunnettu, ei omannut mitään mielipiteitä ja Harrisonin tavoin oli vähäkykyi-

nen henkilö. Mutta nämäpä ominaisuudet tekivätkin hänestä demokraattien poliittisen koneiston otollisen ehdokkaan. Presidentin virka muodostui täten kaupan- teon ja keinottelun esineeksi. Puoluekoneistot tästä lähtien myöskin oppivat järjestämään tietämättömiä siirtolaisia ja auliisti jakamalla rahaa ja väkijuomia äänestättämään heidän koneistonsa ehdokkaita. Kasvava orjuusvastainen agitatsioni myös kiihoitti pohjoisvaltioitten kauppiaita ja tehtailijoita, jotka tarvitsivat etelävaltioitten raaka-aineita. Nämä kapitalistit alkoivat tehokkaasti ottaa osaa politiikkaan ja lisäsivät "arvokkuutta" demokraattien koneistolle. Tänä päivänä me voimme havaita samallaista liittoutumista puolue- ja luemasinoitten, rikkaitten luokkien ja laitakaupunkien ryysyköyhälistön välillä, joita viimeksimainittuja käytetään äänestyskarjana ja maksetaan heidän palkkansa viinassa ja rahassa.

Texas vapautui Mexikosta v. 1836 ja pyrki Yhdysvaltojen yhteyteen, johon se pääsi v. 1845. Seuraavana vuonna esitti Pennsylvanian edustaja David Wilmot menoarviolain yhteydessä lisäyksen pykälään, jossa määrättiin, että kaikilla Mexikosta saaduilla alueilla kiellettäisiin neekeriorjuus. Tämä ehdotus ei tullut hyväksytyksi, koska senaatti lopetti istuntonsa ennenkuin se tuli äänestykselle, mutta aina sivilisotaan saakka aiheutti se kiivaita väittelyjä orjuuskysymyksessä. Texasin yhdistäminen Yhdysvaltoihin aiheutti sodan Mexikon kanssa, jonka päätyttyä Gadsenin alotteesta ostettiin Mexikolta suuri maa-alue, joka käsittää nykyiset Californian, Arizonan, Nevadan ja Utahin valtiot sekä osan Wyomingista, Coloradosta, Kansasista ja New Mexi-

kosta. Näitten alueitten järjestämisessä syntyi kiihkeitä taistelujä, orjainomistajain halutessa käyttää niitä orjuuden laajentamiseksi.

Orjuuskysymys alkaa nyt muodostua päivän politiikan polttavaksi kysymykseksi ja sekä demokraattiettä whig-puolueissa pohjoisvaltioissa syntyi hajaannusta tämän kysymyksen johdosta. Kun kumpaakin puoluetta kontrolloerasivat politikoisijat, joitten ainoana harrastuksena oli virkapaikkojensa pitäminen, niin ne koittivat päästä pälkähästä, sivuuttamalla kysymyksen. "He järjestivät vilpillisyyden ja vaiteliaisuuden salaliiton, sivuuttaakseen kipeästi ratkaisukaipaavia suuria, yleiskansallisia kysymyksiä. Monien vuosien kuluessa remmalleen joutuneet puoluekoneistot loppumattomilla juonitteluilla, vääristelyillä ja valheilla koettivat puolustaa varustuksiansa ajan välttämättömiä uudistuksia vastaan".*) Ammattipolitikoitsijat tyynesti sallivat maan kulkeutua siihen kamalaan katastroffiin, joka puhkesi sivilisodan jälkeen.

Vaalit v. 1848.

Whig-puoluelaiset kokoontuivat Philadelphiaan, nimittäen presidenttiehdokkaakseen Taylorin, Louisianasta. Demokraattien konventsiooni otti ehdokkaakseen Lewis Cass'in, Michiganista ja eräs uusi puolue, joka kutsui itseään "*Free Soilers*" (Vapaan maan kannattajat), Buffalossa pitämässään kokouksessa asetti ehdokkaakseen Martin Van Burenin. *Taylor* tuli valituksi,

*) Ostrogorski, "Democracy and the Party System", siv. 45.

saaden 163 valitsimiesääntä. Cass sai 127. Yleinen äänimäärä oli whiggeilla 1,360,101, demokraateilla 1,220,544, "Free Soilers'eilla 291,263. Presidentti Taylor kuoli kaksi vuotta myöhemmin ja hänen seuraajakseen tuli varapresidentti *Millard Fillmore*.

*

Taylor oli samaa maata kuin Harrison ja Polk. Ei kukaan tuntenut hänen mielipiteitään, eikä tietänyt, oliko hänellä ylimalkaan mitään mielipiteitä, mutta oltuaan armeijan johtajana Mexikon sodassa, oli hänellä suunnaton kansan suosio puolellaan, jonka vuoksi puoluekoneisto nimitti hänet parhaana vaalisyöttinä. Tämä oli sitä välttämättömämpi koska puolueitten eheys alkoi käydä yhä enemmän kysymyksenalaiseksi, kun neekeriorjuudesta, puoluepaasien vaikenemispolitiikasta huolimatta, yhä kiivaimmin väiteltiin jokaisen puolueen riveissä.

N. s. "Free Soil Party", jonka ehdokkaana oli vanha poliitikko Van Buren, muodostui entisen "Liberty Partyn" jäänöksistä sekä orjuutta vastustavista whiggeistä ja demokraateista. Niillä lähes kolmella sadalla tuhannella äänellä, mitkä se sai vaaleissa, sai se muutamman kongressimiehen, niitten joukossa *Charles Sumnerin*, Massachusettsin valtiosta, josta vuoteen 1856 mennessä kehittyi yksi republikaanisen puolueen huomattuimmista johtomiehistä. Kilisevillä fraaseilla ja ottamalla tunnuslauseekseen "vapaata maata, puhevapautta, työnvapautta ja vapautta ihmisille" se yritti kalastaa työläisten ääniä, mutta menestys oli paljoa pienempi kuin mitä oli odotettu.

Whig-puolueen ohjelmajulistus ei sisältänyt muuta kuin ylimalkaisia loistavia fraaseja, eikä siinä mainittu orjuuskysymyksestä puoleen eikä toiseen, mutta koska Taylor itse oli orjien omistaja, niin etelävaltioitten johtavat luokat kannattivat hänen valitsemistaan. Etelävaltioitten vaaliagitatsionikokouksissa whig-puoluelaiset etsivät kannatusta Taylorille sen perusteella, että hän oli orjien omistaja ja orjuutta vastustavissa pohjoisvaltioissa he kehuivat ehdokastaan sen nojalla, että heidän puolueensa oli joskus julistanut vastustavansa orjuuden laajentamista. Samoin demokraatit etelävaltioissa kalastellen pyysivät kannatusta Cass'ille, koska heidän puolueensa aina oli kannattanut orjuuden säilyttämistä ja pohjoisvaltioissa etsittiin Cass'ille kannatusta kehumalla kuinka Cass kongressissa oli kannattanut aikaisemmin mainittua Wilmot'in ehdotusta orjuuden kieltämiseksi Mexikolta saaduilla alueilla.*)

Puoluekoneistot käyttivät mitä keinoja hyvänsä kalastellakseen ääniä. "Free Soilers" puolue sai useimmat äänensä demokraateilta ja teki mahdolliseksi Taylorin valitsemisen. Eri puolueitten ohjelmajulistukset tässä vaalitaistelussa olivat seuraavat:

Whig-puolueen ohjelma v. 1848.

1) Kehutaan kaikkia puolueen ehdokkaita. 2) Ylistetään kenraali Tayloria. 3) Lisää ylistyksiä. 4) Ennustetaan loistavaa tulevaisuutta koko maalle, jos Taylor tulee valituksi. 5) Kehutaan pysyttävän perustuslain laajalla ja lujalla perustalla. 6) Taas kehutaan

*) Macy, "Political Parties in the United States 1846-1861", siv. 120.

Tayloria ja ilmaistaan kiitollisuutta häntä kohtaan Mexikon sodassa tehdyistä sankaritöistään sekä kerrotaan pitkälti Mexikon sodasta. 7) Kehoitetaan kaikkia kansalaisia äänestämään whig'ejä.

Demokraattipuolueen ohjelma v. 1848.

1) Ilmaistaan luottamusta Amerikan kansaan. 2) Vannotaan koko maailman edessä, että tällainen luottamus kansaan on jyrkässä ristiriidassa muitten puolueitten uskontunnusten kanssa. 3) Kannatetaan vapaata edustuksellista hallintomuotoa ja vakuutetaan kansalaisille puolueen aikomuksien vilpittömyyttä. 4) Uudistetaan vuoden 1840 ohjelman 1, 2, 3 ja 4:s kohta. 5) Yleisten asioiden hoidossa on noudatettava säästävyyttä ja vakuutetaan, että demokraattisen hallituksen talouspolitiikka on kaikinpuolin menestyksellistä. 6) Uudistetaan vuoden 1840 ohjelmakohdat 7, 8 ja 9. 7) Valtiomaitten myynnistä saadut varat on käytettävä kansallisiin tarkoituksiin, jotka määrätään perustuslaissa. 8) Vastustetaan presidentin eitto-oikeuden kumoamista. 9) Sanotaan, että Mexikon sota oli kaikin puolin oikeutettu. 10) Iloitaan siitä, että on solmittu rauha Mexikon kanssa. 11) Ylistetään Yhdysvaltojen sotilaitten urhoollisuutta sodan aikana. 12) Lausutaan veljellinen onnittelu äsken julistetulle Ranskan tasavallalle. 13) Ranskan vallankumouksesta on opittava se läksy, että meidän tulee keskuudessamme edistää perustuslaillista vapautta, vastustamalla yksinoikeuksien ja poikkeuslain säädännön syntymistä. 14) Tehdään selkoa Polkin hallituskaudesta ja kehutaan sitä. 15) Vielä kerran kehutaan Polkin hallitusta. 16) Kehutaan kaikkia ehdokkaita.

“Free Soil” puolueen ohjelma v. 1848.

Alkulauseessa selitetään kannatettavan vapaan työn oikeuksia orjainomistajain hyökkäyksiä vastaan; soima-

taan demokraattien ja whig'ien ehdokkaita ja selitetään kuinka tarpeellinen on uusi puolue orjainomistajista riippumattomuuden saavuttamiseksi. Eri ohjelmakohdissa on seuraavaa: 1) Luotetaan jumalaan ja rukoillaan hänen apuaan. 2) Ei kannateta Yhdysvaltain hallituksen sekaantumista eri valtioitten orjalakeihin, koska Yhdysvaltain hallituksella ei ole määräämisvaltaa valtioitten sisäisiin asioihin. 3) Selitetään Yhdysvaltain lainlaadinnan historiaa, osoittaen että ei koskaan ole ollut tarkoitusta laajentaa orjuutta tahi sallia sitä yleiskansallisenä asiana. 4) Perustuslaki laadittiin oikeuden juurruttamiseksi, yleisen hyvinvoinnin edistämiseksi ja vapauden siunauksien hankkimiseksi. 5) Kongressilla ei ole oikeutta julistaa ketään orjaksi, enempää kuin julistaa ketään kuninkaaksi tai perustaa monarkista valtaa. 6) Yhdysvaltain hallituksen tulee luoda hartioiltaan edesvastuu neekeriorjuudesta, missä vain on mahdollista. 7) Kongressin tulee estää orjuuden leviämistä territorioihin. 8) Julistetaan taisteluvaatimus orjuuden kannattajille. 9) Tuomitaan erästä kongressissa esitettyä lakia, joka olisi myönnytystä orjien omistajille ja iloitaan siitä, että tämä laki hävisi alahuoneessa. 10) Vaaditaan vapautta uutisasukkaille Oregonissa ja tuomitaan orjuuden puolustajien menettelyjä territorioissa. 11) Kannatetaan alhaisia postimaksuja, säästäväisyyttä ja kaikkien virkailijain valitsemista kansan äänestyksellä mikäli suinkin on mahdollista. 12) Kannatetaan jokien ja satamien perkamista. 13) Tunnustetaan oikeaksi ja kohtuulliseksi vapaan maan antamista uutisasukkaille. 14) Kansallisvelka on maksettava niin pian kuin mahdollista. 15) Tunnuslauseeksi otetaan "vapaata maata, puhevapautta, työnvapautta ja vapautta ihmisille".

Edellämainitussa "Free Soil" puolueen ohjelmassa on joitakin kohtia, kuten alhaisten postimaksujen, vapaan maan, kansallisvelan maksamisen ja joki- sekä sa-

tamapurkauksien vaatiminen, jotka ennustavat piakkoin syntyvän republikaanipuolueen esille tuloa. Nämä vaatimukset näet myöhemmin esiintyivät republikaanipuolueen ohjelmassa.

*

Ristiriidat etelä- ja pohjoisvaltioitten välillä, tai paremmin sanoen pohjois- ja etelävaltioitten hallitsevien luokkien välillä, yhä kärjistyivät ja Etelässä alettiin avoimesti puhua Yhdysvalloista eroamisesta. Tällaiset puheet eivät kuitenkaan olleet mitään uutta, sillä eri aikoina, aina ensimmäisen kongressin pitämisestä saakka, olivat milloin mitkäkin valtiot uhanneet eroamisella, kun yleiskansalliset asiat eivät menneet heidän mielensä mukaisesti. Kongressissa tapahtui katkeria keskusteluja Californian yhtymisestä Yhdysvaltoihin. Henry Clay v. 1850 taas esitti välitysehdotuksen, jossa kannatettiin Californian liittämistä Yhdysvaltoihin vapaan työn valtiona, kiellettiin orjakauppa District of Columbiassa, kannatettiin orjatyön sallimista Utahissa ja New Mexikossa ja säädettiin orjakarkureita koskeva laki, jonka mukaan Yhdysvaltojen viranomaiset olivat velvollisia vangitsemaan orjakarkureita ja oikeutettiin heitä pyytämään kansalaisten apua karkureita kiinniottaessa.

Pohjoisvaltioitten kansalaisten pakoittaminen orjakarkureitten kiinniottamiseen oli näistä mahdotonta sulttaa ja suuresti kärjistytti orjuusvastaista henkeä. Daniel Webster, joka siihen aikaan oli kansan suosion huipulla, kannatti ehdotusta ja teki luentomatkan puolustaakseen sitä. Pohjoisvaltioitten kansalaiset vastasivat hänen kehotuksiinsa murtautumalla vankiloihin ja vapa-

uttamalla orjakarkureita. Oli mahdotonta saada lautakuntia, jotka olisivat rangaisseet tällaisia tekoja. Clayn kompromissiehdotus, sensijaan, että se olisi vähentänyt ristiriitaa, kärjistytti sen äärimmilleen.

*

Tällä välillä epäonnistuneet vuoden 1848 vallankumoukset Europassa toivat Yhdysvaltoihin paljon vapautta harrastavia siirtolaisia, niiden joukossa useita kommunisteja ja sosialisteja. Eräs näistä, *Wilhelm Weitling*, perusti v. 1850 saksankielisen kuukausilehden, joka seuraavana vuonna laajennettiin viikkolehdeksi. *Joseph Weydemeyer*, sosialisti ja Marxin sekä Engelsin persoonallinen tuttava, saapui tänne samoihin aiokihiin ja perusti kuukausijulkaisun "*The Revolution*". Hän myöskin piti puheita sosialismista saksan- ja englanninkielisille työläisille. Saksalaisten työläisten järjestämät voimisteluseurat myöskin myötävaikuttivat radikaalisten ajatustapojen kehittymistä työväenliikkeessä*.) V. 1851 eräs saksalainen järjestö Richmondissa, Va., hyväksyi julistuksen, joka on alempana. Tämän julistuksen historiallinen merkitys on siinä, että se on luultavasti ensimmäinen Yhdysvalloissa hyväksytty ohjelma, joka sisältää sanan: sosialidemokratia.

Sosialidemokratinen julistus v. 1851.

Maamme molemmat polittiset puolueet ovat osoittautuneet kykenemättömiksi kehittämään ja parantamaan perustuslain tosikansanvaltaisia periaatteita. Nii-

*.) Katso M. Hillquitin "Yhdysvaltojen sosialismin historiaa", 2 osa, luku 1.

den kohtalo on näinollen päätetty ja hajaantumisen alku on jo näyvässä.

Tulevaisuuden puolue, joskin vielä pieni lukumäärältään, on alkanut tunkeutua eteenpäin; sillä on varma usko menestykseensä ja uusi valtiollinen ohjelma ja se on valmis astumaan uudistuksen tielle sen uskon johtamana, että toimettomuus valtion asioitten hoidossa johtaa rappeutumiseen ja häviöön, mutta toimeliaisuus ja into luovat uusia elämän muotoja, jotka ovat kaikkien menestyksien takeena.

Yhdistämällä yhteistoimintaan kaikki ne, jotka kannattavat radikaalisia mielipiteitä, me tulemme onnistumaan tämän uuden kansanomaisen ohjelman toteuttamisessa, jota meidän puolueemme pitää poliittisen liikkeen perustana.

Richmondin työväenyhdistys on senvuoksi päättänyt julistaa seuraavat uudistuksen peruseriaatteen:

A. Yleisen hallituksen samoinkuin valtioitten lakien uudistus.

Me vaadimme 1) yleistä äänioikeutta, 2) kaikkien virkamiesten valitsemista kansan äänestyksellä, 3) presidentin toimen lakkauttamista, 4) senaatin lakkauttamista niin että lainlaatijakunta muodostuisi vain yhdestä osasta, 5) kansalle on annettava oikeus mielensä mukaan kutsua takaisin edustajansa toimestaan, 6) kansalle on annettava oikeus muuttaa perustuslakia milloin se haluaa, 7) maksuton oikeudenkäynti, 8) on perustettava virasto siirtolaisten puolustamiseksi ja 9) on lyhennettävä kansalaisoikeuksien saamista varten vaadittua aikaa.

B. Hallituksen ulkomaapolitiikka on muutettava.

1) Kaikkien puolueettomuussopimusten lakkauttaminen, 2) Yhdysvaltain hallituksen on astuttava väliin, kannattamaan jokaista kansaa, joka taistelee oikeuksiensa puolesta.

C. Uskonnolliset reformit.

1) Täydellisempi persoonallista vapautta ja oman-

tunnon vapautta koskevien säädösten kehittäminen, nimittäin: a) sunnuntain pyhittämistä koskevat lait on poistettava, b) rukouksien pitäminen kongressissa lopetettava, c) raamatun käyttäminen valaa tehtäessä lopetettava, d) kaikki lait kumottava, jotka edellyttävät joi-takin uskonnollisia edellytyksiä virkaanastumista var-ten. 2) kirkkojen omaisuus on verotettava. 3) kirkko-
jen omaisuuksien korporeeraaminen kirkollisena omai-
suutena on kiellettävä.

D. Yhteiskunnalliset reformit.

1) Maanomistusoikeuden lopettaminen, 2) oikeu-
denmukainen omaisuuden verottaminen, 3) työväenluo-
kan olosuhteitten parantaminen, a) vähentämällä aikuis-
ten ihmisten työaika 8-tuntiseksi ja lasten työaika 5-
tuntiseksi, b) laillistuttamalla työväenyhdistyksiä ja
avustusseuroja, c) antamalla työläisille etuoikeuden
palkkansa saantiin kaikkien muitten velallisten edellä,
d) perustamalla turvakoteja varattomia, iäkkäitä työläi-
siä varten yleisillä varoilla, 4) köyhien lasten opetus
valtion kustannuksella, 5) rautateitten ottaminen valtion
haltuun, 6) opetustoiminnan edistäminen a) perustamal-
la vapaita kouluja ja pakoittamalla kaikkia vanhempia
lähettämään lapsiaan kouluun, samalla vapauttaen kou-
lut kaikesta kirkollisesta vaikutuksesta, b) opettamalla
saksankieltä, c) perustamalla saksankielinen yliopisto,
7) on kannatettava kongressin säätämällä lailla Cassius
M. Clayn tekemiä ehdotuksia orjien vapauttamiseksi, 8)
"kristillinen rangaistusjärjestelmä" poistettava ja sen ti-
lalle järjestettävä enemmän inhimillinen rangaistujen pa-
rantamista tarkoittava järjestelmä, 9) kuolemanrangais-
tuksen poistaminen.

Vaalit v. 1852.

Demokraattien konventsiooni pidettiin Baltimoressa
ja presidenttiehdokkaaksi tuli Franklin Pierce, New

Hampshirestä. Whig-puoluelaiset samassa kaupungissa pitämässään konventsioonissa ottivat ehdokkaakseen Winfield Scott'in, New Yorkista. "Free Soilers"-puolueen konventsiooni oli Pittsburgissa ja heidän ehdokkaakseen tuli John P. Hall, New Hampshirestä. *Pierce* valittiin 234 valitsijamiesäänellä ja Scott sai 42. Yleinen äänimäärä oli demokraateilla 1,601,474, whigeillä 1,386,987, "Free Soil" puolueella 156,149.

*

Näissä vaaleissa monet pohjoisvaltioitten kapitalistit, jotka aikaisemmin olivat kannattaneet whig-puoluetta, liittyivät demokraatteihin, noudattaen hetkellisiä taloudellisia etujaan. He olivat lainanneet rahaa etelävaltioitten orjanomistajille ja suojellakseen sijoituksiaan antoivat niille poliittistakin apua. Kuitenkin alkoi käydä ilmeiseksi, että orjuuskysymyksen ratkaisemista ei enää kauan voisi viivyttää, joskin edellisessä kongressissa "valtiomiehemme" käsittelivät sitä samalla ylimielisyydellä, millä heidän nykyaikaiset ammattiveljensä käsittelevät meidän aikamme yhteiskuntakysymyksiä. Tänäkin päivänä he "tutkivat" ja "järjestelevät". Vuonna 1850 he laativat sievän karkurilain etelävaltioille ja orjuuden rajoittamista koskevia lakeja pohjoisvaltioille. Molemmat puolueet ryömivät mahallaan vähemmän kuin neljän sadan tuhannen orjanomistajan edessä ja samalla aikaa koettivat säilyttää pohjoisvaltioitten äänestäjien suosiota.

Samalla tavalla kuin edellisissä vaaleissa koettivat he nytkin sivuuttaa vaalitaistelussa polttavia päivänkysymyksiä, kiinnittämällä huomiota ehdokkaattensa per-

soonalliseen "suuruuteen". Scott oli hänkin ollut yksi Mexican sodan "suuria sankareita". Hänen mielipiteitään tunnettiin vähän. Hänet asetettiin ehdokkaaksi pohjoisvaltioitten äänestäjien tyydyttämiseksi, hän kun oli kotoisin New Hampshirestä, ja vaalijulistus laadittiin etelävaltioitten hallitsevan luokan mieliksi. Mutta nämä temput eivät pettäneet etelävaltioitten whig-puoluelaisia, jotka hyvin tiesivät, että orjuuden vastainen henki oli voimakkaampi pohjoisvaltioitten whig'ien kuin demokraattien keskuudessa. Viimemainitut menettelivät samoin kuin whig'it. Hekin asettivat ehdokkaakseen pohjoisvaltioitten asukkaan ja laativat orjainomistajia tyydyttävän vaaliohjelman. Ne jotka vastustivat orjuutta antoivat äänensä "Free Soil" puolueelle, täten välillisesti aiheuttaen Piercen valinnan.

Whig'ien vallan väheneminen kävi ilmeiseksi näissä vaaleissa. Tämä olikin heidän viimeinen yrityksensä vaalitantereella ja seuraavan neljän vuoden kuluessa whig-puoluelaiset jakaantuivat, osa liittyen demokraattipuolueeseen, osa juuri silloin muodostettavana olevaan uuteen puolueeseen. Henry Clayn politiikka oli aikaansaanut jotakin aivan päinvastaista, mitä hän oli aikonut. John C. Calhoun, etelävaltioitten puoluejohtaja, ja orjuuden vastustajain johtomiehet alkoivat tulla vakuutetuiksi siitä, että Yhdysvaltojen hajaantumista ei voitaisi välttää.

Tässä vaalitaistelussa esiintyvät vaaliohjelmat olivat seuraavat:

Demokraattien ohjelma v. 1852.

Aluksi uudistetaan vuoden 1848 ohjelman seitsemän ensimmäistä kohtaa. Sitten 1) vaaditaan tarkkaa sääs-

täväisyyttä hallituspolitiikassa, 2) vastustetaan kansallispankin perustamista, 3) vaaditaan hallituksen varojen siirtämistä pois pankeista, 4) kehdutaan että Jeffersonin periaatteet ovat tehneet Yhdysvalloista vapauden maan ja vainottujen turvakodin, 5) kongressilla ei ole oikeutta käsitellä valtioitten "sisäisiä laitoksia" (tarkoittaa orjuutta), 6) orjuuden vastaista agitatsionia ei saa suosia, 7) kannatetaan orjakarkurilakia ja muita kompromissiehdotuksia, 8) vastustetaan agitatsionia orjuuden hyväksi kongressissa tai sen ulkopuolella, 9) valtiomaitten myynnistä saadut rahat käytettävät perustuslaissa määrättyihin tarkoituksiin, 10) vastustetaan presidentin eitto-oikeuden kumoamista, 11) kannatetaan valtioitten itsehallintoa, 12) Mexikon sota oli oikeutettu, 13) yhä vielä iloitaan siitä, että on saatu rauha Mexikon kanssa.

Whig-puolueen ohjelma v. 1852.

1) Perustuslaki rajoittaa Yhdysvaltain hallituksen valtaa. 2) Puolustetaan valtioitten itsehallinto-oikeuksia ja selitetään, että liittovaltioitten välillä on vapautemme paras turva. 3) Ilmaistaan myötätunto eri maissa tapahtuvia vapaustaisteluja kohtaan, mutta vastustetaan häiritseviä liittoja vieraitten valtioitten kanssa. 4) On noudatettava perustuslakia, yleisiä lakeja ja tehtyjä sopimuksia. 5) Vaaditaan tarkkaa säästäväisyyttä, tuontitulleja ja Amerikan teollisuuden kannattamista. 6) Vaaditaan jokien ja satamien perkauksia ja parannuksia. 7) Sekä Yhdysvaltojen että eri valtioitten hallitukset ovat yhtä välttämättömät yleiselle hyvinvoinnille ja molempia on kunnioitettava. 8) Orjakarkurilakeja ja muita sovituslakeja kannatetaan, selittäen, että ne "sekä asiallisesti että periaatteellisesti selvittävät niitä vaarallisia ja kiihoittavia kysymyksiä, joita ne koskevat; me kannatamme niitä ja vaadimme niitten tarkkaa noudattamista; me paheksomme rauhallemme vaarallise-

na kaikkia vastaista agitatsioonia näin selvitettyjen kysymyksien johdosta”

“Free Soil”-puolueen ohjelma v. 1852.

1) Puhutaan itsenäisyysjulistuksessa mainituista “luovuttamattomista” oikeuksista. 2) Kansanvallan tarkoitusperä on ylläpitää kansan vapautta ja valtioitten itsehallintoa. 3) Yhdysvaltain hallituksen valta on rajoitettu. 4) Hallituksella ei ole oikeutta riistää keneltäkään hänen henkeään, vapauttaan tai omaisuuttaan, ilman laillista oikeudenkäyntiä, eikä sillä ole mitään oikeutta järjestää neekeriorjuutta. 5) Ei mitään uusia orjavaltoja, ei orja-territorioita, ei mitään kansallistettua orjuutta, eikä orjien luovuttamista valtiosta toiseen. 6) Orjuus on synti jumalaa ja ihmistä vastaan. 7) Orjakkureita koskeva laki vuodelta 1850 on perustuslakivastainen, eikä ole sitova Amerikan kansalle. 8) Sellainen opinkappale, että muka lakia ei voi muuttaa, on vapaudelle vaarallinen. 9) Vuoden 1850 sovituslait ovat ristiriidassa kansanvallan kanssa, eivätkä sovita mitään. 10) Orjuuskysymystä ei saa pysyväisesti ratkaista muulla ehdolla kuin tunnustamalla, että vapaus on yleiskansallinen oikeus ja orjuuslainsäädäntö vain paikallista laatua; hallitus on erotettava orjuuskysymyksestä ja valtioitten ratkaistavaksi on jätettävä kysymys orjakakkureitten luovuttamisesta. 11) Kaikilla ihmisillä on luonnollinen oikeus maahan. 12) Yleiset maat ovat pidettävät kansan kalliina omaisuutena. 13) Yleiset varat poistettava pankeista; postimaksuja on vähennettävä, tullimaksuja vähennettävä, suosikkijärjestelmä lopetettava, valtionvirkailijat valittava yleisäänestyksellä, mikäli suinkin on mahdollista. 14) Jokien ja satamien perkaamista on suosittava. 15) Siirtolaiset ja valtiolliset pakolaiset lausutaan tervetulleiksi. 16) Vastustetaan vieraita hallituksia, jotka pyrkivät nujertamaan muitten kansojen tasavaltaisia harrastuksia. 17) Haiti on

julistettava itsenäiseksi. 18) Neekerimerimiesten vangitseminen ja kieltäytyminen käsittelemästä heidän asiaan ylioikeuden edessä on räikeä oikeuksien ja perustuslain loukkaaminen. 19) Vieraitten valtioitten kanssa tehdyissä sopimuksissa on painostettava sovintolautakuntaperiaatetta. 20) "Free Soil" puolue ei ole perustettu kannattamaan whiglen tai demokraattien orjuuden puolustajia, vaan nujertamaan molempia. 21) Tunnuslauseena on "vapaata" maata, puhevapautta, työnvapautta ja vapautt ihmisille."

Työväenluokan agitatiooni maakysymyksen hyväksi on nähtävästi vaikuttanut edelläolevan ohjelman yhdenteentoista ja kahdenteentoista kohtaan. Me olemme nähneet työläisten ohjelmajulistuksissa yhä uudistuvia vaatimuksia, että maa on tunnustettava kaikkien omaisuudeksi. *George Henry Evans*, "*Workings Mans Advocate*" nimisen lehden perustaja ja hänen oppilaansa *Louis Masquerier*, esittivät ajatuksia maakysymyksestä, jotka seuraavan kahdenkymmenen vuoden aikana ilmenevät työläisten ohjelmajulistuksissa. He seleittivät, että ihmisillä on yhtäläiset oikeudet maahan ja nämä oikeudet ovat luovuttamattomat. Maata ei saa ottaa heiltä pois velkojen takia, sitä ei myöskään saa myydä eikä kiinnittää. He ajattelivat, että jos tämä periaate tulisi tunnustetuksi, niin maan vapaa saanti tekisi ihmisille mahdolliseksi mennä ja tulla kuinka he haluavat ja toimintapaikkojen vapaa valinta merkitseisi myöskin vapaata toimintaa, mahdollisuutta ja yhtäläisiä menestymisen ehtoja. Myöhemmin tulemme näkemään, kuinka järjestyneitten työläisten vaikutus myöskin ilmeni republikaanisen puolueen perustamisessa v. 1856.

VI LUKU

1856—1860

Vuonna 1856 uusi puolue, joka nimekseen otti *republikaanipuolue*, piti konventsioonin Philadelphianssa ja asetti presidenttiehdokkaakseen John C. Fremontin, Californiasta. Demokraatit kokoontuivat Cincinnatiassa, nimittäen ehdokkaakseen James Buchanan'in, Pennsylvaniasta. Eräs toinenkin uusi puolue esiintyi näyttämöllä, nimittäin n. s. *American Party*, joka Philadelphianssa pitämässään konventsioonissa asetti presidenttiehdokkaakseen Millard Fillmoren. *Buchanan* valittiin presidentiksi 174 valitsijamiesäänellä, Fremont sai 114 ja Fillmore 8. Yleinen äänimäärä oli demokraateilla 1,838,169, republikaaneilla 1,341,264; "American Partyllä" 874,538.

*

"American Party" oli salainen, valalla sidottu järjestö, joka vastusti katolilaisten vaikutusvaltaa valtiollisissa ja koulukysymyksissä. Tämän puolueen jäseniä yleisesti tunnettiin nimellä "Know Nothing Party"-laisina (mitään tietämättömät). Nimi johtui siitä, että kun tämän järjestön jäseniltä kysyttiin jotain heidän menet-

telytavoistaan tai muista salaisuuksistaan, tavallinen vastaus oli, että he eivät niistä mitään tietäneet. Puolueen huomattavimpana piirteenä oli kiihkoamerikalainen henki ja "muukalaisuuden" vaikutuksen vastustaminen. Napoleonin sotien jälkeen kasvoi siirtolaisuus Amerikkaan huomattavasti. Se kohosi 20-luvulla kahteenkymmeneen tuhanteen henkilöön vuodessa. Edellä jo on mainittu, kuinka poliittiset koneistot käyttivät tietämättömiä siirtolaisia vaalikarjana. Etenkin uskottiin, että katolilainen kirkko käytti tässä suhteessa vaikutusvaltaa jäseniensä yli. "Pyhän aliansin" synty Euroopassa ja sen tunnettu vihamielisyys tasavaltalaista hallitusmuotoa kohtaan samoin kuin jesuittakunnan uudestaan syntymisen suuresti lisäsivät katolilaisen vaikutusvallan pelkoa. Katolilaisvastainen agitatio muodostui hyvin kiihkeäksi ja johti vakaviin mellakoihin. V. 1831 poltettiin New Yorkissa eräs katolilainen kirkko. Kun v. 1833 eräs nunna nimeltään Rebecca Reed karkasi erästä Massachusettsin luostarista, kertoi hän kauhistuttavia asioita saamastaan kohtelusta ja kun seuraavana vuonna eräs toinen nunna karkasi samasta luostarista, niin raivostunut kansanjoukko poltti luostarin poroksi. Kiihko laimentui seuraavien vuosien aikana, kunnes siirtolaisuus (etupäässä irlantilaisista) kohosi 30,000:sta v. 1830 60,000:teen v. 1836, jolloin katolilaisvastainen agitatio jälleen pääsi taas valtaan. Vuoden 1848 valankumoukset Euroopassa lähettivät lisää siirtolaisia tähän maahan ja kymmenen vuoden aikana, vuodesta 1840 vuoteen 1850, oli heitä saapunut maahan yhteensä puoli miljoonaa. Siirtolaisuuden tällainen kasvu loi samalla kiihkeätä muukalaisvastaista henkeä, joka aiheu-

tui lähinnä lisääntyneestä kilpailusta työ- ja liikemarkkinoilla. Näihin aikoihin perustettiin mainittu "American Party". Vuonna 1854 nämä "Know Nothing'it" voittivat kaikissa vaaleissa Massachusettsin ja Delawaren valtioissa ja saivat muutamia kongressimiehiä New Yorkin valtiosta. Sisäinen rappeutuminen kuitenkin tuhosi tämän puolueen lyhyessä ajassa.

V. 1855 jatkui agitatiooni Rooman paavivaltaa vastaan ja "American Party" osittain voitti Texasissa ja Marylandissa ja sai melkein täydellisen voiton Virginiassa, Georgiassa, Alabamassa ja Missisipissä, New Hampshiren, Massachusettsin, Rhode Islandin, Connecticutin, New Yorkin, Californian ja Kentuckyn valtioissa, saaden kuvernöörit ja lainlaatijakunnat tämän puolueen käsiin. Vuoden 1854 vaaleissa "Know Nothing'it" lähettivät neljäkymmentäkolme kongressimiestä ja viisi senaattoria kongressiin. Tämä olikin puolueen loisto-aika. Samallaista agitatioonia katolilais-poliittista ja kasvatuksellista vaikutusta vastaan käydään tänäkin päivänä eräitten porvarillisten taholta, jonka vuoksi on mieltäkiinnittävää palauttaa mieliin tämänkin puolue.*)

Tämän puolueen ohjelma oli seuraava:

"American Party" ohjelma v. 1856.

1) Selitetään, että taivaallinen jumala tarkasti valvoo vapauden säilyttämistä. 2) Kannatetaan valtioitten liiton ja perustuslain säilyttämistä. 3) Amerika ameri-

*) George H. Haynes, "A Know Nothings Legislature", aikakauslehdessä "Annual reports of the American Historical Association 1896", I osa, McMaster "With the Fathers", sivut 87—106.

kalaisille; ainoastaan syntyperäiset kansalaiset olkoot vaalikelpoisia virkoihin. 4) Amerikalaisten vanhempain ulkomailta syntyneet lapset saakoot syntyperäisten kansalaisten oikeudet. 5) Vastustetaan sellaisten henkilöitten valitsemista virkoihin, jotka ovat jonkun vieraan ruhtinaan, kuninkaan tai muun vallan alamaisia. 6) Valtioitten oikeuksia on säilytettävä, eikä saa sekaantua niiden sisäisiin kysymyksiin. 7) On tunnustettava syntyperäisten kansalaisten oikeudeksi kaikissa territorioissa laatia yleisiä ja perustuslakeja, huomioonottaen ainoastaan Yhdysvaltain perustuslain määräämiä rajoituksia. 8) Valtiot ja territoriot eivät saa antaa äänioikeutta, eikä vaalikelpoisuutta muille kuin kansalaisille. 9) Kansalaistuttamislakeja on muutettava niin, että 21 vuotta jatkuva maassa-asuminen vaaditaan kansalaiseksi pääsemisen ehdoksi ja varattomilta henkilöiltä sekä rikoksen tekijöiltä kielletään äänioikeus. 10) Vastustetaan kirkon ja valtion yhteyttä. Virkamiehiltä ei saa vaatia valaa. 11) Yleisten virkamiesten tekemiä väärinkäytöksiä on tarkoin tutkittava. 12) Lakeja on noudatettava kunnes ne kumotaan tai oikeuksien kautta julistetaan mitättömiksi. 13) Paheksutaan amerikalais-syntyisten henkilöitten erottamista viroistaan; alistuvaisuutta voimakkaita valtioita kohtaan ja raukkamaista röyhkeyttä heikkoja valtioita kohtaan; Missourin välitysehdotuksen peruuttamista; äänioikeuden myöntämistä muukalaisille Kansasin ja Nebraskan valtioissa, virkailijoitten lahjottavuutta ja huolimattonta ulkomaa-asioitten hoitoa. 14) "American Party" tulee poistamaan kaikki nämä epäkohdat. 15) Suositellaan puolueen uudelleen järjestämistä siten että eri arvoasteet hävitetään ja ainoastaan kunniasanalla annettu lupaus vaaditaan puolueeseen pääsyehdoksi. 16) Vaaditaan vapaata keskustelua poliittisissa asioissa.

Republikaanipuolueen syntyminen on tärkeämpi mainita kuin edellinen jo siitäkin syystä, että se, joskin

suuresti muuttuneena, säilyi kapitalismin suurena puolueena sivilisodan jälkeen. Sen ensimmäiset vaiheet ovat myöskin varsin mieltäkiinnittäviä. *George Henry Evans* perusti "*Working Mans Advocate*"-nimisen lehden v. 1829 ja hänestä tuli yksi toimivimpia miehiä työväenliikkeessä ja poliittisessa toiminnassa. Kun työväenliike hävisi paniikissa 1837, hän vetäytyi eräälle farmille, mutta palasi New Yorkiin 1844 ja herätti lehtensä uudelleen eloon antaen sille nimeksi "*Young America*". Hänen ajamansa mielipiteet ilmenevät siinä "*National Reform-Union*" ohjelmassa vuodelta 1844, joka mainitaan V luvussa. Kuten edellä on mainittu, tämä ohjelma iski suoraan kapitalistisen järjestelmän sydämeen ja paljasti ne epäkohdat, jotka se tuotti työväenluokalle.

On mieltäkiinnittävää nähdä, että Evans ja hänen hengenheimolaisensa ottivat tehokkaasti osaa niihin tapauksiin, jotka loivat republikaanisen puolueen, puolueen, joka pian unohti historiallisen alkuperänsä ja muodostui juuri niitten epäkohtien tarmokkaaksi kannattajaksi, joita vastaan Evans ja hänen toverinsa olivat kaikkiin voimin taistelleet.

Evans kauan väitteli "*Tribune*"-lehden toimittajan *Horace Greeley'n* kanssa, "*National Reform Union*"-ohjelmasta ja vihdoinkin sai Greeleyn asettumaan työläisten kannalle. "*Tribune*"-lehdestä muodostui työläisten asian esittäjä. Galuna A. Grow, "republikaanisen puolueen isä" ja kongressimies Pennsylvaniasta, esiintyi kongressissa Andrew Johnsonin uutisasukaslain johdosta v. 1852 ja esitti siellä ne väitteet, jotka Evans myöhemmin julkaisi nimellä "*Ihmisen oikeudet maahan*". Edellisessä on jo mainittu, että presidentti Johnson itse

oli kerran tullut valituksi valtuusmieheksi työläisten vaalilistalla. *Alvyn E. Bovay*, eräs Evansin oppilas, oli myöskin yksi republikaanisen puolueen perustaja ja hän oli ensimmäinen joka esitti republikaanipuolueelle sen nimen ja aikaansai puolueen ensimmäisen ryhmän järjestyksen Wisconsinissa 1854. Bovay muutti viimeksimainittuun valtioon v. 1850, mutta tätä ennen hän toimi yhdessä Evansin ja New Yorkin työväenpuolueen kanssa sekä omasi paljon luottamusta tämän liikkeen keskuudessa. Bovay oli myöskin Evansin ja Greeleyn lehtien avustaja. *Karl Marx* oli Greeleyn sanomalehden Europan kirjeenvaihtaja. Näitten henkilöitten mielipiteet maakysymyksessä kaikkialla ilmenivät republikaanipuoluetta perustettaissa. Työläiset myöskin kutsuivat omaa puoluettaan "True Republican Party" (Todellinen tasavallan puolue) ja vuonna 1846 Evans ennusti lehdessään, että "National Reform Union" toiminta oli alkuna ajalle, jolloin tulisi olemaan "vain kaksi puoluetta, suuri edistysmielinen tasavallan puolue ja pieni taantumuksellisten puolue".*)

Mutta kaikesta edelläsanotusta huolimatta, siinä republikaanipuolueen ohjelmassa, joka on tämän puolueen ensimmäinen ohjelma ja jonka me julkaisemme alempana, ei ole mitään jälkeä puolueen työläisluokka-syntyperästä. Kun puolue muodostui koko maata käsittäväksi, se oli jo unohtanut alkuperänsä ja edusti ylä-Mississippi-laakson nousevan kapitalistiluokan etuja, joilla ei ollut mitään etuja valvottavana neekerijärjestyksessä niinkuin oli useilla Uuden Englannin kauppiaille

*) Commons, "Labor and Administrations", luku IV. "Doc. Hist." VII osa, alkulause.

ja tehtailijoilla. Se vaati tullitariffia, sisäisiä parannuksia, siirtolaisuutta, uutisasutuslakeja, rautateitä Tyyneen meren rannalle ja vastusti kaikkea orjuuden laajentamista. Sen ohjelman pääkohdat olivat seuraavat:

Republikaanipuolueen ohjelma v. 1856.

Alkulauseessa vastustetaan Missourin sovintopäätöksen kumoamista, silloisen hallituksen politiikkaa, orjuuden laajentamista vapaihin territorioihin, kannatetaan Kansasin liittämistä Yhdysvaltoihin vapaan työn valtiona ja luvataan palauttaa hallituksen periaatteellinen kanta "Washingtonin ja Jeffersonin hengen mukaiseksi". Eri ohjelman kohdissa mainitaan seuraavista asioista:

1) Yhdysvaltain perustuslaki, valtioitten erikoisoikeudet ja valtioitten yhteinen liitto on säilytettävä. 2) Uudistetaan itsenäisyysjulistuksen periaatteet; vastustetaan orjuuden laajentamista; kielletään kongressilta, territorioilta, yksilöiltä tai yhdistyksiltä oikeus laillistuttaa orjuutta. 3) Perustuslaki antaa kongressille määräämisvallan territorioitten yli ja kongressin tulee kieltää moniavioisuus ja orjuus territorioissa. 4) Mainitaan perustuslain alkulause; sanotaan että Kansasin kansalaisilta on riistetty heidän oikeutensa; heidät on alistettu aseellisen väkivallan ja laittoman tuomio- sekä toimeenpanovallan alle, on loukattu heidän oikeuksiaan kantaa aseita, tulla tuomituksi lautakuntien kautta, heidän puhe- ja painovapauttaan ja vapaata äänestysoikeutta; laittomia valoja on otettu virkamiehiltä, tehty laittomia takavarikko-ottoja, rosvoutta, murhaa ja murhapolttoa on rohkaistu viranomaisien suostumuksella; ja tästä me syytämme koko maan ja maailman edessä presidenttiä, hänen neuvonantajiansa, asiamiehiänsä, kannattajiansa, puolustajiansa ja kanssarikollisiaan. 5) Kansas on otettava Yhdysvaltain yhteyteen valtiona, jolla on vapaa perustuslaki, 6) "Ostendin kiertokirje"

on rosvomianen teko, joka edustaa periaatetta, että valta kulkee oikeuden edellä ja joka tuottaa meille häpeätä ja kunniaattomuutta. 7) Kannatetaan rautatien rakentamista Tyynen meren rannalle. 8) Perustuslaki antaa hallitukselle oikeuden parantaa jokiväyliä ja sata-mia. 9) Pyydetään kaikkiin puolueisiin kuuluvien henkilöiden liittymistä uuteen puolueeseen ja yhteistoimintaan sen kanssa.

Demokraattipuolueen ainaisena kirouksena oli kysymys siitä, millä tavalla se parhaiten voisi edustaa orjanomistajien etuja samalla hankkien itselleen pohjoisvaltioitten kannatuksen. Puolueen paras tukikohta oli Etelässä, jossa vallitsevan valkoisen luokan edut olivat jokseenkin yhtäläiset. Entisen whig-puolueen pääasiallinen kannatus tuli pohjoisvaltioista, joitten hallitseva luokka oli jaettu moniin eturyhmiin, jotkut niistä ollen jossain suhteessa orjuuden puolella ja toiset sitä vastaan. Tästä syystä whig-puoluelaiset eivät voineet omallakaan alueellaan saada sitä yksimielistä kannatusta, minkä demokraatit saivat etelävaltioissa. Kun kaksi työnriistämisyjärjestelmää,—pohjoisvaltioitten palkkatyö ja etelävaltioitten orjatyö, joutuivat yhä etäämmälle toisistaan, tuli pohjoisvaltioissa mahdollisuuksia, mitä whig'eiltä kokonaan puuttui. Pystyissäpysymisen mahdollisuuden yhtenä ehtona oli orjavallan vaatimuksien jyrkkä vastustaminen. Republikaanipuolue näinollen syntyi aikana, jolloin sen olemassaolo oli mahdollinen ja tarpeellinen.

Samalla kertaa orjavalta läheni kehityksensä kriisi-kohtaa. Sen riippuvaisuus alueittensa laajentamisesta,

sikäli kun sen entiset alueet olivat tulleet riistetyksi, oli tärkein seikka, joka joudutti kriisin tuloa. Orjavalta ei voinut kehittyä sisällisesti ja sen täytyi pyrkiä paisumaan maantieteellisessä suhteessa. Muutama vuosi aikaisemmin olivat pohjoisvaltiot Californian Yhdysvaltoihin liittymisen kautta saaneet ylivallan senaatissa. Tämä paljasti orjavallalle sen tosiseikan, että samalla kuin etelävaltioitten orjajärjestelmän laajeneminen oli kohonnut huippuunsa, samoin myöskin poliittinen valta luisui orjainomistajain käsistä jokaisen uuden valtion Yhdysvaltoihin liittymisen kautta. Epätoivoissaan orjavalta koetti valloittaa itselleen uusia alueita. Hyökkäys tehtiin erästä Mexikon valtiota Sonoraa kohtaan ja kun se epäonnistui, yritettiin anastaa Nicaragua. Siinä hetkeksi onnistuttiin, mutta pian nicaragualaiset vastavallankumouksen kautta ajoivat anastajat pois maasta. Kaksi muuta tuloksetonta yritystä tehtiin Nicaraguan suhteen ja myös koetettiin valloittaa Honduras.

Seuraava yritys oli Cuban valloittaminen. Presidentti Preicen ehdotuksen mukaan Amerikan lähetti-läät Espanjassa, Englannissa ja Ranskassa kokoontuivat Ostendiin, Belgiaan, ja laativat asiakirjan, joka tuli tunnetuksi *Ostendin kiertokirjeenä*. Siinä laajasanaisesti selitettiin, että Yhdysvaltojen tulee ottaa Cuba haltuunsa, että Yhdysvaltojen hallituksen tulee estää orjien vapauttaminen tällä saarella ja että jos Espanja kieltäytyisi myymästä tätä aluetta, niin Yhdysvaltain hallitus olisi oikeutettu ottamaan sen väkisin. Joskaan tämä "jalo" päätös ei toteutunut, se kuitenkin selvästi osoitti sen epätoivoisen aseman, jossa etelävaltioitten

“ruoskan ritarit” olivat. Tätä kiertokirjettä republikaanien edellämämainitussa ohjelmassa kutsutaan rosvoteoksi.

Samallaisia ristiriitaisuuksia ilmeni myöskin kirkollisella alalla, baptistien, metodistien ja bresbyterialaisten keskuudessa, jotka lopuksi jakautuivat kukin kahteen osaan, toinen kiroten ja toinen ylistellen neekeriorjuutta.

Steffen A. Douglas, senaatin jäsen Illinoisin valtiosta, yritti antaa uutta elinvoimaa orjavallalle, esittämällä v. 1854 n. s. “*Kansas-Nebraska*” lakiehdotuksen. Sen mukaan jaettiin Nebraska kahteen valtioon ja orjavalta toivoi saavansa takaisin entisen valtansa senaatissa, saamalla lisäedustajia näistä valtioista. Presidentti Pierce oli vaalitaistelussa luvannut kannattaa tätä suunnitelmaa, vastapalkkioksi etelävaltioitten hänelle antamasta kannatuksesta. Tässä laissa piilevä juoni ilmeni määräyksessä, että kummankin uuden valtion asukkaat itse määräisivät sallittaisiinko orjuutta niiden alueella. Orjanomistajat laskivat, että siirtämällä kannattajiaan Missourista Kansasiin viimeksimainittu saataisiin orjuuden puolelle ja samoin kävisi Nebraskassa, siirtämällä asukkaita Kansas’ista Nebraskaan. Seurauksena tästä oli kiivaita taisteluja Kansasissa orjuutta suosivain ja orjuuden vastustajain välillä valtion kontrollivallasta. Verisiä otteluja syntyi, jotka yhä laajensivat kuilua etelä- ja pohjoisvaltioitten välillä. Valtioissa muodostui kaksi eri hallituskoneistoa ja presidentti Pierce tunnusti orjuuden puolustajien koneiston, joka pelotuksilla ja väkivallalla koetti ajaa asiaansa. Douglasin aikomus lauhduttaa etelävaltiolaisten tunteita ja saada heidän kannatustaan presidenttivaaleissa epäonnistui kaikissa suh-

teissa ja tykkänään kukisti hänen toiveensa päästä presidentiksi.

Kirkolliset voimat, jotka myötävaikuttivat Lovejoyn murhaamiseen Altonissa v. 1837, antoivat arvokasta apua tämän maan viimeisen orjuutta suosivan presidentin valitsemisessa. Joskin republikaanipuolue v. 1856 oli jo kauas kulkeutunut sen aikaisemmista kansanvaltaisista periaatteista; sen keskuudessa vielä silloin oli joukko rehellisiä miehiä, jotka vastustivat orjuutta ja sen tunnustivat etenkin kirkolliset politikoisijat. He kohdistivat taistelunsa kärjen republikaanipuoluetta vastaan ja käyttivät tässäkin keppihevosenaan vanhaa "vapaan rakkauden" syytöstä. He keksivät haukkumalauseenkin republikaanisen puolueen silloisesta presidenttiehdokkaasta Fremontista, hokien: "Fremont, Free soil, Free Niggers and Free Love." (Fremont, vapaata maata, vapaita neekereitä ja vapaata rakkautta).

Demokraatipuolueen ohjelma v. 1856 vaalitaistelussa oli pääkohdiltaan seuraava:

Demokraatipuolueen ohjelma v. 1856.

Aluksi uudistetaan aikaisempien vuosien tärkeimmät ohjelmakohdat. Lausutaan tuomio "American Partylle", sanomalla, että katolilaisten ja ulkomaalaisten vastustaminen on riidassa maan vapausperiaatteitten kanssa. Tärkeimmät uudet ohjelmalausunnot olivat: 1) Paheksutaan kaikkea ryhmäpolitiikkaa ja ryhmäohjelmia, jotka kiihoittavat maankavallukseen ja jotka tulevat johtamaan sisällissotaan ja Yhdysvaltain hajaantumiseen; hyväksytään "Kansas-Nebraska"-laki, joka on "orjuuskysymyksen turvallinen ja järjellinen ratkaisu"; hallitus ei saa sekaantua territorioitten kantaan orjuus-

kysymyksessä. Territorioitten asukkaat järjestäkööt itse suhteensa orjuuteen; kannatetaan valtioitten liittoa ja vastustetaan yksinoikeuksien antamista. 3) Kannatetaan vapaa-kauppaa. 4) Monroe-säädös on pidettävä pyhänä (Monroe-säädöksellä tarkoitetaan erästä presidentti Monroen aikana tehtyä julistusta, jonka mukaan Europan valtioilla ei ole oikeutta sekaantua läntisellä pallonpuoliskolla olevien valtioitten sisäisiin asioihin). 5) Kannatetaan suuren kulkutien rakentamista Atlantin ja Tyynenmeren välille. 6) Ilmaistaan myötätuntoa keski-Amerikan kansoja kohtaan. 7) Luvataan tehdä mitä voidaan, hankkiakseen maalle vapaan pääsyn Mexican lahteen. 8) Kannatetaan sotilas- ja postiteitten rakentamista. 9) Annetaan tunnustus presidentti Piercen hallintokaudelle.

VAALIT V. 1860.

Republikaanipuolue nimitti Chicagossa pitämässään konventsioonissa presidenttiehdokkaakseen *Abraham Lincolnin*, Illinoisista. Demokraatit kokoontuivat Charlestonissa, S. C., huhtikuun 23 p:nä. Pitkän keskustelun jälkeen vasta ilmeni, että puolueessa oli kaksi sovittamatonta ryhmää ja konventsiooni jakaantui kahteen osaan. Pohjoisvaltioitten edustajat kokoontuivat Baltimoressa kesäk. 18 p:nä ja nimittivät ehdokkaakseen Stephen A. Douglas'in, Illinoisista. Etelävaltiolaiset kokoontuivat samassa kaupungissa kesäkuun 28 p:nä ja asettivat presidenttiehdokkaakseen John C. Breckinridge'n, Kentuckystä. "American Party", joka nyt otti nimekseen "*Constitutional Union Party*", niinikään Baltimoressa pitämässään konventsioonissa, otti ehdokkaakseen John Bell'in, Tenneseesta. Lincoln sai 180 valitsijamiesääntä, Breckinridge 72, Douglas 12, Bell 39.

Yleinen äänimäärä oli republikaaneilla 1,866,352, pohjoisvaltioitten demokraateilla 1,375,157, Etelän demokraateilla 845,763, "Constitutional Union Partylla" 589,581. *Lincoln* tuli valituksi.

Koko äänimäärästä, joka oli 4,688,881 *Lincoln* sai vähemmän kuin kaksi miljoonaa ääntä, mutta demokraattipuolueen ollessa hajalla ja *Bell*'in saadessa yli puoli miljoonaa ääntä, pääsivät republikaanit voitolle. *Breckinridge* ja *Bell* saivat kumpikin melkein yhtä paljon ääniä etelävaltioista, edellinen 570,871 ja jälkimäinen 515,973. *Douglas* sai etelävaltioista 163,525 ääntä ja *Lincoln* ainoastaan 26,430. Edellisen hallintokauden aikana jatkui sisällissota Kansasin valtiossa. "Border ruffians" (rajarosvoja) tuli laumottain sinne *Missourista* ja *Arkansas'ista*, ottivat osaa vaaleihin, saivat orjuutta kannattavan edustajan valituksi kongressiin v. 1854 ja palasivat takaisin omiin valtioihinsa. Seuraavana vuonna he saivat mieleisensä lainlaatijakunnan valituksi samalla tavalla ja tämä laitos myöhemmin laati perustuslain sekä yleisiä lakeja, joissa kuolemanrangaistuksella kiellettiin orjuusjärjestelmän vahingoittamista. Vapaat uutisasukkaat eivät hyväksyneet tätä hallitusta ja valitsivat vuonna 1856 virkailijoita itse laatimansa perustuslain nojalla. Yhdysvaltain hallitus tuki orjainomistajia ja saadakseen aikaan jonkinlaisen sovinnon, jälkimäiset kokoontuivat *Lecomptonissa* ja alistivat yleisäänestyksellä päätettäväksi uuden, orjuutta puolustavan perustuslain. Vapaat uutisasukkaat kieltäytyivät äänestämästä sitä, mutta orjainomistajat julis-

tivat tämän perustuslain hyväksytyksi ja presidenttikin hyväksyi sen, mutta kongressin edustajahuone kieltäytyi sitä tunnustamasta. V. 1859 kansalaiset tässä valtiossa 4,000 äänen enemmistöllä hyväksyivät päätöksen, jolla kiellettiin orjuus.

Tähän aikaan tapahtui muitakin yleistä mielipidettä kiihoittavia tekoja. Eräs etelävaltioitten senaattori Preston S. Brooks raa'asti pahoinpiteli senaatin kokoushuoneessa Sumneria. Orjakauppa etelä-Afrikassa uudestaan aloitettiin vastoin kongressin kieltoa ja v. 1857 Afrikan rannikoilla kaapatuista 22 laivasta olivat kaikki amerikalaisia, yhtä lukuunottamatta. Tunnettu orjuuden vastustaja *John Brown* oli hyökännyt Kansasin valtioon, murhaten viisi miestä, kostoksi vapaitten uutisasukkaitten murhaamisesta. Kaiken tämän lisäksi tuli kuuluisa "*Dread Scott*"-päätös v. 1857. Yhdysvaltain ylioikeudessa olivat orjuutta puolustavat lakimiehet olleet vallassa usean vuoden aikana ja ylituomari Taney oli Jackson'in nimittämä. Ylioikeus toimi orjavallan viimeisenä turvapaikkana, aivan samalla tavalla kun se tänä päivänä palvelee Yhdysvaltoja hallitsevien kapitalistiryhmien etuja. Dred Scott oli eräs orja, jonka hänen herransa vei Missourin valtiosta vapaaseen alueeseen, joutui oikeuden eteen karkaamisestaan ja myytiin toiseen valtioon. Hän nosti oikeusjutun Yhdysvaltain oikeuslaitoksissa. Ylioikeus antoi päätöksen, että ei kukaan orja tai orjain jälkeläinen voinut olla Yhdysvaltain kansalainen, että orjat olivat omaisuutta, eikä heillä ollut mitään oikeuksia, joita valkoihoisten tulisi ottaa huomioon. Tämä päätös otettiin vastaan vastalausemyrskyllä. Senaattori Sumner syytti presidentti Buchana-

ria ja tuomaria Taneytä tahallisesta vilpillisyydestä*) ja sen johdosta sai edellisessä mainitun etelävaltiolaisen senaattorin silmillensä. Presidentti Buchanan onnitteli kansaa, lausuen, että ylioikeuden päätös ikuisiksi ajoiksi ratkaisi orjuuskysymyksen. Hän oli oikeassa, joskin toisella tavalla kun hän ajatteli, sillä tämä päätös joudutti orjuuden kukistamista.

Kaikkialla pohjoisvaltioissa kuului julkista paheksumista ylioikeuden päätöstä vastaan ja ylioikeus olisi yhtä suurella menestyksellä voinut laatia julistuksen maan vetovoimalakia vastaan. Etelävaltioissa taasen avoimesti puhuttiin Yhdysvalloista eroamisen puolesta ja samallaisia vaatimuksia olivat esittäneet jyrkimmät orjuuden vastustajat. Ensinmainitut halusivat eri hallituksen, joka olisi kokoonpantu orjuuden kannattajista, jälkimäiset halusivat vapauttaa pohjoisvaltiot kaikesta yhteydestä orjuuden kanssa ja vastuunalaisuudesta siihen. V. 1861 Wendell Phillips lausui tämän ajatuksen eräässä lausunnossaan seuraavin sanoin: "Liitto kuoleman kanssa on kumottu. Sopimus helvetin kanssa on lyöty pirstoiksi. Ketjut, jotka ovat pitäneet koossa orjuusjärjestelmää vuoteen 1780 asti, ovat katkenneet. 30 vuotta sitten etelävaltioitten johtomiehet ja kuusitoista vuotta sitten pohjoisvaltiolaiset orjuuden vastustajat ilmoittivat harrastavansa Yhdysvaltojen hajoittamista. Kuka olisi voinut uskoa, että menestys tulisi niin pian."*)

Samalla aikaa olivat pohjoisvaltiot päässeet etelä-

*) Myers. "History of the Supreme Court", siv. 469—477.

*) Wendell Phillips, "Speeches, Lectures and Addresses", I:nen osa, siv. 343.

valtioitten edelle kaikissa kansallisen kehityksen suhteissa. V. 1860 oli Yhdysvalloissa viisitoista orjavaltiota ja kahdeksantoista vapaan työn valtiota. Maan asukasluku oli yli 31 miljoonaa, josta etelävaltioissa oli noin 12 miljoonaa, siihen luettuna 4 miljoonaa orjaa ja 250,000 vapaata neekeriä; vähemmän kuin 400,000 valkoista oli orjanomistajina. Etelävaltioitten köyhät valkoiset elivät sanomattomassa kurjuudessa ja tietämättömyydessä.

V. 1856 ilmestyi merkillinen kirja, joka oli osoitettu "etelävaltioitten omistamattomille valkoisille" ja joka oli erään etelävaltiolaisen kirjoittama. Tässä kirjassa vertauskuvilla esitettiin, kuinka pohjoisvaltiot olivat päässeet etelävaltioitten edelle kaikissa yhteiskunnallisen edistyksen suhteissa, kaupan, teollisuuden, liikenteen, maanviljelyksen, kirjallisuuden alalla j.n. e., vaikka perustuslain hyväksymisen aikana v. 1789 etelävaltiot kaikissa näissä suhteissa olivat eturivissä.*) Kirjassa esitetyt väitteet olivat kumoamattoman tosia ja peläten, että ne kiihoittaisivat orjiaomistamattomia valkoisia, orjanomistajat polttivat näitä kirjoja missä ikinä niitä löydettiin. Valkoisten hallitseva luokka kieltäytyi tunnustamasta vararikkoansa.

Näitten yleisten selitysten perusteella lukija voinee paremmin ymmärtää vuoden 1860 vaalitaistelussa esitetyjä puolueohjelmia, jotka mainitaan tässä alempana.

Republikaanipuolueen ohjelma v. 1860.

1) Selitetään, että kuluneen neljän vuoden tapahtumat todistavat puolueen synnyn oikeutetuksi. 2) Kan-

*) Helper, "The Impending Crisis of the South", luku I.

natetaan itsenäisyysjulistuksen periaatteita. 3) Vastustetaan kaikkia Yhdysvaltojen liiton hajoittamispuuhia ja selitetään, että kukaan demokraatti ei kannata niitä. 4) Jokaisella valtiolla on oikeus järjestää sisäisiä laitoksiaan parhaan harkintansa mukaan; paheksutaan aseellista tunkeutumista territorioihin. 5) Selitetään, että demokraattipuolueen hallinto on "ryhmäetujen harrastuksille rajatonta alistumista" ja tämän valaisemiseksi mainitaan Kansasin rettelöt sekä sellaisten lakien tulkintaa, jonka nojalla ihmisiä julistetaan yksityisomaisuudeksi. 6) Paheksutaan tuhlausta ja vaaditaan säästäväisyyttä. 7) Vastustetaan sitä käsitystä, että perustuslaki vaatisi orjuuden sallimista territorioissa. 8) Selitetään, että territorioitten järjestys alkujaan perustuu vapaan työn järjestelmään, eikä kongressilla ole mitään oikeutta laillistuttaa orjuutta territorioissa. 9) Orjakaupan jälleen alottaminen selitetään rikokseksi ja kannatetaan sen täydellistä lopettamista. 10) Kannatetaan valtion oikeuksien antamista Kansas'ille. 11) Tullitariffi on järjestettävä siten, että se edistää koko maan etua ja takaa parempia palkkoja sekä parempia hintoja tavaroille, siten edistäen hyvinvointia. 12) Vastustetaan sellaisten yleisten maitten myyntiä, joilla asuu varsinaisia uutisviljelijöitä ja vaaditaan "homestead"-lakien laatimista. 13) Vastustetaan kansalaistuttamislakien muuttamista ja kehutaan puolustettavan kaikkien kansalaisten, niin syntyperäisten kuin muuallakin syntyneitten oikeuksia. 14) Jokien ja satamien perkausta kannatetaan. 15) Kannatetaan rautatien rakentamista Tyynten meren rannalle hallituksen avulla. 16) Pyydetään puolueen kannatusta kaikilta kansalaisilta.

*Demokraattipuolueen (Douglas-ryhmän) ohjelma
v. 1860.*

1. Kannatetaan vuoden 1856 ohjelmaa. 2) Annetaan tunnustus ylioikeuden lausunnolle orjuuskysymyk-

sessä. 3) Hallituksen velvollisuus on puolustaa kansalaisiaan sekä kotona että ulkomailla. 4) Kannatetaan rautatien rakentamista Tyynen meren rantaan. 5) Kannatetaan Cuban liittämistä Yhdysvaltoihin. 6) Selitetään, että erinäisten valtioiden lainlaatijakuntien päätökset orjakarkurilain kumoamiseksi ovat vallankumouksellisia ja perustuslakivastaisia. 7) Yhdysvaltain perustuslain selitykset, joilla on kotettu vaikuttaa territorioitten hallitukseen niiden sisäisissä kysymyksissä, (tarkoittaa orjuuskysymystä) alistettakoon ylioikeuden ratkaistavaksi ja kaikkien hyvien kansalaisten tulee hyväksyä ylioikeuden päätökset.

*Demokraatipuolueen (Breckinridgen-ryhmän) ohjelma
v. 1860.*

Hyväksytään vuoden 1856 ohjelma seuraavilla lisäyksillä: 1) Territorioitten hallitusjärjestelmät ovat väliaikaisia ja niitten voimassa ollen on Yhdysvaltojen kaikilla kansalaisilla oikeus asettua sinne asumaan kaikkine omaisuuksineen (siis orjineenkin). 2) Hallituksen velvollisuus on turvata heitä ja heidän omaisuuttaan. 3) Kun territorio on saanut riittävän asukasmäärän ja hyväksynyt itselleen perustuslain, se muuttuu itsenäiseksi ja on otettava Yhdysvaltojen yhteyteen, riippumatta siitä, onko siellä orjuutta vai eikö. 4:s ja 5:s ohjelma-kohta ovat samat kuin Douglas-ryhmän ohjelman 5:s ja 6:s kohta. 6:s kohta sama kuin Douglasin ohjelman 3:s kohta. 7) kannatetaan rautatien rakentamista Mississippijoelta Tyynen meren rantaan.

“Constitutional Union” puolueen (ent. “American” puolueen) ohjelma v. 1860.

Ohjelma sisältää yhden ainoan lausunnon, jossa selitetään, että puoluekonventionien hyväksymät ohjelmat luovat väärinkäsityksiä, kärjistävät olemassaolevia risti-

riitoja ja luovat ryhmäpolitiikkaa; vakuutetaan että puolue tulee puolustamaan yleisen vapauden ja kansallisen turvallisuuden suuria periaatteita, jotta rauha palautuisi, kansan ja valtioitten oikeudet jälleen olisivat voimassa ja hallitus jälleen asetettaisiin sellaiseen asemaan, jossa oikeus, veljeys ja tasa-arvoisuus perustuslain turvaamana vallitseisi tyydyttäen kaikkia kansalaisia.

VII LUKU

1864—1868

Republikaaninen puoluekonventsio pidettiin Baltimoressa ja Abraham Lincoln nimitettiin presidenttiehdokkaaksi sekä Andrew Johnson, Tennesseeestä, varapresidentiksi. Chicagossa pidetty demokraattien konventsio asetti presidenttiehdokkaaksi George B. McClellanin, New Jerseystä. N. s. "Radikaaliset republikaanit" pitivät eri kokouksen Clevelandissa ja ottivat ehdokkaakseen John C. Fremontin, Californiasta. Vaaleihin otti osaa ainoastaan kaksikymmentäneljä valtiota ja Lincoln sai 212 valitsijamiesääntä. Demokraattipuolueen ehdokkaat saivat 21. Yleinen äänimäärä oli republikaaneilla 2,216,067, demokraateilla 1,808,725. "Radikaalisten republikaanien" ehdokas Fremont oli jo ennen vaaleja luopunut ehdokkuudestaan ja kehoittanut kannattajiaan äänestämään Lincolnia.

*

Kuukausi ennen Lincolnin astumista presidentin toimeen kokoontuivat etelävaltioitten johtomiehet Mont-

gomeryssä, Alabamassa ja ryhtyivät järjestämään uutta Yhdysvaltiota, *Confederate States of America*. Huhtikuun 18 päivänä v. 1861 hyökkäsivät etelävaltiolaisten joukot Fort Sumpter linnoituksen kimppuun ja maa joutui kansalaissodan jalkoihin.

Lincoln oli aikoinaan ollut whig-puolueen jäsen ja uskollisuutensa puoluetta kohtaan johti hänet hyväksymään v. 1850 tehdyn välisopimuksen sekä orjakarkureita koskevan lain. Mutta hänen käsityksensä orjaky-symyksestä edistyivät aikansa yleisen mielipiteen mukaan ja Kansasin sisällissota sekä ylioikeuden päätös Dread Scottin asiassa loi hänessä niitä käsityksiä, jotka hän v. 1856 ilmaisi lausumalla, että Yhdysvaltojen oli mahdotonta menestyä puoleksi orja- ja puoleksi vapaantyön valtiona. Kuitenkin hän presidenttinä ollen piti pääasiassa silmällä sitä seikkaa, että yhteys valtioitten välillä säilytettäisiin ja tällä kannalla hän pysyi, kunnes sodan puhkeaminen muutti asian tilan. Vielä niin myöhään kuin elokuussa 1862 hän kirjoitti seuraavan vastauksen erääseen avoimeen kirjeeseen, jonka Horace Greeley oli julkaissut "New York Tribunes-sa": "Minun pääasiallinen pyrkimykseni tässä taistelussa on unionin säilyttäminen, eikä suinkaan orjuuden säilyttäminen tai hävittäminen. Jos minä voisin pelastaa unionin vapauttamatta orjia, niin tekisin sen ja jos minä voisin pelastaa unionin vapauttamalla osan orjia ja jättämällä toiset entiseen tilaansa, niin tekisin senkin. Se minkä minä teen orjuuden tai neekerirodun suhteen, teen sen vuoksi, että se edistäisi unionin säilyttämistä ja minkä minä jätän tekemättä, jätän sen te-

kemättä senvuoksi, että en usko sillä voivani edistää unionin pelastumista.”*)

Tapauksien kulku nopeasti ajoi Lincolnin siihen pisteeseen, jossa hänen täytyi tunnustaa, että orjuuden tunnustaminen ja unionin säilyttäminen oli mahdotonta sovittaa yhteen. Kuukausi sen jälkeen kun hän oli kirjoittanut edellämainitun vastauksen Greeleylle, syyskuun 22 päivänä 1862, antoi hän julistuksen, varoittaen etelävaltioitten orjainomistajia, että jollei kapinalliset valtiot sen vuoden kuluessa palaa takaisin unionin yhteyteen, hän tulisi julistamaan heidän orjansa vapaiksi. Tammi-kuun 1 päivänä v. 1863 hän julkaisi kuuluisan vapausjulistuksen, joka sai osakseen sydämellistä kannatusta pohjoisvaltioissa. Pohjoisvaltioitten demokraatit, Douglasskin niihin luettuna, olivat Lincolnin puolella viholiisuuksien puhjetessa ja Fremont’kin kehoitti puoluelaisiaan antamaan kannatuksensa presidentille.

*

Vuoden 1857 paniikki, jota pian seurasi sisällissota, suuresti järkytti työväenjärjestöjä ja tuhannet järjestyneet työläiset liittyivät armeijaan.

Väennosto New Yorkissa oli kuitenkin ilmauksena siitä, että militarismivastaista henkeäkin oli tuntuvasti olemassa. Kongressin laatima laki salli sotaväenoton sota varten ja sotilaitten täytyi palvella kolme vuotta tai sodan loppuun asti, mutta varakkaammat saivat asetta sijaisiaan, maksamalla kolmesataa dollaria, jolla hinnalla pääsivät sotapalveluksesta, ja täten sotaväenotto vielä suuremmassa määrässä muodostui työväenluokan

*) Herman Schlyter, "Lincoln, Labor and Slavery", siv. 28.

maksettavaksi veriveroksi. Se herätti katkerata mieltä etenkin New Yorkin irlantilaisten keskuudessa, jotka enimmäkseen olivat orjuutta kannattavan demokraattipuolueen miehiä. Sotaväen ottaminen alkoi heinäkuun 11 päivänä 1863 ja mellakoita puhkesi heti, kestäen neljä päivää. Kuolleita ja haavottuneita oli lähes tuhat ja omaisuutta hävitettiin puolentoista miljoonan dollarin arvosta. Irlantilaisten työläisten vastustushenki on kylläkin ilahduttava ilmiö, mutta se menetti suuren osan merkityksestään senkautta, että he kannattivat orjuutta, joka kyllä johtui katolilaisen kirkon vaikutuksesta heidän keskuudessaan orjuuden hyväksi. On merkille pantava seikka, että demokraattipuolueen ohjelma vuodelta 1864 myös ilmaisee militarismivastaista henkeä, joka on selitettävissä sillä, että Yhdysvaltojen sotavoima sillä kertaa oli tähdätty demokraattipuolueen orjavouteja vastaan. Järjestyneet työläiset olivat aina kannattaneet neekeriorjien vapauttamista, mutta he eivät koskaan unohtaneet kiinnittää Garrisonin ja muiden huomiota palkkatyöläisten keskuudessa vallitsevaan "valkoiseen orjuuteen". Kuten edellä jo on mainittu, tämä herätti Garrisonin vastustusta ja hän väitti, että tosiasiat eivät olleet sopusoinnussa näitten väitteitten kanssa. Garrison'in ja hänen kannattajiensa vastenmielisyys työväenliikettä kohtaan teki monet palkkatyöläiset ynseämielisiksi orjuuden vapauttamista ajavia ryhmiä kohtaan. Wendell Phillipskin aluksi yhtyi Garrisonin lausumiin moitteisiin, mutta sisällissota oli tuskin päättynyt, kun hän kaikella innolla heittäytyi käytännölliseen työhön raittiuden, naisten äänioikeuden ja työväenluokan vapauttamisen hyväksi. Phillips asettui

sille kannalle, että orjuuden lopettaminen avasi tien suurempien kysymysten ratkaisulle, joista yksi tärkeimmistä oli palkkaorjien vapauttaminen.

*

Aivan samoin kuin republikaanipuolue edellisessä mainitulla tavalla suureksi osaksi sai alkunsa työväenjärjestöjen keskuudessa toimivien miesten taholta, niin sen menestys sodan aikana tuntuvasti johtui Englannin työväenluokan antamasta kannatuksesta. Englantilaiset kapitalistit, etenkin kutomoteollisuuden alalla, tuottivat paljon raakaa puuvillaa etelävaltioista. He toivoivat kapinallisten voittoa, jotta saisivat lähettää tehdastuotteensa vapaasti etelävaltioihin, viimeksimainitut kun olivat vapaakaupan kannalla. Sota tuntuvasti vähensi raakaan puuvillan vientiä Englantiin ja tuhannet työläiset siellä joutuivat senvuoksi työttömiksi. Mutta huolimatta tästä johtuneista kärsimyksistään, he päättävästi asettuivat orjuuden vastustajain kannalle. Englannin hallitseva luokka oli valmis tunnustamaan etelävaltioitten valtioliiton ja järjesti mielenosotuksia tällaisen tunnustuksen antamisen hyväksi. Pakoittaakseen työläisiäkin kannattamaan samanlaista politiikkaa, työnantajat vähensivät työssäolevien työläisten palkkoja. Englannin työläisten hätä kaiken tämän johdosta yhä kasvoi, mutta he pysyivät uskollisina kannallansa ja riemulla ottivat vastaan vapauttamisjulistuksen. Lord Palmerston, Englannin silloinen pääministeri, halusi julistaa sodan Yhdysvaltoja vastaan, jonka vastapainoksi pidettiin suuria työväenkokouksia Lontoossa ja Manchesterissä joulukuun 31 p:nä 1862, siis päivää aikaisemmin kun Lin-

coln julisti orjat vapaiksi. Karl Marx innokkaasti otti osaa näitten mielenosoituskokouksien järjestämiseen. Lontoossa pidetty kokous lähetti Linconille tervehdyskirjelmän, jossa lausuttiin m. m. seuraavasti:

“Me riemuitsimme teidän valintanne johdosta presidentiksi, pitäen sitä loistavana todistuksena siitä, että yleiset vapauden ja tasa-arvoisuuden periaatteet ovat kohoamaanpäin. Me inholla seurasimme sitä salavehkeilyä ja kapinallisuutta, jolla koetettiin yhdellä kertaa kukistaa se hallitusmuoto, joka perustuu maailman yleisimpään äänioikeuteen, rauhassa jatkaakseen rotueroavaisuuksien ylläpitämistä. Me olemme inholla kuunnelleet panetteluja, että Englanti muka tunsu myötätuntoa orjainomistajien kapinaa kohtaan, ja kaikkia ehdotuksia hyväksyä ystäväksemme etelävaltioitten valtioliiton, joka avoimesti kehuu perustuvansa orjuuteen. Me olemme lämpimällä myötätunnolla seuranneet teidän politiikkanne, — edistymistä vapauttamisperiaatteitten tiellä, ja sen päivän aattona, jolloin teidän vapausjulistuksenne astuu voimaan, me rukoilemme jumalaa, että hän vahvistaisi teidän kättänne, lujittaisi teidän jaloja tarkoitusperiänne ja edistäisi sen laillisen hallitusvallan jälleenrakentamista, joka rauhan ja sodan aikana sovitteiluilla tai aseitten voimalla koettaa toteuttaa sitä kunnialakasta periaatetta, johon teidän perustuslakinne perustuu, veljeyttä, vapautta ja kaikkien ihmisten tasa-arvoisuutta.”*)

Manchesterissä pidetty kokous, johon otti osaa 6,000 henkilöä, myös lähetti Lincolnille tervehdyskirjelmän. Siinä ensin mainitaan orjien vapauttamisesta District of Columbiassa, orjakauppaa vastustavista la-

*) Schlyter, “Lincoln, Labor and Slavery”, siv. 157.

eistä, neekeritasavaltojen edustajien vastaanottamisesta ja jatketaan seuraavasti:

“Me otaksumme, että te nyt ette voi pysähtyä, kokonaan hävittämättä orjuutta. Meille ei ole soveliasta määrätä teille yksityiskohtaisia menettelytapoja, mutta on olemassa yleisiä ihmisyyisperiaatteita, joitten mukaan teidän tulee toimia. Jos orjien täydellinen vapauttaminen joissakin valtioissa lykättäisiin tulevaisuuteen, vaikkapa johonkuhun määrättyyn päivään, niin kuitenkin sillä välillä ihmisolentoja ei saa pitää yksityisomaisuutena. Naisilla pitää olla siveys- ja äiteysoikeudet, miehillä aviomiesten oikeudet, orjien omistajilla oikeus vapauttaa orjia. Oikeus vaatii, että neekereille on suotava samallaisia oikeuksia kuin valkoisillekin, että hänen äänensä kuultaisiin teidän oikeuslaitoksissanne. Ei myöskään saisi sallia sellaista luonnottomuutta kuin orjain siitosvaltioita tai orjamarkkinoita, jos te tahdotte uhrauksienne palkaksi saavuttaa ihmiskunnan ja taivaallisen isämme hyväksymisen. Teidän vapaan maanne tulee nyt päättää, voidaanko vähemmillä toimenpiteillä kuin hetimiten tapahtuvalla ja täydellisellä orjain vapauttamisella turvata välttämättömiä ihmisyyisperiaatteita vanhentuneita ja kurjia paikallisviranomaisia vastaan”.*)

Lincoln vastasi molempiin kirjelmiin ja seuraava ote hänen vastauksestaan Manchesterin kirjelmään antaa jonkinlaisen käsityksen hänen tuntemastaan kiitollisuudesta Englannin työväenluokan tekemien palveluksien johdosta.

“Minä tunnen syvästi ja valitan niitä kärsimyksiä, jotka nykyisen ristiriidan kestäessä tulevat Manshesterin

*) Schlyter, “Labor, Lincoln and Slavery”, 162—163.

ja koko Europan työläisten osaksi. On usein ja vakavasti lausuttu, että yritys kumota meidän hallituksemme, joka perustuu ihmisoikeuksien tuntemiseen ja sen tilalle asettaa toinen, joka perustuisi yksinomaan ihmisorjuuteen, saisi osakseen Europan kannatuksen. Meidän epälojaallisten kansalaistemme toimesta on Europan työläisiä pakoitettu koviin koettelemuksiin, tarkoituksella kiristää teiltä esiin hyväksyminen kapinallisuudelle. Tällaisissa olosuhteissa minä en voi muuta sanoa kuin että teidän päättävät lausuntonne tästä kysymyksestä ovat ylevän kristillisen sankariuden ilmauksia, joitten vertaisia ei ole nähty minään aikana eikä missään maassa. Ne ovat voimakkaita ja innostuttavia todistuksia totuuden voimasta ja oikeuden, ihmisyyden sekä vapauden lopullisesta ja yleisestä voitosta.”*)

*

Lincoln valittiin uudelleen presidentiksi marraskuussa 1864. Kansainvälinen työväenjärjestö syntyi noin kuukausi aikaisemmin ja sen ensimmäisiä tekoja oli kirjelmän lähettäminen Lincolnille, jossa onniteltiin häntä uudelleen valitsemisensa johdosta ja mainittiin häntä “työväenluokan ylevämieliseksi pojaksi”. Kun tieto Lincolnin murhaamisesta saapui Englantiin, kansainvälinen toimikunta lähetti kaunopuheliaan valituskirjelmän presidentti Johnsonille.*)

Kuka voi sanoa, mikä olisi ollut sisällissodan tulos, ellei Englannin työväenluokka urhoollisesti olisi avusta-

*) Schlyter, “Lincoln, Labor and Slavery”, siv. 166—167.

*) Nämä kirjelmät ja vastaukset niihin, ovat kokonaisuudessaan painetut Schlyterin kirjassa “Lincoln, Labor and Slavery”. Katso myös Spargo, “Karl Marx, His Life and Works”, siv. 268—269; W. J. Ghentin kirjojutusta “Independent” lehdessä helmikuun 11 p. 1909; Simons, “Social Forces in American History”, siv. 284.

rut Lincolnia. Ei sovi myöskään unohtaa sitä, että sosialistit, kuten Karl Marx ja Friedrich Engels, tuntuvasti myötävaikuttivat tähän kantaan. On mieltäkiinnittävää nähdä sitäkin, että Amerikan kansan historian tärkein pulakausi tapahtui aikana, jolloin presidentin tuolilla istui "työväenluokan ylevämielinen poika", Lincoln, ja hänen työtänsä jatkoi Johnson, entinen räätäli, joka muutama vuosikymmen sitä ennen oli ollut kaupungin valtuuston jäsenenä työväen vaalilistalla valittuna. Johnsonilta kuitenkin puuttui sitä harkintakykyä ja hienotunteisuutta, mikä oli Lincolnille ominaista.

*

Vuoden 1864 vaalitaistelussa esitetyt puolueohjelmat olivat sisällöltään seuraavat:

Republikaanipuolueen ohjelma v. 1864.

1) Kansalaisten tärkein velvollisuus on unionin säilyttäminen ja puolue tulee tekemään kaiken voitavansa kapinan kukistamiseksi ja isänmaan kavaltajain rankaisemiseksi. 2) Hyväksytään hallituksen kanta, joka vastustaa kaikkea sovittelua; kapinallisilta on vaadittava ehdotonta alistumista ja sotaa on käytävä tässä mielessä. 3) Koska kapinallisuuden syynä oli orjuuskysymys, niin vaadimme orjuuden täydellistä lakkauttamista ja kannatamme sellaisen perustuslakipykälän laatimista, joka kaikiksi ajoiksi kieltää orjuuden. 4) Kiitetään sotamiehiä ja merimiehiä heidän urhoollisuudesta ja vaaditaan runsaita varoja heidän jälkeläistensä ylläpitämiseksi. 5) Kiitetään sitä isänmaallisuutta, uskollisuutta ja Amerikan vapausperiaatteitten noudattamista, jolla Lincoln on hoitanut tehtäviään; erikoisesti annetaan tunnustus orjien vapauttamisjulistuk-

selle ja entisten orjien käyttämiselle unionin armeijan sotilaina. 6) Tärkeä seikka on yksimielisyyden ylläpitäminen kongressissa. 7) Sodassa olevia unionin sotamiehiä on turvattava ja kapinoitsijat on pakoitettava vastaamaan sivistyneitten sotimistapojen rikkomisesta. 8) Siirtolaisuutta on edistettävä. 9) Rautatie on rakennettava Tyynen meren rantaan. 10 Tarkkaa säästäväisyyttä on noudatettava; yleisiä velkoja maksettava ja veroitus tehtävä oikeuden mukaiseksi. 11) Hyväksytään hallituksen kanta, että Yhdysvallat eivät voi välinpitämättömyydellä suhtaantua siihen, että europalaiset valtiot pyrkivät kukistamaan läntisellä pallonpuoliskolla olevia tasavaltoja.

Demokraattipuolueen ohjelma v. 1864.

1) Vannotaan horjumatonta uskollisuutta unionille, perustuslain nojalla. 2) Selitetään, että sodan kestänyt neljä vuotta, perustuslakia on alettu sivuuttaa jokaisessa kohdassa ja yksityistä vapautta ja yksityisiä oikeuksia on poljettu sekä vahingoitettu hyvinvointia; vaaditaan vihollisuuksien lopettamista ja toimenpiteisiin ryhtymistä unionin uudelleen järjestämiseksi. 3) Yhdysvaltojen viranomaisten sekaantuminen Kentuc-kyn, Marylandin, Missourin ja Delawaren vaaleihin on häpeällistä perustuslakien rikkomista; sellaisen uudistumista tullaan pitämään vallankumouksellisena tekona ja sitä tullaan kaikin voimin vastustamaan. 4) Puolueen tarkoitus on säilyttää unionin ja valtioitten oikeudet; paheksutaan hallinnollisia väärinkäytöksiä; vastustetaan sotaviranomaisten toimeenpanemia vangitsemisia sellaisilla paikkakunnilla, missä sotalaki ei ole voimassa; paheksutaan puhe- ja painovapauden rajoituksia, tavallisuudesta poikkeavien virkavalojen ottamista ja aseitten kantamisoikeuden rajoittamista. 5) Jyrkästi tuomi-taan hallituksen häpeällinen välinpitämättömyys sotavankien oikeuksista. 6) Ilmaistaan myötätuntoa sota-

miehille ja merimiehille, joitten pitää saada huolenpitoa ja suojelusta demokraattisen hallinnon turvissa.

Vaikka n. s. radikalisten republikaanien ehdokas perääntyikin ehdokkuudesta ja asettui kannattamaan Lincolnia, niin mainittakoon tässä tämän ryhmän ohjelma, osoittaaksemme, missä suhteessa se erosi puolueen pääosan kannasta.

Radikalis-republikaanisen puolueen ohjelma v. 1864.

1) Unioni on säilytettävä. 2) Perustuslakia ja yleisiä lakeja on noudatettava. 3) Kapina on kukistettava asevoimalla ja ilman sovitteluja. 4) Puhevapaus, painovapaus, ja persoonallinen loukkaamattomuus on pidettävä voimassa kaikkialla paitsi sotatilaan julistetuilla alueilla. 5) Etelävaltioitten kapinallisuus on hävittänyt orjuuden ja perustuslakia on korjattava niin, että se kokonaan kieltää orjuuden. 6) Säästäväisyyttä on noudatettava hallinnossa. 7) Amerikan vapauden tärkeitä periaatteita on suojeluksen antaminen valtiollisille pakolaisille ja tämän periaatteen loukkaamisia on vastustettava. 8) Vahvistetaan Monroe-oppi. 9) Ilmaistaan kiitollisuus sotamiehille ja merimiehille. 10) Vaaditaan, että perustuslain kautta rajoitetaan presidentiksi valitsemisen oikeus yhteen toimintakauteen. 11) Presidentti ja varapresidentti on valittava yleisillä ja välittömillä vaaleilla. 12) Etelävaltioitten uudestaan järjestäminen kuuluu kongressin eikä presidentin tehtäviin. 13) Oikeuden mukaista on, että kapitalistien maat otetaan takavarikkoon ja jaetaan ne sotamiesten ja uutisasukkaitten kesken.

VAALIT V. 1868.

Republikaanien presidenttiehdokkaana vuoden 1868 vaaleissa oli *Ulysses S. Grant*, Illinoisista. Demok-

raattien Horatio Seymoure, New Yorkista. Grant sai 214 valitsijamiesääntä ja Seymoure 80. Yleinen äänimäärä oli republikaaneilla 3,015,071, demokraateilla 2,709,615. Grant tuli presidentiksi.

*

Sisällissotaa oli kestänyt kolme vuotta kun Lincoln valittiin toisen kerran presidentiksi. Etelän armeijat taistelivat vimmatusti, mutta niitten kohtalo oli ratkaisu Cettysburgin taistelun jälkeen heinäkuussa 1863. Vähemmän kuin vuosi Lincolnin uudestaan valitsemisen jälkeen kenraali Lee antautui Appomatoxissa huhtikuun 19 päivänä 1865 ja sota oli loppunut. Viisi päivää myöhemmin Lincolnin murhasi John Wilkesboth Fordin teatterissa Washingtonissa ja hänen tilalleen tuli presidentiksi *Andrew Johnson*.

Lincolnin aikomus oli kohdella kapinallisia valtiota mahdollisimman sovinnollisella tavalla ja Johnson koetti noudattaa hänen aikomuksiaan

VIII LUKU

1872—1876

VAALIT V. 1872.

Republikaanit kokoontuivat Cincinnattiin ja nimittivät presidentinehdokkaakseen *Rutherford B. Hayes'in*, Ohioista. Demokraattien nimityskonventioni pidettiin St. Louis'issa ja tämän puolueen presidenttiehdokkaaksi tuli Samuel J. Tilden, New Yorkista. Kieltolakipuoluealaisten ehdokkaana oli Green Clay Smith, Kentuckysta ja eräs "American National Party"ksi itseään nimitävä puolue asetti ehdokkaaksi James B. Walker'in, Illinoisista. "Greenbacks"-puolueen edustajakokous pidettiin Indianapolis'essa ja presidenttiehdokkaaksi nimitettiin Peter Cooper, New Yorkista. Hayes sai 185 valitsijamiesääntä ja Tilden 184. Yleinen äänimäärä oli Hayesilla 4,033,950; Tildenilla 4,284,885. Cooper sai 81,740 ääntä, Smith 9,522 ja Walker 2,635. Hayes valittiin presidentiksi.

*

Hayes'in valinnassa ilmeni kaikellaista hämärää keinottelua ja arveluttavaa vaalipetosta ja on pantava

merkille, että hänen hävinnyt vastaehdokkaansa Tilden sai lähes neljännesmiljoonaa ääniä enemmän kuin Hayes. Riitaisuuksia syntyi Oregonin, South Carolinan, Floridan ja Louisianan valtioitten antamista äänimääristä. Senaatti ja edustajahuone suostuivat pitämään yhteisen kokouksen äänien uudestaan laskemista varten ja alistamaan arveluttavilta näyttävät vaaliraportit komitean tutkittaviksi, johon kuului viisi senaattoria, viisi kongressimiestä ja viisi ylioikeuden tuomaria. Tällainen komitea asetettiin ja tuli sen jäseniksi kahdeksan republikaania ja seitsemän demokraattia. Riitakysymykset ratkaistiin tiukasti puoluerajojen mukaisella tavalla, niin että Hayesin eduksi annettiin kahdeksan ääntä ja seitsemän häntä vastaan. On luultavaa, että demokraatit saatiin alistumaan näihin tuloksiin tekemällä poliittinen kompromissi heidän kanssaan. Fleming, kirjassaan "Documentary History of Reconstruction" (II osa, sivulla 382) sanoo:

"Vuoden 1876 riidanalaiseena ollut presidenttivaa-li antoi etelävaltiolaisille tilaisuuden tehdä politillisen kaupan, jossa he myönnytyksensä vastapalvelukseksi saivat aikaan sen, että sotajoukot kutsuttiin takasin etelävaltioista. Kohta Hayesin valinnan jälkeen South Carolinasta, Louisianasta ja Floridasta karkoitettiin epämieluisat virkailijat."

Jo näinä aikoina tuli näkyviin rautatieyhtiöitten omaama kontrolli hallituksen yli ja jokaisella suurella rautatieyhtiöllä oli ei ainoastaan omat senaattorinsa ja kongressimiehensä Washingtonissa, mutta myöskin erikoiset agentit, n. s. lobby't. Eräs asiantuntija Amerikan

politillisen elämän alalla kirjoittaa näitten agenttien toiminnasta seuraavasti:

“He tekivät sopimuksia turmeltuneimpien politillisten koneistojen ja renkaiden kanssa. He järjestivät ja ylläpitävät politillisia järjestöjä yhtiöitten hyväksi ja hoitivat niitä, samoin kuin juniaankin, kuten itse halusivat; he sekaantuivat kaikkiin presidentinvaaleihin, kottivat mielensämukaisesti järjestää tuomarien, lainlaatiakuntien jäsenten ja lainlaatiakuntien valiokuntien valinnan. Muutamia valtiot tulivat täydellisesti riippuvaisiksi rautateistä, olivat niiden “omistamat”. Itse kongressissa rautatieyhtiöillä oli ratkaiseva vaikutus, ja monet rautatieruhtinaat istuivat senaatissa

“Yleisön myötätunto ei ollut rautateitten puolella ja ovelat poliikoitsijat lainlaatiakunnissa silloin tällöin esittivät rautatieyhtiöitä vastaan kohdistuvia lakiehdotuksia siinä yksinomaisessa tarkoituksessa, että rautatieyhtiöt maksaisivat heille hyvän hinnan lakiehdotuksen peruuttamisesta. Komppaniat taistelivat tällaisia kiristäjiä vastaan (joita kutsuttiin “strikers”) ja käyttivät siinä samoja keinoja, joilla he ostivat itselleen tarpeellisia lakeja, — heidän agenteillansa oli monta keinoa ja he vaikuttivat puoluejärjestöihin maksamalla runsaita apusummaa puolueitten vaalirahastoihin.”*)

Rautatieyhtiöt lahjoivat puoluejärjestöjä sekä vakuuttaakseen itseään kiristäjiä vastaan kuin myöskin saadakseen itselleen edullisia lakeja, ja sama menettelytapa jatkuu vielä tänä päivänä. Rautatiekuningas Jay

*) Ostrogorski, “Democracy and the Party System”, siv. 88—89. Katso myös Ch. E. Russellin teosta “Stories of the Great Railroads”.

Gould myönsi tämän erään tutkijakomitean edessä. Hän sanoi seuraavasti: "Kun toimin demokraatisessa valtiossa, niin olen demokraati, kun toimin republikaanisessa valtiossa, niin olen republikaani, kun toimin epävarmassa valtiossa, niin on minun kantani epämääräinen, mutta aina ja kaikkialla toimin Erien rautatieyhtiön eduksi."

Puolue-eroavaisuudet republikaanien ja demokraattien välillä lakkasivat olemasta sen jälkeen kun kansalaissota ratkaisi siihen johtaneet kysymykset. Molemmat palvelivat yhtäläisesti suurten korporationien liike-etuja. Senvuoksi niiden vaalitatistelut yhä enemmän muuttuivat vain poliittisiksi markkinanäytelmiksi, joissa esitettiin ylimalkaisia fraaseja ja huudettiin "neekerien ylivallasta". Vaalien aikana palkattiin vaalinäytelmäkarjaa, puettiin tuhansia työläisiä koreisiin vormupukuihin, annettiin heille tulisoihtuja ja raketteja, huudettiin kurkut käheiksi meluavissa katuparaateissa ja sitten ajettiin äänestäjät kuin karjaa vaalipaikoille äänestämään politikoitsijaa, jonka valitsemista varten kukin melujoukko oli järjestetty. Useat politikoitsijat tekivät kauppaa markkinametelillä helposti innostuvan joukon äänillä, myyden saamansa virkapaikat suurten liikekorporationien käytettäväksi hyvää maksua vastaan.

Vuoden 1876 vaalitaistelussa käytettyjen vaaliohjelmien lukeminen osoittaa selvästi näitten puolueitten moraalisen rappiotilan. Republikaanit ohjelmassaan kiittävät "jumalan sallimusta" siitä, että heidän puolueensa pääsi valtaan ja kehuvat "ylpeydellä" muistavansa puolueen menneitä tekoja. He mainitsevat otteita "Itsenäisyysjulistuksesta", jota he kolmekymmentä vuot-

ta myöhemmin kielsivät levittämästä Philippiinien saarilla. He vakuuttavat uskovansa, että naisten vaatimuksia on kohdeltava "kunnioitettavalla myötätunnolla".

Demokraatit vaativat "reformmeja", joilla tarkoittavat pääasiallisesti sitä, että virassa olevat politikoitsijat ajettaisiin tiehensä ja sinne pyrkivät demokraattien kannattajat asetettaisiin tilalle. He "paheksuvat" kaikellaisia asioita muutamissa ohjelmakohdissaan ja "vaativat" kaikellaista sekatavaraa toisissa. Eräessä pitkässä ohjelmapykälässä he selostavat politillisen keinoittelun ilmauksia, joihin republikaanit ovat tehneet itsensä syypääksi. Jos demokraatit tällä kertaa olisivat olleet vallassa, niin varmaa on, että tällainen pykälä olisi ollut republikaanien ohjelmassa. Mutta kummankaan puolueen ohjelmassa ei huomaa pienintäkään erimielisyyttä suurista taloudellisista kysymyksistä, jotka polttavina astuivat esille kapitalismin suurten liikelaitosten näyttämölle astumisen johdosta.

Ainoa kapinallisuuden ja vallinneitten epäkohtien ymmärtämisen ilmaus ilmenee "Greenback"-puolueen ohjelmassa, joka kuitenkin kajoaa vain muutamiin rahakeinottelijain kepposiin ja esittää ratkaisukeinona halvimman rahan hankkimisen. Edellisessä mainittu "American National Party" ohjelmineen on yksi noita Amerikan politillisessa elämässä silloin tällöin ilmeneviä pilapuolueita, jotka ovat vain saaneet aikaan sekaannusta ja väärinkäsityksiä, siellä missä niitä on otettu vakavalta kannalta.

Näitten puolueohjelmien sisältö oli seuraava:

Republikaanipuolueen ohjelma vuonna 1876.

Alkulauseessa sanotaan, että jumalan sallimus ja republikaanipuolue yhdessä hävittivät neekerijoukkojen ja puolue ylpeydellä muistelee menneiden aikojen tekojaan. Eri "ohjelmakohdat" sisältävät seuraavaa: 1) Yhdysvallat ovat kansakunta eikä mikään nurkkakunta. 2) Republikaanipuolue pelasti kansan perikadosta. 3) Puolue on sitoutunut pysyväisesti "rauhottamaan" etelävaltioita, ja se katsoo olevansa velvollinen saattamaan täytäntöön ennen tehdyt perustuslakimuutokset, jotka tarkoittavat tätä rauhoittamista. 4) Kongressin ensimmäinen päätös, jonka presidentti Grant allekirjoitti, osoittaa, että hallitus aikoo suorittaa velkansa kaikille velkojilleen. 5) Presidentin, senaatin ja edustajahuoneen tulee pitää arvossa kunkin niistä tekemät virkailijanimitykset sekaantumatta toinen toisensa nimitysoikeuksiin; virkailijoiden nimittämisen ehtona olkoon kelvollisuus toimien suorittamisessa. 6) Vakuutetaan, että sellaiset virkailijat, jotka pettävät yleisen luottamuksen, tulevat saamaan pikaisen rangaistuksen. 7) Kannatetaan sellaista perustuslakilisäystä, jonka nojalla kielletään yleisten varojen käyttämistä uskontolahkojen kontrollin alaisina oleviin laitoksiin. 8) Kannatetaan tuontitulleja Amerikan työläisten ja yleisen hyvinvoinnin edistämiseksi. 9) Maita ei saa luovuttaa liikekorporaatioille. 10) On yhtäläisesti suojeltava kaikkia maan asukkaita. 11) On tutkittava kiinalaisten maahan tuonnista johtuvia seurauksia. 12) Naisten vaatimuksille on annettava kunnioitettava huomio. 13) Moniavioisuus on kiellettävä Yhdysvaltojen territorioissa. 14) Sotilaille ja laivastomiehille annetut lupaukset on täytettävä. 15) Paheksutaan ryhmähengen lietsomista ja selitetään, että demokraatipuolue vetoaa etelävaltioitten paikallishenkien ääniä saadakseen. 16. Demokraattinen puolue on nyt samallinen kuin se oli silloin kun se seiso maan kavalluksen puolella; sen voitto merkitseisi maan viholl-

listen voittoa; maan pääkaupungissa se ajaa kapinallisten asiaa, on puolueellinen etelävaltioitten sotilaita kohtaan union sotilaitten vahingoksi, alentaa hallituksen arvoa, on kevytmielinen rahakysymyksissä, vastustaa hallituksen toimeenpanemia tutkimuksia ja on täydellisesti kykenemätön, — ja kaiken tämän vuoksi on kansalaisia varotettava tätä puoluetta vastaan. 17) Kehutaan republikaanipuolueen hallituskautta ja ylistetään puolueen ehdokkaita.

Demokraattipuolueen ohjelma v. 1876.

1) Hallitusjärjestelmä on uudistettava. 2) Vakuutetaan uskollisuutta perustuslaeille lisäyksineen. 3) Luvataan noudattaa enemmistön päätöksiä; kannatetaan valtion ja kirkon erillään pitämistä, luvataan ajaa vapauden ja kansanvalistuksen asiaa. 3) Yhdysvallat pelastuivat hajaantumisesta muutama vuosi sitten, mutta nyt uhkaa maata vallan keskittäminen, virkavalta, hallituksen viranomaisten kykenemättömyys, petokset ja huono aika. 5) Kansalliskunnian säilyttämiseksi on välttämätöntä järjestää luottosuhteet ja rahakanta terveelle kannalle. 6) Vastustava puolue ei ole toteuttanut antamaansa lupaus maksukelpoisten setelirahojen liikkeelle laskemisesta. 7) Yhdentoista rauhan vuoden aikana on verotuksella koottu kolmetoista kertaa niin suuri summa kuin hallituksen bondivelkojen maksamiseen tarvittaisiin, ja samalla kertaa on tuhlatu hyödyttömästi neljä kertaa niin suuri summa. 8) Ei ole yritettykään edistää velkojen maksamista. 9) Vaaditaan säästävyyttä ja järkevää valtioverojen hoitoa. 10) Moititaan republikaanien tullitariffilakia. 11) Paheksutaan verojen kohoamista; verot ovat kymmenen vuoden sisässä kohonneet viidestä dollarista henkeä kohti enempään kuin kahdeksaantoista. 12) Republikaanit ovat tuhlaamalla lahjoittaneet rautatieyhtiöille 200 miljoonaa eekkeriä maata. 13) Paheksutaan sopimuksia, jotka salli-

vat kiinalaisten maahan tulon. 14) Republikaanit liehtovat lahkolaisvihaa aiheettomasti sekottamalla yleiset koulut lahkoriitoihin. Demokraatit ovat aina kannattaneet koulujen parasta. 15) Yleisten virkamiesten toiminnassa tehtävä uudistuksia. 16) Luetellaan republikaanien syntiä: Kongressin puheenjohtaja myy vaikutusvaltaansa; kolme republikaanista senaattoria ovat senaatissa äänestäneet omien liikeasioittensa hyväksi; viiden komitean puheenjohtajat ovat sekaantuneet arveluttaviin liikekeinotteluihin; raha-asioitten sihteeri väärentää valtion tilejä; Yhdysvaltain yleinen syyttäjä on käyttänyt väärin valtion varoja; meri-asioitten sihteeri rikastuttaa ystäviään hallituksen kustannuksella; hallituksen lähettiläs Englannissa on sekaantunut liikekeinotteluihin; presidentin sihteeri töintuskin pelastui tulehusta tuomitukseksi petoksesta; sota-asioitten sihteeri on todistettu syylliseksi suuriin rikoksiin. Kaikki nämä rikokset ovat seurauksia republikaanipuolueen kuusi-toista vuotisesta toiminnasta. 17) Parannukset ovat mahdolliset vain kansalaisten toimeenpaneman vallankumouksen kautta. 18) Hyväksytään demokraatisten kongressimiesten toiminta; 19) Sotamiehistä ja laivaston miehistöstä on pidettävä huolta.

Kieltolakipuolueen ohjelma v. 1876.

1) Kannatetaan väkijuomien kieltolakia District of Columbiassa, territorioissa ja muissa Yhdysvaltojen hallituksen kontrollin alaisissa paikoissa; kannatetaan perustuslakilisäystä, joka kieltää väkijuomien myynnin koko maassa ja tehdään ulkomaa-valtojen kanssa väkijuomien tuontikieltoa tarkoittavia sopimuksia. 2) Vastustetaan luokkalainsäädäntöä; kannatetaan yhtäläistä äänioikeutta sukupuoleen katsomatta. 3) Maata on annettava teollisille uutisviljelijöille; posti-, sähkösanoma-, rautatie- ja vesimaksuja alennettava. 4) Arpajaisten pitäminen ja kullalla, osakkeilla, rahalla ja omaisuudel-

la pelaaminen sekä postin käyttäminen tällaisiin tarkoituksiin on kiellettävä. 5) Moniavioisuus ja prostitusio on lopetettava. 6) Sunnuntaipäivä on pidettävä pyhänä kaikkialla maassa. 7) Yhdysvaltojen ja valtioiden on järjestettävä kouluopetus pakolliseksi. 8) Raamattua on käytettävä kansakouluissa. 9) Ei mikään uskonnollinen lahko saa kontrolloerata yleisiä laitoksia tahi yleistä opetusta. 10) Ulkomaavaltojen kanssa tehdyt sopimukset on laadittava pitämällä silmällä, että ristiriidat ratkaistaan sovintoistuimissa. 11) Raa'at rangaistukset poistettava; vankiloissa ja kuritushuoneissa on järjestettävä kurinpito järjellisemmälle ja ihmisellisemmälle kannalle. 12) Toimeenpanevan vallan ja lainlaatijalaitosten harjoittama suosikkivalta on lakkautettava; kaikki yleiset virkailijat valittakoon kansan äänestyksellä. 13) Siirtolaisten tuloa maahan on edistettävä. 14) Hallituksen tulee ulosantaa setelirahoja. 15) Viranomaisten palkkoja on alennettava oikeassa suhteessa muiden palkkojen ja elintarpeitten hintojen aienemisen kanssa; säästäväisyyttä on noudatettava; yleisen luottamuksen väärin käytöksiä on tutkittava.

“Greenback”-puolueen ohjelma v. 1876.

Alkulauseessa selitetään, kuinka vanhat puolueet ovat epäonnistuneet polttavien kysymyksien ratkaisussa. Eri ohjelmakohdissa on seuraavat vaatimukset: 1) Vaaditaan, että kansallispankkisetelien uloslaskemista koskeva laki, jolla tarkoitettiin teollisuuden aseman parantamista liikepulan aiheuttamasta ahdingosta, peruutettaisiin. 2) Vaaditaan ulosannettavaksi Yhdysvaltain hallituksen seteleitä, jotka kelpaavat kaikkien sitoumusten suorittamiseksi, paitsi missä erikoisesti kontrahdeissa toisin määrätään. 3) Hallituksen velvollisuus on edistää kaikkien kansanluokkien etuja. 4) Vastustetaan kultaobligationien liikkeelle laskemista, jotka tekevät meidät ulkomaalaisten orjiksi. 5) Vastustetaan

hallituksen obligationien myyntiä hopean ostamista varten; tällainen toimenpide rikastuttaa hopeakaivosten omistajia, mutta rasittaa kansaa.

American National Party'n ohjelma v. 1876.

1) Meidän kansamme on kristitty kansa eikä mikään pakanakansa; raamatun jumala on kansalaishallinnon luoja. 2) Jumala vaatii ja ihminen tarvitsee sunnuntaipäivän pyhänä pitämisen. 3) Väkijuomain myynti on kiellettävä. 3) Yhdysvaltain hallituksen ja valtiohallitusten salaseuroille antamat lupakirjat on peruutettava ja salaseurojen valat kiellettävä lain kautta. 5) Kaikkien kansalaisten yhtäläisyyttä lain edessä on ylläpidettävä. 6) Kansojen väliset selkkaukset on ratkaistava sovinto-oikeuksilla. 7) Raamattua on käytettävä yleisissä oppilaitoksissa. 8) Maa- ja muut monopolit on peruutettava. 9) Raha-asiat järjestettävä terveelle kannalle ja metallirahan käyttö asetettava jälleen voimaan. 10) Yleistä luottoa on suojeletava; kansalaisille on annettava riittävä turva; indiaaneille on tehtävä oikeutta. 11) Valitsijamieslaitos on hävitettävä ja presidentti sekä vara-presidentti valittava kansan äänestyksellä.

*

Tällä aikaa vaikutti työläisten keskuudessa voimia, joiden tarkoitus oli järjestyneen sosialistisen puolueen perustaminen. Tämä oli seurauksena New Yorkissa ja muissa kaupungeissa toimivien kansainvälisen työväenliiton osastojen toiminnasta ja huonon ajan aiheuttamasta yleisestä levottomuudesta. Vuosi 1873 oli tuonut mukanaan paniikin ja tuhansia työläisiä kulki työttöminä maan kaikissa osissa. Suurissa kaupungeissa tapahtui valtavia työttömien mielenosoituksia. Yksi sel-

lainen pidettiin Tomkins Square'ssä, New Yorkissa. Poliisi sekaantui ja seurauksena oli väkivaltaa poliisin taholta ja useat kansalaiset saivat vakavia vammoja. Huhtikuussa 1874 piti Kansainvälinen työväenliitto edustajakokouksen Philadelphiassa. Tähän mennessä oli Kansainvälisen riveissä syntynyt hajaannusta, — tyytymättömät ainekset olivat perustaneet Illinoisissa n. s. Labor Party'n ja jotkut osastot New Yorkissa olivat myöskin eronneet emäjärjestöstä perustaen n. s. Pohjois-Amerikan Sosialidemokraattisen puolueen. Kaikesta tästä oli seurauksena, että osanotto Kansainvälisen työväenjärjestön edustajakokoukseen oli laimea.

Kansainvälisen Työväenjärjestön amerikalainen puoluejärjestö perustettiin vuonna 1874. Se hyväksyi lyhyen ohjelman ja piti seuraavana vuonna edustajakokouksen, jossa oli verrattain runsaasti edustajia. Samana vuonna pidettiin useita pienempiä konferensseja sosialististen yhdistysten kesken, tarkoituksella saattaa ne kaikki yhteyteen keskenään, mutta tulokset eivät olleet tyydyttäviä. Huhtikuussa 1876 National Labor Union-niminen ammattiyhdistysten liitto piti edustajakokouksen Philadelphiassa. Sosialistit kontrolloerasivat tämän kokouksen, ja he päättivät pitää erikoisen poliittisen edustajakokouksen samassa kaupungissa kaksi päivää myöhemmin. Edustajat, jotka pitivät tämän edustajakokouksen, edustivat lähes 3,000 jäsentä ja järjestivät Sosialidemokraattisen Työläisten puolueen (Social Democratic Workingmen Party of United States.) Joulukuussa 1877 Newarkissa, N. J. pidetyssä edustajakokouksessa puolueen nimi muutettiin "Socialist Labor Party"ksi. Tämä puolue oli ensimmäinen koko maata käsit-

tävä sosialistipuolue Yhdysvalloissa. Sen alkuperäinen ohjelma oli seuraava:

*Social Democratic Workingmen' Party'n ohjelma
vuonna 1874.*

“Sosialidemokraattisen työväenpuolueen tarkoituksena on saada aikaan työlle perustuva vapaa olotila. Jokainen puolueen jäsen lupaa parhaan kykynsä mukaan kannattaa seuraavia periaatteita:

“1. Nykyisten kohtuuttomien valtiollisten ja yhteiskunnallisten olojen poistaminen.

“2. Kaiken luokkavallan ja luokka-etuoikeuksien lopettaminen.

“3. Työntekijän saattaminen riippumattomiksi kapitalistista asettamalla osuustoiminnallisen työnteon palkkajärjestelmän sijaan, niin että itsekukin työntekijä tulee saamaan työnsä täyden arvon.

“4. Valtiollisen vallan hankkiminen haltuunsa, koska se on työväenkysymyksen ratkaisun edellytyksenä.

“5. Kaikkien työntekijäin yhteistaistelu, yhteisjärjestö sekä yksilön tarkka alistuminen yhteiseksi menestykseksi suunnatuille laeille.

“6. Myötätuntoisuus kaikkien maiden työntekijöille, jotka pyrkivät samoihin päämääriin”.

Vuonna 1877 muodostui omituinen poliittinen liite Californian työläisten ja maanomistajain kesken. Californian työläisten puolueen nimisenä järjestönä se oli vähällä valloittaa koko valtios. Liike johtui 1873 vuoden paniikista, joka vasta nyt alkoi vaikuttaa Tyyneen meren rannalla. Muina liikkeen tekijöinä olivat kiinalaisen työvoiman tuonti maahan ja suurten kapitalistiryhmien alkava painostus. Maanomistajat ensin kan-

nattivat hallitsevaa kapitalistipuoluetta, mutta kun se alkoi yhä enemmän painostaa etenkin pienempiä maanomistajia, niin nämä siirtyivät työväen puolelle, joiden muodostaman järjestön johtajana oli eräs suosittu kansanpuhuja, nimeltä Dennis Kearney. Tämä työväenpuolue oli kyllin voimakas voittaakseen San Fransiscon kaupungin vaaleissa ja sen vaikutusvalta valtiossakin oli niin suuri, että se sai aikaan tärkeitä valtion perustuslain muutoksia vuonna 1879. Perustuslakimuutokset vastasivat joitakin yleisiä kansan vaatimuksia, mutta tärkeimmät niistä edustivat maanomistajain etuja kapitalisteja vastaan. Niin pian kuin maanomistajat saivat tahtonsa läpiajetuksi, hylkäsivät he koko Kearneyn puolueen ja äänestivät seuraavissa vaaleissa demokraatteja. Californian työväenpuolue nopeasti hävisi näyttämöltä tämän jälkeen. Sen muisto jäi vain hyväksi esimerkiksi siitä, että työläiset politillisesti liittoutessaan jonkun porvariryhmän kanssa aina häviävät kauppoissa sen jälkeen kun ovat kantaneet liittolaisensa pois jostakin ahdinkotilasta.*)

VAALIT V. 1880.

Republikaanit kokoontuivat Chicagoon ja nimittivät presidenttiehdokkaaksi *James A. Garfield'in*, Ohiosta, sekä vara-presidentiksi Chester A. Arthur'in, New Yorkista. Demokraatit Cincinnatiassa pitämässään nimityskokouksessa ottivat ehdokkaakseen Winfield S. Hancock'in, Pennsylvaniasta. "Greenback"-puolueen eh-

*) Hillquit, Yhdysvaltojen sosialismin historia, siv. 259. Loria, "Economic Foundation of Society", siv. 186—187.

dokkaana oli James B. Brewer, Iowasta ja kieltolaki-
puolueen Neal Dowin, Mainesta. Garfield valittiin pre-
sidentiksi, saaden 214 valitsijamiesääntä. Hancock sai
155 valitsijamiesääntä. Yleinen äänimäärä oli republi-
kaaneilla 4,449,053; demokraateilla 4,442,935, "vihreä-
selillä" 307,306 ja kieltolakipuolueella 10,305.

•

Vuoden 1873 ankara taloudellinen kriisi oli tuntu-
vasti lauhtunut, mutta sitä seurasi monien vuosien ajaksi
taloudellinen lamaannustila ja työttömyys. Vuonna 1877
puhjennut rautatieläisten lakko pian laajeni todelliseksi
sisällissodaksi uesassa kaupungissa. Neljän edellisen
vuoden aikana oli rautatietyöläisten palkkoja alennettu
25 prosentilla ja vuonna 1877 yritettiin laskea niitä vie-
lä kymmenellä prosentilla. Lakko alkoi Martinsburgis-
sa, W. Va. ja pian levisi muihin kaupunkeihin. Anka-
ria yhteenottoja tapahtui lakkolaisten ja sotaväen välil-
lä ja useita henkilöitä kuoli ja haavoittui. Pittsburgissa
oli kaupungin asukkaitten suuri enemmistö lakkolaisten
puolella, sillä kaupungissa vallitsi katkera mieliala Penn-
sylvania rautatieyhtiötä vastaan, joka oli harjoittanut
suurta mielivaltaa rautatiemaksujen määräämisessä.
Lakkolaiset siellä olivat aivan yksimielisiä. Suuri vä-
kijoukko piiritti 600 militiaan kuuluvaa sotamiestä ja
koko yön kestäneen taistelun jälkeen sotamiehet ajet-
tiin ulos kaupungista. Siinä rytäkässä hävitettiin yli
tuhat rautatievaunua ja toistasataa veturia.

Maaliskuun 22 päivänä 1877 Pennsylvanian kuver-
nööri allekirjoitti erikoislain, jolla itse asiassa asetettiin

jälleen voimaan edellisen vuosisadan alussa käytännössä olleet salaliittoutumista koskevat lait, joilla silloin es-tettiin työväen unioitten perustamista. Tämä laki aset-tui kaikinpuolin tukemaan rautatieyhtiöitten taistelua työläisiä vastaan. Siinä määrättiin, että rautatieläinen, joka ottaa osaa lakkoon tahi saattaa toista yhtymään lakkoon tahi poistuu junaan yhdistetystä veturista tahi vaunusta tahi kieltäytyy seuraamasta jonnekin lähetet-täväksi määrättyä junaa, katsotaan syypääksi rikok-seen ja sakotettakoon vähintään 100 dollarilla ja enin-tään 500 dollarilla tahi tuomittakoon vankeuteen kor-keintaan kuudeksi kuukaudeksi. Tällaisia lakeja laa-dittiin suuressa tasavallan valtiossa, joka kehui kan-nattavansa "amerikalaisen työn suojelemista."

St. Louis'issa vallinneitten lakkometelien aikana sosialistit kutsuivat koolle joukkokokouksen, jossa valit-tiin toimeenpaneva komitea ja tämä komitea otti kau-pungin hallinnon haltuunsa kunnes vihdoin jotkut "joh-tavat kansalaiset" järjestivät "turvallisuuskomitean" ja ottivat vallan omiin käsiinsä. Myös Chicogossa oli la-kon johto pääasiallisesti sosialistien käsissä.

Tämän taistelun aikana rautatiet yhdessä häikäile-mättömien rahakeinottelijoitten kanssa olivat Amerikan todelliset hallitsijat. Senaatissa oli kaikkien rautateit-ten edustajia ja useimmat senaattorit edustivat jotakin rautatietä. Tänäkin päivänä on kongressi rautatieyhti-öitten haaraosasto, mutta nykyään ne toki saavat jakaa vaikutusvaltansa kongressissa Amerikan suurten teolli-suuskorporationien kanssa.

Samalla aikaa porvaripuolueitten elämän rappeutu-minen ja täydellinen puoluekurin puute sai aikaan kai-

kellaisia sekaannuksia. Porvaripuolueet eivät olleet muuta kuin keinottelijaliikkeitä, jotka myyskentelivät valtion kontrahteja, virkapaikkoja ja lakeja. Kaupustelijoitten välillä sattui silloin tällöin erimielisyyksiä ja aivan samalla tavalla kuin ennen muinoin tällainen keinottelu maksoi presidentti Harrisonin elämän, niin nytkin johtivat riidat presidentti Garfieldin murhaamiseen. Presidentti oli kyllä uskollinen keinottelujärjestelmää khtaan, mutta hän erinäisistä syistä sai osakseen New Yorkin valtion johtavan politikoitsijan ja senaattorin, Roscoe Concling'in vihat. Eräs tyytymätön virkapaikkojen tavoittelija ja johtavien republikaanien kätyri Charles Citeau, ampui presidentin heinäkuun 2 päivänä 1881. Murhan tarkoituksena oli päästää varapresidentti Arthur presidentiksi, sillä hän kuului Roscoe Conkling'in koplaan. Garfield'in murha ensi hetkenä vaikutti vähän pelottavasti keinottelijoihin ja sai yleisön näkemään, mihin johtaa porvaripuolueitten masinoimispolitiikka, mutta pian he palasivat takaisin entisiin menettelytapoihinsa.

Primaryvaalit muodostuivat keinottelukentiksi, joissa hulikaanien ja rappeutuneitten politikoitsijoitten harjoittaman pakotuksen ja väkivallan avulla vietiin keinottelijoitten ehdokkaat voittoon. Taistelua johtivat senaatissa — kapitalistisen rosvouden kukkotunkiolla — istuvat puoluejohtajat. He antoivat määräyksiä apulaisilleen, jotka puolestaan ohjasivat kaupunkien politillisten paasien toimia ja nämä vuorostaan siirtivät tehtävät yhä alemmaksi, kunnes tultiin vaalialuepaasiin, jolla oli harjaantunut hulikaanijoukko käytettävänä. Järjestettiin taatuimpien kätyrien valitsemista ja jotta ei liiaksi lou-

kattaisi "hyvien kansalaisten" tunteita, jotka joskus pakkasivat kapinoimaan puoluepaasien häikäilemätöntä peliä vastaan, otettiin vaalilistan koristeeksi joku yleisön suosiossa oleva reformisti, ja hänen nimellään peitettiin listan likaisuutta.

Puolueitten kansalliskonventionneissa, joita hallitsivat samat politilliset paasit, käytettiin aivan samanlaisia menettelytapoja. Valtioitten politilliset paasit toivat mukanaan jonkun valtion "suositun pojan" — "favorite son" — ehdokkuuden, ei suinkaan tarkoituksella saada miestä todellakin nimitetyksi presidentiksi, vaan sitä varten, että voisivat kiristää hyvän hinnan siitä hyvästä, että heidän ehdokkaansa vedettiin pois ehdokkuudesta päämasiinan määräämän ehdokkaan hyväksi. Tällaiselle ehdokkaalle itse saattoi kylläkin olla aivan tuntematonta se peli, mitä harjoitettiin hänen nimellään. Jos häntä käytettiin vain pelinappulana ja myytiin häntä oikealle ja vasemmalle, jäi hänelle usein aivan tuntematomaksi, ellei joku veljiensä kanssa riitaan joutunut edustaja kertonut hänelle siitä. Joskus järjesti valtiopaasi asiat niin, että hänen ystävänsä nimittivät hänet kilpailevaksi ehdokkaaksi, jolloin hän sai tilaisuuden itse määrätä hinnan, millä hän suostuisi vetäytymään pois ehdokkuudesta. Täten muodostui kansalliskonventionneista keinottelulaitoksia, arpajaisia, joissa presidentin ehdokkuus oli korkeimpana voittona. Jokaisella valtiopaasilla oli takinhihassa oma ehdokkaansa, jota hän käytti kauppatavarana ja kiristyskeinona toisia paaseja vastaan.

Kansalliskonventioni useimmiten tarjosi tällaisen kuvan. Jokaisen valtion edustajaryhmä valppaasti var-

tiöitsi toista. Kaikki epäilivät tosiaan. Petos, vaihtokauppa, kompromissit ja sovittelut kompromissien hinnasta seuraavat toinen toistaan. Puolueen ohjelma on vain fraasikokoelma, jota vähäsen muodostetaan jokaisen vaalikauden politillisten lähtökohtien mukaisesti. Jos edellisinä vuosina joku yhteiskunnallinen eli taloudellinen kysymys on herättänyt maassa huomiota ja saanut laajojen kansankerrosten kannatusta osakseen, niin kiirehditään ohjelmassa lausumaan, että "ollaan myötätuntoisia" tälle kysymykselle. Tietysti tätä "myötätuntoa" tuskin koskaan seuraa harrastuksen toteuttaminen. Niinpä esimerkiksi republikaanipuolueen ohjelmassa vuonna 1876 lausutaan, että on annettava "kunnioitettavaa huomiota" naisten oikeuksille, ja näille oikeuksille republikaanipuolue antaakin "kunnioitettava huomiota" vielä tänä päivänä kiukkuisesti vastustaen naisten äänioikeusvaatimuksia kautta maan. Molemmat valta-puolueet yhä uudestaan vakuuttavat ohjelmissaan paheksuvansa sitä järjestelmää, että valtioiden ja Yhdysvaltojen virkoja annetaan palkkiona puolueitten käytyreille, mutta näistä vakuutuksista huolimatta he iloisesti jatkavat tuon keinottelun harjoittamista haamaan tähän päivään asti. He eivät koskaan ota puolueohjelmiaan vakavalta kannalta. Kun jonkun presidenttikauden aikana on sattunut satamaan vettä niin paljon, että sato on kaikinpuolin onnistunut, niin puolueen vaalipuhujat ja ohjelmat esiintyvät farmarien edessä kuin olisi sateen riittäväisyydestä kiitettävä "Grand Old Party'n" — republikaanipuolueen — etevää hallitustapaa. Henkinen vararikko tuskin voi ilmetä räikeämmässä muodossa.

Valtapuolueitten ohjelmat vuodelta 1880 kaikin puolin todentavat edellä antamamme kuvauksen poliittisten puolueitten toimintatavoista. Republikaanit yhä edelleen heiluttavat lippuansa, kehuvat entisiä saavutuksia ja vaativat, että virkapaikoilla keinottelemine on lopetettava. Naisten äänioikeuden harrastajat jostakin syystä eivät esiinny erittäin huomattavasti tänä aikana, ja senpavuoksi katsotaan mahdolliseksi jättää pois ohjelmasta naisten oikeuksia koskeva pykälä. Ei mainita edes siitäkään, että sitä on kohdeltava kunnioitettavalla huomiolla.

Demokraatit ohjelmassaan ruoskivat vastustajiansa siitä, että nämä varastivat presidenttiviran Tilden'iltä ja ohjelmansa 11 kohdassa varottavat työläisiä "agitaattoreita ja kommunisteja" vastaan. Minkätähden juuri tämän vuoden ohjelmassa piti mainittaman "kommunisteja", sitä eivät viisaat valtiomiehet sanallakaan selittäneet.

"Vihreäselkien" ohjelma on mainitsemisen arvoinen siinä suhteessa, että se huolimatta rahataloudellisista hassutuksista antaa terävän kuvauksen kapitalistisen järjestelmän taloudellisesta kehityssuunnasta. Se viittaa yhä kasvavaan ristiriitaan työtä säästävien konetten, yhä enenevän tuotantokyvyn ja työväenluokan taloudellisen aseman välillä. Se todentaa keskenään ristiriidassa olevien luokkien olemassaolon, työn riistämisen ja osoittaa, että on olemassa hallitseva luokka, joka kontrolloeraa rahaliikkeen, maan, työvoiman, kuljetusvälineet ja sanomalehdistön. Yleensä voi sanoa, että tämä ohjelma on selväpiirteisissä kaikista reeformipuolueitten ohjelmista ja on parempi kuin se, minkä "populisti-

puolue" hyväksyi Omahassa vuonna 1896, vaikka onkin väitetty, että viimeainittu olisi paras kaikista reformipuolueitten ohjelmista ja melkeinpä sosialistinen.

"Vihreäselkien" ohjelman tällainen "radikaalisuus" johtuu ilmeisesti siitä, että sosialistipuolue kannatti "vihreäselkiä" tässä vaalitaistelussa ja sillä oli voimakas edustus puolueen konventionissa. Puolueen täytyi saada kannatusta kaikenkarvaisilta uudistusharrastajilta ja ottaa heidän vaatimuksensa ohjelmaan. Tämä selittää syyn, miksi jotkut ohjelmakohdat ovat niin ilmeisessä ristiriidassa toisten kohtien kanssa.

Eri puolueitten ohjelmien sisältö on seuraava:

Republikaanipuolueen ohjelma v. 1880.

Alkulauseessa kerskutaan siitä, että puolue on kukistanut etelävaltioitten kapinan, poistanut neekerijouduksen, antanut neekereille kansalaisoikeuksia, korottanut paperirahan arvoa, vakiinnuttanut maan raha-luottoa, korottanut rautateitten pituuden vuoden 1860 jälkeen 50,000 mailiin, vilkastuttanut ulkomaakauppaa, maksanut valtiovelkojen korkoja, lyhentänyt velkaa 888 miljoonalla dollarilla, kuluttanut vuosittain eläkkeisiin 30 miljoonaa ja saanut aikaan yleisen hyvinvoinnin. 1) kohdassa vaaditaan, että näille saavutuksille on annettava tunnustusta. 2) Vakuuttaa kannattavansa Yhdysvaltojen hallituksen korkeinta valtaa maassa. 3) Lupaa kehittää opetusjärjestelmää. 4) Vastustaa yleisten varojen käyttämistä erinäisten uskonnollisten ryhmien kouluille. 5) Suojelustulleja vaaditaan Amerikan työläisten suojelemiseksi; ei enää saa antaa Yhdysvaltojen maita korporationeille; moniavioisuus on tuomitettava; satamia ja jokia on perattava; ei ole annettava maata yksityisille henkilöille tahi korporationeille; ke-

hutaan Yhdysvaltojen sotaväkeä. 6) Vastustetaan kiinalaisten pääsemistä maahan. 7) Kehutaan presidentti Hayes'ia ja hänen hallituskauttaan. 8) Muistutetaan, mitä kaikkea pahaa kapinoitsijat ja demokraattipuolue on tehnyt. 9) Suositellaan muutoksia Yhdysvaltojen virkamiesjärjestelmässä.

Demokraattipuolueen ohjelma v. 1880.

1) Uudistetaan uskollisuusvala puolueen periaatteita ja traditioneja kohtaan. 2) Vastustetaan hallinnon keskittämistä; kannatetaan valtion ja kirkon erillään pitämistä; kannatetaan kansakoulujärjestelmää. Itsehallinto valtiolle ja kaupungeille; rehellinen rahajärjestelmä; tullimaksuja on otettava sikäli kuin valtiorahaston tarpeet vaativat; sotilasvallan tulee olla siviilivirastojen määräysten alaisena; uudistuksia on saatava aikaan virkamiesjärjestelmässä. 4) Vaalioikeuden vapaata käyttämistä kaikkialla vaaditaan. 5) Haukutaan vallassa olevaa hallitusta: se on salaliitto; se on käyttänyt sotaväkeä vaalitulaisuuksissa tarkoituksiensa saavuttamiseksi; se on solvannut kansaa; se on lahjoittanut virkapaikkoja palkkioksi politillisista rikoksista. 6) Soimataan republikaaneja siitä, että he varastivat Tildeniltä presidenttipaikan; 7) Ylistetään Tildeniä. 8) Vaaditaan vapaata merenkulkua; ei saa myöntää mitään erikoisetuja kuljetus- tai muille korporationeille. 9) Vastustetaan kiinalaisten pääsyä maahan. 10) Yleisiä varoja on käytettävä vain yleistä tarvetta ja yleistä luottoa varten; uutisasukkaille on annettava maata. 11) Ollaan työläisten hyviä ystäviä ja varotetaan heitä agitaattoreista ja kommunisteista. 12) Ylistetään demokraattien toimintaa kongressissa.

“Vihreäselkä”-puolueen ohjelma vuonna 1880.

“Hallituksen tulee taata jokaiselle työläiselle hänen pyhän oikeutensa työnsä tuloksiin, täten tehden rik-

kauden tuottajille mahdolliseksi hankkia itsellensä mukavan elämän ja sivistyksen välineitä. Me tuomitsemme sivistyselämän vaatimusten kanssa ristiriidassa olevana sitä barbarismia, joka niukkana eläimellisten elinehtojen hintana vaatii työläisiltä orjuuteen sitoutumista. Huolimatta siitä, että tuotantovoimat ovat suunnattomasti lisääntyneet sen kautta, että on yleisesti otettu käyttöön työtä säästäviä koneita, ja että on löydetty uusia rikkauden lähteitä, työläisten taakkaa on tuskin ollenkaan lievennetty, työajan pituutta on vähän lyhennetty ja vain aniharva työläinen on voinut kohota köyhyydestä hyviin elinehtoihin ja rahalliseen riippumattomuuteen. Yhdistyneet, yksinoikeutta tavoittelevat korporationit, kansainväliset syndikaatit ja muut varallisuutta omistavat ryhmät vaativat kalliita korkoja, halpaa työvoimaa ja lujan hallituksen, sekä näinollen heikon kansan. Maan rahajärjestelmän hallitseminen korporationien kautta on ollut se syy, joka on jakanut kansamme keskenään vihamielisiin luokkiin ja on aiheuttanut epäoikeudenmukaisen työn tuotteitten jaon sekä yhdistyneen pääoman yhteenliittymistä monopoleiksi, joilla on valta riistää yksityistä omaisuutta. Se on pitänyt rahan niukkana ja rahan niukkuus aiheuttaa velkakauppaa ja yleisten velkojen ottamista. Velkojen antaminen ja ottaminen kiihottaa koronkiskomista ja koronkiskominen johtaa lainaajan taloudelliseen perikatoon. Mutta tällaisen tilan seuraukset ovat tavaramarkkinoitten epäjärjestykseen joutuminen, epävarmuus teollisuudessa ja maanviljelyksessä, työläisten vähäinen ja vain aika-ajoittain tapahtuva työnsaanti, teollisuustaistelut, lisääntyvä köyhyys ja rikoksellisuus ja kaikesta tästä johtuva tuottajain alistuvaisuuteen ja oikeudettomuuteen joutuminen sekä maan muuttuminen korporationien hallitsemaksi feodaalival-laksi. Kaiken tämän vuoksi me julistamme:

- 1) Paperirahaa on laskettava liikkeelle hallituksen, eikä yksityispankkien toimesta.
- 2) Hallituksen bondeja ei saa uudistaa.
- 3) Kongressin säätämä 8-tunnin

laki on pantava käytäntöön; vankityön kilpailu työmarkkinoilla on poistettava; on perustettava työtilastollinen toimisto; alle 14 vuoden vanhojen lasten työhön ottaminen on kiellettävä; palkat on maksettava rahassa. 5) Sellaiset rautateille annetut maat, joiden suhteen rautatieyhtiöt eivät ole täyttäneet kontrahdin määräyksiä, on otettava takasin hallitukselle. 4) Kiinalaisten maahan muuttaminen kiellettävä. 6) Valtioitten välinen kauppa järjestettävä. 7) Soimataan vanhoja puolueita niiden alistuvaisuudesta kapitalistien korporationien määräysten alle. 8) Paheksutaan sitä, että on myönnetty erikoisoikeuksia hallituksen bondien omistajille. 9) Vaaditaan tuloveroa. 10) Tuomitaan yrityksiä supistaa äänioikeutta. 11) Vastustetaan seisovan armeijan lisäämistä. 12) Kongressin tulee omaksua kansanvaltainen työskentelyjärjestys. 13) Vaaditaan kansanvaltaista hallitustapaa; tuomitaan eri maan osien asukasryhmien välillä vallitsevia ristiriitoja. 14) Vakuutetaan, että ei tahdota sotia ketään erikoista yksilöä vastaan, ei tahdota luokkasotaa, vaan taistellaan ainoastaan rikoksellisia laitoksia vastaan. Vielä kerran vakuutetaan, että maan todelliset valtiat nykyään hallitsevat rahaa, kuljetusvälineitä, maata, työvoimaa ja sanomalehdistöä.

Kieltolakipuolueen ohjelma vuonna 1880.

Alkulauseessa esitetään yleisiä syitä, minkä vuoksi väkijuomaliikettä olisi vastustettava. Ensimmäisestä kohdasta alkaen seitsemänteen kohtaan asti selitetään väkijuomien vaikutusta kodeissa, kunnissa, valtioissa ja territorioissa ja syytetään republikaanipuoluetta yhteistoiminnasta väkijuomakauppiaitten ja valmistajien kanssa. 8). Soimataan republikaanipuolueen hallintotapaa viime 20 vuoden aikana ja osoitetaan kuinka sen käytännöllinen toiminta ristiriidassa sen julistettujen periaatteitten kanssa. Tämän valaisemiseksi esitetään joitakin esimerkkejä republikaanipuolueen voi-

maansaattamista laeista. 9) Soimataan demokraattipuoluettakin liittoutumisesta väkijuomakauppiaitten ja valmistajien kanssa. 10) Soimataan väkijuomakauppiaita ja valmistajia yleensä. 11) Vaaditaan naisille kansalaisoikeuksia. 12) Selitetään, että väkijuomien myyntikiellosta aiheutuva tappio tulee helposti korvatuksi toisten tavaroiden myymisellä. 13) Tunnustetaan, että jumalan sallimus ohjaa ihmisten kohtaloita ja lausutaan turvaututtavan jumalan kaikkivaltiaaseen.

Socialist Labor Party'n ohjelma vuonna 1880.

Yhdysvaltojen Socialist Labor Party, kokoontuneena konventsioonin, vakuuttaa kaikilla ihmisillä olevan luovuttamattoman oikeuden elämiseen, vapauteen ja onneenpyrkimiseen.

Amerikan tasavallan perustajien kanssa olemme sitä mieltä, että hallituksen tarkoituksena on taata jokaiselle kansalaiselle tämän oikeuden nautinto; mutta meidän yhteiskunnallisten suhteittemme valossa näemme, että tällaista oikeutta ei voi olla olemassa taloudellisen oikeudettomuuden järjestelmässä, joka asiallisesti hävittää elämän, vapauden ja onnen.

Tämän tasavallan perustajien kanssa uskomme, että politiikan todellinen teoria on se, että hallituskoneisto pitää olla koko kansan omistama ja kontrolleeraama; mutta teollisuutemme kehityksen valossa uskomme, että talouden todellinen teoria on se, että tuotantokoneisto myöskin pitää kuulua yhteisesti kansalle.

Senkautta, että kansanvalta muutetaan rahavallan välikappaleeksi, työväeltä riistetään rikkaus, jota se yksin tuottaa, kielletään työskentelyvälineet, ja, palkkaorjuuden pakollisen työttömyyden kautta, vielä riistetään elämisen välttämättömyydetkin.

Inhimillistä voimaa ja luonnonlähteitä siten tuhoetaan, jotta rikkaat saisivat hallita.

Tietämättömyyttä ja kurjuutta, niitä seuraavine pa-

heineen, pidetään jatkuvasti yllä, jotta kansaa voitaisiin pitää orjuudessa.

Tiede ja keksinnöt ovat vieroitetut inhimillisestä tarkoituksestaan naisia ja lapsia orjuuttamaan.

Tällaista järjestelmää vastaan Socialist Labor Party taas uudelleen panee vastalauseen. Vielä kerran se toistaa perusselityksensä, että tuotannon, luonnonlähteitten ja työvälineitten yksityisomistus ovat ilmeisenä syyinä kaikkeen taloudelliseen orjuuteen ja poliittiseen riippuvaisuuteen.

Aika on pian tuleva, jolloin, yhteiskunnallisen kehityksen luonnollisessa kulussa, tämä järjestelmä, sen epäonnistuneisuuden ja pulien hävittävien vaikutusten kautta toisella puolen, ja sen trustien ja muitten kapitalististen yhdistymien rakentavan pyrkimyksen kautta toisella puolen, on itse kaivanut haudan itselleen.

Me senvuoksi vetoamme Yhdysvaltain palkkatyöläisiin ja kaikkiin muihin rehellisiin kansalaisiin, järjestymään Socialist Labor Partyn lipun alle luokkatietoiseksi järjestöksi, joka on tietoinen oikeuksistaan ja joka on päättänyt valloittaa ne ottamalla haltuunsa yleiset valta-asemat; niin että, pysyen yhdessä ehtymättömän solidarisuushengen kautta nykyisen luokkataistelun mitä vaikeimmissa oloissa, me voisimme täydellisesti lopettaa tämän raa'an taistelun poistamalla luokat, takavarikoimalla maan ja kaikki tuotanto-, kuljetus- ja jakovälineet kansalle yhteisomaisuudeksi, ja järjestämällä ko-operatiivisen yhteiskunnan nykyisen järjettömän tuotannon, teollisuussodan ja yhteiskunnallisen epäjärjestyksen tilalle; yhteiskunnan, jossa jokaisella työläisellä olisi vapaus harjottaa ja täydellisesti nauttia kyvyistään, monenkertaistettuna kaikilla sivistyksen nykyaikaisilla tekijöillä.

Päätökset.

Silmälläpitäen pikaisia parannuksia työväestön asemaan, me esitämme seuraavat vaatimukset:

1) Työajan lyhentäminen tuotannon edistymisen mukaan.

2) Yhdysvaltain on otettava haltuunsa rautatiet, kanavat, sähkösanomalaitokset, telefoonilaitokset ja kaikki muut yleiset kulku- ja liikennevälineet; niiden työläiset työskennelköt ko-operativisesti liittohallinnon johdon alaisina ja itse valitkoot ylimmät virkailijansa, eikä ketään työläistä erotettako politillisista syistä.

3) Kuntien on otettava haltuunsa paikalliset rautatiet, lautat, vesilaitokset, kaasulaitokset, sähkölaitokset ja kaikki kunnallisia etuoikeuksia koskevat teollisuudet; niiden työläiset työskennelköt ko-operativisesti kunnallishallinnon johdon alaisina ja itse valitkoot ylimmät virkailijansa, eikä ketään työläistä erotettako poliittisista syistä.

4, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10 samat vaatimukset kuin vuoden 1892 ohjelman 4, 6, 7, 8, 9, 10 ja 11 kohdissa.

10) Kouluiässä olevien lasten työhönottamisen kieltäminen ja naistyöläisten työskentelyn kieltäminen työssä, joka on vahingollinen terveydelle ja moraalille. Vankei- ja kontrahtityön poistaminen.

12) Työttömille työtä valtion viranomaisten taholta.

13) Kaikki palkat maksettavat Yhdysvaltain laillisella rahalla. Naisten palkkojen yhtäläistyttäminen miesten palkkojen kanssa, missä samanarvoista työtä suoritetaan.

14) Lakeja elämän ja ruumiin turvaamiseksi kaikissa ammateissa, ja pätevä työnantajien vastuunalaisuuslaki.

15) Kansalle oikeus ehdottaa lakeja ja äänestää kaikissa tärkeissä kysymyksissä yleisäänestysten periaatteitten mukaisesti.

16) Toimeenpanevan vallan veto-oikeuden poistaminen, missä sitä ilmetkään.

17) Yhdysvaltain senaatin poistaminen, samoin kuin kaikkien lainlaadinnallisten ylähuoneitten.

18) Kunnallinen itsehallinto.

19) Suora äänestys ja salainen vaalitapa kaikissa vaaleissa. Yleinen ja yhtäläinen äänioikeus, katsomatta väriin, uskontunnustukseen, sukupuoleen. Vaalipäivät laillisiksi juhlapäiviksi. Esitettävä suhteellisen vaalitavan periaatteita.

20) Kaikki valtiolliset virkailijat edustamiensa vaalipiirien takaisinkutsun alaisiksi.

21) Yhtäläinen siviili- ja rikoslaki kautta Yhdysvaltojen. Maksuton oikeudenkäyttö. Kuolemanrangaistus poistettava.

Amerikan rautatieläisten unio piti ylimääräisen konventsioonin kesäkuussa 1897 ja päätettyään järjestön asiat se julistautui Amerikan Sosialidemokratiaksi. Paitsi Amerikan rautatieläisten uniota, oli vielä parikymmentä muuta radikaalista järjestöä edustettuna, joiden joukossa työnvaihtopankkeja, osuustoimintayhdistyksiä, työväenjärjestöjä ja Socialist Labor Partyn osastoja. Konventsiooni hyväksyi Socialist Labor Partyn ohjelman mukaan tehdyn ohjelman ja perusti senlisäksi siirtoladepartementin, jonka tehtävänä oli valita jokin valtio, tarkoituksella siirtolaistuttaa se sosialisteilla ja perustaa valtio-ko-operatiivinen yhteiskunta. Suunnitelma oli haaveellinen ja seuraavan vuoden konventsioonissa edustajat hajaantuivat kahteen ryhmään, — yksi kannatti siirtolahommaa ja toinen luotti poliittisen toimintaan. Poliittista toimintaa kannattavat luovuttivat järjestönimensä siirtolapuuhaajille, jotka ylläpitivät järjestön vain muutaman kuukauden, ja ottivat itse järjestönsä nimeksi "Amerikan Sosialidemokraattinen puolue" (The Social Democratic Party of America). Uusi järjestö, erotettuaan utopistit, joiden joukossa oli joukko anarkisteja, hyväksyi ohjelman, joka oli voimassa vuoden 1900 vaaleihin saakka.. Tämä ohjelma oli seuraava:

Socialdemocracy'n ohjelma v. 1879.

Me uskomme, että kaikki ihmiset ovat syntyneet vapaina ja ovat varustettuja erinäisillä luonnollisilla oikeuksilla, joiden joukossa on elämä, vapaus ja onni. Kokemuksien perusteella huomaamme, että vaikka kaikki kansalaiset ovat yhdenarvoisia teoriassa, ne eivät sitä ole todellisuudessa. Vaikka kaikilla kansalaisilla on poliittisesti samat oikeudet, niin tämä poliittinen yhdenvertaisuus on hyödytön nykyisen taloudellisen epäyhdenvertaisuus-järjestelmän aikana, mikä oleellisesti on elämää, vapautta ja onnea hävittävä. Huolimatta meidän poliittisesta yhdenvertaisuudestamme työväeltä riistetään työnsä tulokset. Tämän järjestelmän kautta siltä riistetään työntekovälineet ja pakollisella toimettomuudella työn puutteen kautta, siltä riistetään elämän välttämättömyydetkin.

Se ilmeinen tosiseikka, että meidän itsevaltainen talousjärjestelmämme on suoranaisesti vastakkainen kansanvaltaiselle politiikkajärjestelmällemme, johtuu luokan olemassaolosta, joka mädännyttää hallituksen, jolle lahjotetaan valtion omaisuutta, valtion etuoikeuksia ja valtion virkoja ja joka pitää tämän mahtavimman kansakunnan alentavassa riippuvaisuudessa.

Työ, ruumiillinen ja henkinen, joka on kaiken rikkauden ja svistryksen luoja, oikeudenmukaisesti edellyttää, että kaikki ne, jotka suorittavat kaiken työn ja luovat kaiken rikkauden, saisivat nauttia ponnistustensa hedelmät. Mutta tämän tekee nykyinen tuotantojärjestelmä mahdottomaksi. Höyry- ja sähkövoiman keksimisen ja käytäntöönottamisen ja yleensä koneitten käytäntöönottamisen jälkeen kaikissa teollisuuksissa, teollinen työskentely suoritetaan sellaisilla jättiläismäisillä välineillä, että ainoastaan harvoilla on nyt tilaisuus omistaa ne, ja täten tuottaja on erotettu tuotteestaan.

Vuoden 1892 vaalitaistelu.

Republikaanit Minneapolis'issa pitämässään edustajakokouksessa asettivat ehdokkaakseen Benjamin Harrisonin. Demokraattinen edustajakokous pidettiin Chicagossa ja puolueen presidenttiehdokkaaksi tuli Grover Cleveland. Kieltolakipuolue piti kokouksensa Cincinnati'ssa ja nimitti lipunkantajakseen John Bidwell'in Californiasta. People's Party kokoontui Omahaan ja valitsi ehdokkaakseen James B. Weaver'in Iowa'sta. Socialist Labor Party'n edustajakokous pidettiin New Yorkissa. Presidenttiehdokkaaksi nimitettiin Simon Wing Massachusettsista ja varapresidenttiehdokkaaksi Charles H. Matchett, New Yorkista. Vaaleissa sai Cleveland 277 valitsijääntä, Harrison 145 ja Weaver 22. Yleinen äänimäärä oli demokraateilla 5,556,918, republikaaneilla 5,176,108, Peoples Party'lla 1,041,028, kieltolakipuolueella 264,133 ja Socialist Labor Party'lla 21,512. *Grover Cleveland* valittiin presidentiksi.

*

Edellisten vuosien huomattavimpia valtiollisia tapahtumia oli n. s. *People's Party'n* — kansan puolueen — nopea kasvu. Tämä liike alkujaan johtui farmarien taloudellisista järjestöistä. Ben Butler oli näitten edustajana saanut yli sata tuhatta ääntä vuonna 1884. Mutta kuusi vuotta myöhemmin tämä liike sai voimakkaan sysäyksen eteenpäin Kansas'in valtiossa, jonne Farmarien liitto oli kokoontunut keskustelemaan valtiollisesta järjestymisestä. Puolueen toiminta ensimmäisenä vuonna rajoittui edellämäinittuun valtioon ja saavutti joltisenkin menestyksen. Tämä menestys antoi aiheutta kut-

sua kaikki reformipuolueet Cincinnatiassa toukokuun 19 päivänä 1891 pidettyyn yleiseen kokoukseen. 1,418 edustajaa noudatti kutsua. Tässä kokouksessa järjestettiin People's Party koko maata käsittäväksi valtiolliseksi puolueeksi ja hyväksyttiin pitkä sarja erinäisiä päätöslausemia. Toinen konventiooni pidettiin helmikuun 22 päivänä 1892, St. Louis'issa, ja laadittiin lisää ohjelmapykälää, joista suurin osa otettiin myöhemmin samana vuonna Omahassa hyväksytyyn puolueohjelmaan.

Tämän puolueen äkkinäinen nousu suuresti pelotti vallassa olevia suuria puolueita. Puolue edusti yleensä farmarien etuja ja sillä oli pari heikkoutta, jotka ovat eminaisia kaikille porvarillisille reformipuolueille. Ensinnäkin sillä ei ollut mitään käsitystä historiallisen kehityksen laeista. Se ei voinut nähdä, että yhteiskunnalliset epäkohdat, joita se valitti, johtuivat yhteiskunnallisen kehityksen visseistä syistä ja olivat sen seurauksia. Se katsoi riittäväksi sitä, että luottosuhteita helpotettaisiin laskemalla liikkeelle "halpaa rahaa", että rautatiet otettaisiin yhteiskunnan haltuun ja ryhdyttäisiin joihinkin muihin paikkaustoimenpiteisiin. Toiseksi, puolue oli järjestetty sillä tavalla, että sitä kontrolloerasivat ammattipolitikoitsijat ja neljä vuotta myöhemmin se myytiinkin nahkoineen päivineen demokraatipuolueelle.

Tällä aikaa oli *Socialist Labor Party* edistynyt huomattavalla tavalla. Vuonna 1892 tapahtui ensimmäisen kerran Yhdysvaltojen historiassa, että puolue nimitti presidentti- ja varapresidenttiehdokkaat. Vaalilista kuitenkin esiintyi ainoastaan kuudessa valtiossa ja kokosi 21,512 ääntä.

Näitten vaalien edellisinä vuosina oli virkapaikoilla keinottelemisen muodostunut räikeämmäksi kuin mitä se oli koskaan ennen ollut. Presidentti Harrison virkaan astuessaan erotti 30,000 postivirkailijaa tehdäkseen tilaa kannattajilleen. Philadelphialainen departementti-kaupan omistaja, John Wanamaker, nimitettiin postilaitoksen ylijohantajaksi, palkaksi siitä, että hän oli lahjoittanut suuren summan rahaa voitokkaan puolueen vaalirahastoon. Muuten sopii mainita, että molemmat suuret puolueet olivat siinä määrin soveliaat suurkapitalisteille, että eräs trustipohatta myöhemmin tunnusti, että korporationit olivat tasaisesti jakaneet antamansa vaalitaistelurahat kummankin puolueen välillä.*)

Kapitalistien valtiollisen vallan rappeutuminen ilmeni kaikkialla, kaupunkien hallinnoissakin. Andrew D. White kirjoitti vuonna 1890:

“Ilman pienintäkään liioittelua voimme väittää, että pieniä poikkeuksia lukuunottamatta, Yhdysvaltojen kaupunkihallinnot ovat kurjimmat mitä on koko kristikunnassa, — ne ovat tuhlavaisimmat, tehottomimmat, ja lahjomisille alttiit. Suurten kaupunkien kaupungintalot ovat likaisimman lahjomisjärjestelmän tunnustettuja keskuksia. Ne vaikuttavat rappeuttavasti ei ainoastaan niihin ihmisiin, jotka asuvat noissa kaupungeissa, mutta koko maahan. Tällaiset kaupungit uhkaavat mädättää koko politillisen elämän, samoin kuin hedelmässä oleva, mätänemään alkanut paikka lopuksi pilaa koko hedelmän. Yleensä sai sanoa, että henkilöt, jotka istuvat suurten kaupunkiemme neuvostoissa jakaen hyvää ja pahaa, oikeutta ja vääryyttä, kauneutta ja rumuutta, terveyttä ja sairautta, ovat sitä lajia miehiä, että ei missään toisessa maassa tulisi kysymykseenkään heidän

*) Russell, "Business, the Heart of the Nation", sivulla 22.

pääsemisensä tuollaisiin luottamustoimiin. Muutamat heistä saisivat olla iloiset, että voivat pysytellä ulkopuolella vankilan muurien.... Aniharvat heistä ovat päässeet toimiinsa yhteiskunnan palvelukseen kelpaavien kykyjensä kautta, monet heistä ovat päässeet sinne roistomaisuutensa vuoksi, jotkut suoranaisten rikosten kautta.”*)

Tällainen puolueitten keskuudessa, niiden vaali- taisteluissa, konventionneissa, kongressissa, valtioissa ja ja kaupungeissa ilmenevä mädännäisyys oli kuitenkin vain heijastusta kapitalistien liike-elämässä käytännössä olevista toimintaperiaatteista. Lahjomiset, tavaroitten väärentäminen, osakkeilla keinottelemisen, osakepääomien keinotekoinen paisuttaminen, tilien väärentäminen, tavaran arvon väärin ilmoittaminen ja kaikellainen petos olivat ja ovat edelleenkin tavallisia ilmiöitä amerikalaisessa liike-elämässä. Kapitalismin tuotantojärjestelmä perustuu petokseen, huijaukseen ja valheeseen ja liike-elämän tukipylväinä olevat hallitsevat luokat eivät mitenkään voineet estää liikeperiaatteittensa siirtymistä politilliseen elämään. Eivät myöskään ne politilliset palkkalaiset, jotka harjoittivat politiikkaa ammatikseen, mitenkään voineet olla omaksumatta palvelemansa luokan luonnetta ja hyvin tuntien herrojensa liikementtelytapoja politikoitsijat usein käyttivät tietojansa hyväkseen täyttääkseen omia taskujaan tahi kiristääkseen rahaa rikkailta herroiltaan. Tyhjentämällä yleisiä rahastoja, korottamalla palkkojaan, jakamalla yleisten urakkojen ottajain kanssa korkeiksi pinnistettyjä urakkasummia, perustamalla uusia virkapaikkoja

*) "The New Encyclopedia of Social Reform", sivulla 230

apuriensa hyvittämiseksi, he saattoivat koota itselleen sievosa summia ja kohottaa yleisten verojen määrää. Kun kapitalistiluokan kätyrit täten tekivät kapitalistisesta hallinnosta johtuvat kustannukset korkeammiksi kuin mitä oli kapitalisteillekaan edullista, tavallisesti ruvettiin kovasti huutamaan reformeja. Hallitseva luokka kyllä tyytyy siihen, että se kontroleeraa hallintoa, mutta se ei suinkaan tahdo maksaa siitä liian korkeata hintaa. Tämän vuoksi "reformi" huutojen lisäksi tavallisesti päästettiin ilmoille "äästäväisyys"-vaatimuksia.

Mutta missä mikin "reformi"-liike pääsi voitolle, niin se saattoi pysyä pinnalla vain vähän aikaa, ja rauhallisesti palattiin takaisin vanhoihin menettelytapoihin niin pian kun myrsky hiukan oli tauonnut. Kapitalistinen hallinto ei voi koskaan olla muuta kuin petollinen hallinto ja tämän vuoksi kaikki kapitalistisen järjestelmän pohjalla tapahtuvat "reformit" ovat puutteellisia, muodottomia ja lyhytaikaisia. Ainoastaan vallankumouksellinen työväenluokka voi saada aikaan pysyviä parannuksia.

*

Vuoden 1892 vaalitaistelussa esiintyvien demokraattien ja republikaanien ohjelmien tutkiminen osoittaa, että nämä ohjelmat ovat ei ainoastaan sisällyksettömät, mutta myös hämmästyttävässä määrässä samallaiset. Taas koetetaan tehdä tullikysymyksestä päivän "polttava kysymys" ja molemmat puolueet kannattavat sitä, — toinen "vain valtion rahaston tulojen lisäämistä" varten ja toinen "työn ja teollisuuden suojelemista" varten.

Molemmat puolueet taas "vaativat" virkamiesjärjestelmän korjaamista, niin että virkapaikoilla ei enää voisi keinotella, — ja kumpikin puolue on vuoron perään ollut vallassa ilman että se olisi tehnyt muuta kuin mitä häikäilemättömimmin keinotella virkapaikoilla, yrittämättäkään panna toimeen mitään parannuksia tässä suhteessa. Molemmat vaativat korporationeille annettujen maa-alueitten palauttamista hallitukselle, molemmat "tervehtivät" itsehallinnon myöntämistä Irlannille ja lausuvat myötätuntonsa Venäjän kansalle, molemmat kannattavat sekä kulta- että hopeakantaa rahajärjestelmässä, lupavat uusien valtioiden tunnustamista, kannattavat Nicaraguan kanavan rakentamista ja laivaston lisäämistä, vaativat ulkomaamarkkinoitten laajentamista, maailmannäyttelyn järjestämistä, parempaa kohtelua sotamiehille, trustien ehkäisemistä ja kontrolleeraamista, rautatietyöläisten suojelemista j. n. e. Tokkohan äänestäjät ollenkaan tutustuivat noihin ohjelmiin ja tokkohan he olisivat voineet erottaa toisen ohjelman toisesta jos olisi vaihdettu niiden otsikot! Siitä eivät ainakaan näitten puolueitten "periaatteet" olisi kärsineet mitään vääristelemisen vaaraa.

Puolueitten ohjelmien sisältö on seuraava :

Republikanaipuolueen ohjelma vuonna 1892.

1) Vakuutetaan tunnustavansa tosiamerikalaista suojelestulliperiaatetta. 2) Kannatetaan kahden metallin, kullan ja hopean, käyttämistä rahakantana. 3) Kannatetaan hallinnollista yhteistoimintaa Canadian kanssa. 4) Yhdysvaltojen raha-asiat on saatava hyvään kuntoon. 5) Jokaisen kansalaisen tulee saada vapaasti

käyttää äänioikeuttaan. 6) Paheksutaan poiitillisia väärinkäytöksiä, joita on tapahtunut etelävaltioissa. 7) Ulkomaakauppaa on laajennettava; on ylläpidettävä ystävällisiä suhteita toisten maitten kanssa; Monroe oppia on ylläpidettävä. 8) On laadittava lakeja rautatieläisten elämän ja ruumiin turvaamiseksi. 9) Lausutaan myötätunto kansanliikkeille Irlannissa ja Venäjällä. 10) Uudestaan vakuutetaan uskollisuutta ajatus-, puhe- ja painovapauden periaatteille; Vastustetaan kirkon ja valtion yhdistämistä. 11) Vastustetaan kaikkia yhtymiä, jotka rajoittavat kauppaliikkeen vapautta. 12) Hyväksytään postin vapaan kantamisen käytäntöön ottamista yhä laajemmassa muodossa; postimaksujen pienentämistä kannatetaan. 13) Virkamiesjärjestelmään on saatava reformeja. 14) Vaaditaan hallituksen kontrollia Nicaragua-kanavan yli. 15) Suositellaan valtio-oikeuksien myöntämistä territoorioille. 16) Suositellaan Yhdysvaltojen hallituksen omistamien kuivien maitten luovuttamista valtioille ja territoorieille erinäisillä ehdoilla. 17) Kannatetaan maailmannäyttelyn järjestämistä. 18) Lausutaan myötätunto kieltolaki-harrastuksille. 19) Vaaditaan eläkkeitä. 20) Ylistetään Harrisonia ja hänen hallintoaan.

Demokraattipuolueen ohjelma vuonna 1892.

1) Ollaan edelleen uskollisia puolueen periaatteille. 2) Republikaanien edustama hallituksen kontrolli vaalitoimitusten yli on hyvin vaarallinen asia; soimataan republikaanisten virkamiesten harjoittamaa yleisten varojen tuhlaamista. 3) Selitetään, että republikaaninen suojelustullipolitiikka on petosta; McKinley'n tullitariffi on luokkalainlaadintaa; se on kymmenessä tapauksessa aiheuttanut palkkojen alentamista jokaista tapausta kohti, jolloin palkkoja on kohotettu, koteja ja farmeja on kansa ollut pakotettu kiinnittämään 2,500 miljoonan dollarin edestä. 4) Kannatetaan molemminpuolista oikeuk-

sien tunnustamista Canadian kanssa. 5) On säädettävä lakeja trustien kontroleeraamiseksi ja rajoittamiseksi. 6) Soimataan republikaanipuoluetta siitä, että se on lahjoitellut pois yleisiä maita ja kehutaan demokraatteja siitä, että he ovat palauttaneet kansalle takaisin lähes 100 miljoonaa eekkeriä tällaisia maita. 7) Kannatetaan kaksimetalli-kantaa farmarien ja työläisten suojelemista tarkoittavana toimenpiteenä. 8) Vastustetaan 10 prosentin verotusta valtiopankkien liikkeelle laskemista bondeista. 9) Vaaditaan virkamiesjärjestelmän uudistamista. 10) Kehutaan, että demokraattien omistama ulkomaapolitiikka on ainoa, joka saavuttaa kunnioitusta ulkomailla ja luottamusta kotimaassa; kannatetaan laivaston lisäämistä. 11) Lausutaan myötätunto kansojen taisteluille Irlannissa ja Venäjällä. 12) Vastustetaan rikoksellisten ja kiinalaisten pääsyä maahan. 13) Vaaditaan oikeudenmukaisia ja runsaita eläkkeitä. 14) Mississippi jokea ja muita jokia on perattava. 15) Kannatetaan Nicaraguakanavan rakentamista. 16) Kannatetaan maailmannäyttelyn järjestämistä. 17) Territorioille on annettava valtio-oikeuksia. 18) Rautatieläisten henkeä ja ruumista on suojeltava. 19) On poistettava hikipajajärjestelmä, kontrahtityö ja alle 15 vuoden vanhojen lasten työssä käyttäminen. 20) Pyydetään kannatusta puolueen yleville periaatteille kaikilta oikeinajattelevilta kansalaisilta.

X LUKU

Vaalit v. 1896

Republikaanien konventioni St. Louis'issa nimitti puolueen presidenttiehdokkaaksi *McKinley'n*, Ohioista. Demokraatien konventioni pidettiin Chicagossa ja siellä nimitettiin *William Jennings Bryan* puolueen presidenttiehdokkaaksi. Eräs demokraatien ryhmä, tyytymättömänä bryanilaisten voittoon, halkasi konventionin ja piti vähän myöhemmin oman kokouksensa Indianapolisissa. Se otti nimekseen "National Democrats" ja valitsi presidenttiehdokkaakseen John M. Palmer'in Illinoisin valtiosta. Kieltolakipuolueen ehdokkaaksi nimitettiin Pittsburg'issa pidetyssä konventionissa Joshua Leverling, Marylandista. Tässäkin kokouksessa eräs tyytymätön ryhmä erosi puolueesta ja otettuaan nimekseen "National Party", nimitti presidenttiehdokkaakseen Charles E. Bentley'n Nebraskasta. Socialist Labor Party'n puoluekokous oli New Yorkissa ja puolueen lipunkantajaksi valittiin Charles H. Matchett, New Yorkista. People's Party kokoontui St. Louis'issa ja otti presidenttiehdokkaakseen demokraattipuolueen ehdokkaan, W. J. Bryan'in ja Thomas E. Watson'in, Georgiasta, vara-presidenttiehdokkaakseen. Vaaleissa sai McKinley 271 valit-

sijan ääntä ja Bryan 176. Yleinen äänimäärä oli republikaaneilla 7,104,779, demokraateilla ja People's Party'lla yhteensä 6,502,925, "kansallisilla demokraateilla" 133,148, Soc. Labor Party'lla 36,274, kieltolaki-puolueella 132,007, National Party'lla 13,969. *McKinley* tuli presidentiksi.

*

Edellisten vaalien jälkeen oli hallitsevan luokan suuri valta alkanut yhä raskaampana kuormana tuntua kansan hartioilla. Homesteadissa, Pennsylvaniassa nähtiin ensimmäinen selvä esimerkki siitä, että pääoma sivuuttaa kaikki perustuslailliset ja lailliset keinot yrittäessään nujertaa työläisten taisteluja. Terästyöläisten lakossa vuonna 1892 käytettiin asestettuja pyssyhurtia ja pinkertoneja työläisten tappamiseksi. Palkatessaan näitä asestettuja roistoja korporationi yksinkertaisesti otti omiin käsiinsä valtiolle kuuluvan poliisivallan. Korporationien palkatun armeijan ja lakkolaisten välillä tapahtui verinen taistelu Homestead'issa ja sitä seurasi Pennsylvanian valtion kuvernöörin julistama sotatila. Kuvernöörin olisi pitänyt vangita pinkertonit ja heidän työnantajansa, mutta sen sijaan käytettiin valtion sota-väkeä lakkolaisia vastaan. Kongressin molemmat huoneet nimittivät komiteoita tutkimaan pyssyhurttien käyttämisjärjestelmää. Komiteat raportissaan "valittivat" sellaista menettelyä, ilmaisivat pelon, että sellainen käyttö voi johtaa sisällissotaan ja sitten kongressi meni nukkumaan asian päälle. Sen jälkeen on useita eri kertoja kiinnitetty republikaanien, demokraattien ja progressiivien huomiota pyssyhurttien jatkuvaan käyttämiseen työtaisteluissa, mutta ei kukaan heistä ole yrit-

tänytkään lopettaa sitä. Suuret kapitalistiyhtiöt nykyään avoimesti käyttävät näitä armeijoita työtaisteluissa. Ei missään muussa maassa koko maailmassa ole sellainen menettely mahdollinen, mutta "vapaassa Amerikassa" se on aivan yleinen.

Vaalit vuonna 1900.

Republikaanit nimittivät uudelleen presidenttiehdokkaakseen William McKinleyn ja demokraatit William Jennings Bryanin. "Populistit" nimittivät Wharton Barkerin Pennsylvaniasta ja Kieltolakipuolue nimitti John G. Wooleyn, Illinoisista. Sosialidemokraattinen puolue koontui Indianapolis'essa ja asetti ehdokkaakseen Eugene V. Debsin, Indianasta, samalla asettaen Socialist Labor Partyn puoluehallintovastaisen siiven presidenttiehdokkaan Job Harrimanin, Californiasta, vaali-listaansa varapresidentin ehdokkaaksi. Socialist Labor Party (puoluehallintosiiپی) nimitti Joseph Malloneyn, Massachusettsista, United Christian Party (Yhdistynyt kristillinen puolue), J. F. R. Leonardin, Iowasta ja Union Reform Party Seth H. Ellis'en, Ohion. McKinley sai 292 valitsijamiesääntä ja Bryan 155. Yleinen äänimäärä oli: republikaanit 7,207,923; demokraatit 6,358,133; kieltolakipuolue 208,914; populistit 50,375; sosialidemokraatit 96,031; Socialist Labor Party 39,739; Union Christian puolue 1,095; Union reform puolue 5,698. McKinley tuli valituksi.

*

Vaikkakaan rahakysymys ei tässä vaalitaistelussa ollut valtapuolueitten pää-valttina", ne kuitenkin käyt-

tivät sitä. Demokraatit, jotka olivat kannattaneet "rehellistä rahaa" vuosina 1880 ja 1884, olivat vapaan hopean kannalla vuosina 1896 ja 1900. Republikaanit, jotka suosittelivat kansainvälistä "bimetallismia" (kullan ja hopean käyttämistä rahakantana) vuonna 1884, soimasivat demokraatteja vuonna 1888 siitä, että nämä aikoiivat poistaa hopean rahanakäytön, sitten kannattivat bimetallismia vuonna 1892, sitten suosittelivat "varmana rahana" kansainvälistä bimetallismia vuonna 1896. Lopuksi puolue uusi "uskollisuutensa kultakannan periaatteille" vuonna 1900!

Molemmat myöskin suosittelivat territoorioille valtio-oikeuksien antamista, molemmat suosittelevat lainlaadintaa trusteja vastaan; molemmat hyväksyvät kohtuulliset eläkkeet, Isthmian-kanavan rakentamisen, kuivien maitten keinotekoisien kastamisen, sotaverojen vähentämisen ja, ennenkaikkea, Amerikalai-
sten työläisten "suojelemisen" ulkomaista työvoimaa vastaan, — tullien avulla.

Samaan aikaan demokraatit olivat puuhassa saada äänioikeutettomiksi etelävaltioitten työläiset. Tällaisiin toimenpiteisiin ryhdyttiin Missisippissa vuonna 1890, etelä-Californiassa vuonna 1895, Louisianassa vuonna 1898, pohjois-Carolinassa vuonna 1900, Alabamassa ja Virginiassa v. 1901 ja Oklahomassa v. 1909. Tämä lainlaadinta yleensä perustetaan omaisuuden omistamiseen, opetukseen, henkiveron maksamiseen ja määrättyyn aikaan paikkakunnalla asumiseen. "Isoisäin" neekereitä vastaan tähdätty tepsivät suunnitelma, neekerien politikasta Louisianassa, Alabamassa ja Ok-

lahomassa. *) Republikaanipuolue vaitiolollaan kongressissa hyväksyi tämän ohjelman, tekemättä mitään pakottaakseen voimaan Liittoperustuslain 2 osan XII lukua.

Tämän maan lainlaadinnan tulos on erikoisen ankara neekereitä kohtaan. Etelän mustalla vyöhykkeellä he ovat itse asiassa orjia ja Mexican lahden ympärillä olevien valtioitten takapajulla olevissa seuduissa, monen mailin laajuudella, neekeri "ei saa lähteä syntymäistutusmaaltaan, melkein koko maanviljelys-etelässä mustat farmarit ovat maaorjia, jotka lakien ja tapojen kautta ovat sidotut taloudelliseen orjuuteen, josta heidän ainoana pelastuksenaan on kuolema tai vankila. Etelän eniten viljeltyillä alueilla ja kaupungeissa neekerit ovat eristetyt halpa-arvoiseksi luokaksi, jonka oikeudet ja etuisuudet ovat rajoitetut."*)

Valkoisten maanviljelijöiden taloudellinen asema on enimmäkseen viheliäinen. Booker T. Washington, nekeriopettaja, omassa elämäkerrassaan vakuuttaa, että kun hän oli orja, lapset työskentelivät kedoilla vanhempiensa kanssa ja orjien ruokana oli pääasiallisesti maissileipää ja silavaa.*) Melkein kaikissa etelävaltioitten maanviljelysseuduissa pitää mainittu kuvaus nykyään paikkansa valkoisiin maanviljelijöihin nähden. Heidän tulonsa ovat niin pienet, että he ovat pakoitettuja työntämään lapsensa pelloille ja heidän elintasonsa

*) Fleming, "Documentary History of Reconstruction", II osa.

*) Du Bois, "The Souls of Black Folk", siv. 40.

*) Washington, "Up from Slavery", siv. 10.

kapitalistipuolueitten aikana on samanlainen kuin orjien muinaisina aikoina.

Kapitalistipuolueitten tärkeimpiä toimintavälineitä useina vuosina oli äänien osto rahalla ja valtioissa, joissa lahjominen saattoi ratkaista vaalin, suurien kapitalistijärjestöjen rahavirta osti ääniä kuin kauppatavaraa. Republikaanipuolueen vaalirahasto oli vuonna 1896 arvioltaan \$7,000,000, vuonna 1900 rahasto oli \$3,500,000 ja vuonna 1904 \$3,000,000. Demokraatit myöskin kokosivat suuria summia, joita suuresti käytettiin samaan tarkoitukseen. Ostetut äännet olivat pää-asiaassa köyhempien ja tietämättömien valitsijoiden ääniä, etenkin suurkaupunkien ryysyköyhälistön, jota ostettiin summassa ja joka äänesti joukottain.

Vuonna 1900 yhdistyneen sosialistipuolueen ainekset koottiin yhdeksi työväenluokan järjestöksi. Socialist Labor Party jatkoi erottelemisiaan ja pidättämisiään. Tämä ja sen vihamielisyys työväen unioita vastaan lopullisesti aiheutti "hajaannuksen" heinäkuussa vuonna 1899. De Leon, eli hallintosiipi, sai New Yorkin oikeuslaitosten avulla oikeuden säilyttää nimen ja De Leonin vastustajat eli "Kangaroo't" kuten heidän entiset toverinsa heitä kutsuivat, perustivat oman päävirastonsa ja järjestön. Vuonna 1900 tämä siipi nimitti Job Harrimanin, Californiasta, presidenttiehdokkaaksi ja Max Hayesin, Ohiota, varapresidenttiehdokkaakseen konventsioonissaan, joka pidettiin Rochesterissa, N. Y. Konventsiooni myös valitsi komitean, johon tuli Morris Hillquit, New Yorkista, Job Harriman ja G. B. Benham, Californiasta, neuvottelemaan Sosialidemokraattisen puo-

luen kanssa, jonka kansalliskonventsiooni oli kutsuttu Indianapolis'een.

Konventsiooni nimitti Eugene V. Debsin presidentin ehdokkaaksi ja nimitti Rochesterin konventsioonin presidentin ehdokkaan varapresidentin ehdokkaaksi. Se myöskin valitsi komitean tapaamaan toisen puolueen samanlaisen komitean New Yorkissa, neuvotellakseen keinoista molempien puolueitten yhdistämiseksi. Yhteinen neuvottelukokous alisti ehdotuksen molempien puolueitten yleisäänestyksellä ratkaistaviksi ja viikon tai parin kuluessa Chicagon järjestö (Sosialidemokraattinen puolue) julkaisi manifestin jäsenilleen, jossa syytettiin toista järjestöä epärehellisyydestä, ja edellämainittu hylkäsi yhdistyneen neuvottelukokouksen ehdotuksen. Yhdistyminen oli ehkäisty ajaksi, mutta molemmat puolueet kannattivat samaa vaalilistaa vaalitaistelussa. Vuonna 1901 yhdistynyt neuvottelukokous pidettiin Indianapolis'essa ja molemmat järjestöt yhdistyivät "Yhdysvaltain sosialistipuolueeksi". Sosialistipuolueen vuoden 1900 ohjelma on molempien järjestöjen työtä. Chicagon järjestön "vaatimukset" lisättiin Rochesterissa hyväksytyyn ohjelmaan.

Tämän yhteydessä ei julaista Christian Partyn eikä Union Reform Partyn ohjelmia, kun näillä puolueilla ei ollut merkityksellistä vaikutusta vaaleihin. Muitten puolueitten ohjelmat olivat seuraavat:

VAALIT V. 1904.

Republikaanit nimittivät presidenttiehdokkaakseen *Theodore Rooseveltin* ja demokraatit Alton B. Parke-

rin, New Yorkista. Kieltolakipuolue nimitti Silas C. Swallowin, Pennsylvaniasta. Populistit nimittivät Thomas E. Watsonin, Georgiasta. Sosialistipuolue piti konventsioonin Chicagossa ja uudelleen nimitti presidenttiehdokkaakseen Eugene V. Debsin ja varapresidenttiehdokkaaksi Benjamin Hanfordin, New Yorkista. Socialist Labor Party nimitti presidenttiehdokkaakseen Charles H. Corrigan'in New Yorkista ja William W. Coxin, Illinoisista, varapresidenttiehdokkaakseen. Roosevelt sai 336 valitsijamiehen äännet ja Parker 140. Yleinen äänimäärä oli: republikaanit 7,623,486; demokraatit 5,077,971; sosialistipuolue 408,230; kieltolakipuolue 258,536; populistit 117,183; Socialist Labor Party 33,546. *Roosevelt* tuli valituksi.

*

Tässä voitaneen huomauttaa kohtia Yhdysvaltojen edustusjärjestelmästä, mikä myöskin valaisee valtapuolueitten sisäistä köyhyyttä ja niiden ihanteitten ja periaatteitten puutetta. Järjestelmä, jonka mukaan jostakin piiristä valitaan edustaja, tekee mahdottomaksi valita miehiä, jotka todellisuudessa olisivat piirissä asuvien edustajia, sillä jokaisessa tapaamme rikkauden ja vallan omaajia — pankkiireita, maanomistajia, kapitalisteja, y. m., — ja omistamattomia työläisiä ja farmaareita. Omaisuudenomistajien luokan edut ovat yhtäläisiä, mutta niillä on pienempiä eroavaisuuksia heidän toimensa luonteen mukaan, pankkiireilla on erikoisetua raha-asiallisessa lainlaadinnassa, tehtailijoilla tulikysymyksessä j. n. e. Nämä pienemmät eroavaisuudet eivät kuitenkaan ole riittävän suuria hajoittamaan heitä, kun työväenluokan edut ovat kysymyksessä. He

ovat yhdistyneitä työväenluokkaa vastaan. Työläisillä toisella puolen on yhteinen luokkaetu ja he muodostavat väestön enemmistön.

Kun nyt kapitalistipuolueitten ehdokkaat vetoavat valintapiirinsä kannatukseen, niin he vetoavat erilaisilla eduilla varustettuun valitsijakuntaan ja joka todellisuudessa on oikeastaan jakaantunut kahteen suureen vastakkaiseen luokkaan, joista toisella, työväenluokalla, on lukumäärä, joka ratkaisee vaalin. Ei kukaan mies, olkoonpa vaikka nero, voi edustaa piiriänsä, — luokkavastakohtien takia. Kapitalistiehdokkaan on senvuoksi pakko osoittaa yleisen vetoomuksensa kannatuksensaamiseen yleensä työläisille, mutta yksityisesti hänen täytyy vakuuttaa rikkaita kannattajiaan, jotka kontroleeraavat koneiston, että hän on "varma ja järkevä." Toisin sanoen edustajajärjestelmämme luonnostaan pakottaa kapitalistiluokan ehdokkaita tulemaan demagoogeiksi, — kansansuosion tavoittelijoiksi. Heidän täytyy piirissään vedota yhteen luokkaan saadakseen ääniä ja palvella toista luokkaa, kun ovat päässeet virkaan, taatakseen uudelleen nimityksen itselleen. Rehellisyys ja kunniallisuus ovat mahdottomia tässä tilanteessa ja demagoogi on eittämätön tulos. Tällaisen edustajan täytyy myös turvautua petokseen ja lahjomiinseen, salataakseen toimintaansa, kun hänen valintansa uudelleen jätetään äänestäjien ratkaistavaksi. Hänen täytyy palvella lainlaatijakunnassa toista luokkaa ja vedota äänestysuurnalla toisen luokan kannatukseen. Tämän tosiasian tutkistelu selittää paljon, mikä muutoin on salaisuus usealle "reformistille", jotka toivovat saavansa kannatusta kapitalistipuolueilta.

Edustusjärjestelmän alku oli edustuksellisempaa kuin nyt, sillä se silloin perustui vilpittömään luokkien tunnustamiseen. Se alkuaan edusti luokkia, eikä paikallisuuksia. Kauppias- ja tehtailijaluokat ja korporatsioonit valitsivat omat edustajansa samalla tavalla kuin työväenunionit valitsevat edustajansa tai yhtiö presidenttinsä. He lähettivät oman luokkansa edustajia parlamenttiin. Nämä aikaisemmat parlamentit olivat enimmäkseen kauppiaitten, tehtailijoitten ja muitten luokkien konventsiooneja. Ainoastaan satunnaisesti nämä edustajat yleensä tulivat valituiksi joistakin piireistä, mutta ajan kuluessa piiristä tuli edustuksen perusta luokkien asemasta. *) Nyt kapitalistiset lainlaatijat vetoavat vastakkaisiin luokkiin ylläkerrotulla seurauksella.

Jotkut otaksuvat, että tämän seurauksena on miesten valitseminen, jotka eivät edusta ketään, toiset taas sen ovat sitä mieltä, että tuloksena on miesten valitseminen, joiden kantana on kompromissi valitsijoittensa ristiriitaisten mielipiteitten välillä. Tosiasia on, että lainlaatija ei tulisi uudelleen valituksi, ellei hän edustaisi ketään ja taas ristiriitaisten mielipiteitten kompromissi on mahdoton. Kapitalistiluokka, joka kontrolloo molempia puolueita, ei anna kannatusta niille miehille, jotka eivät äänestä kapitalistisen lainlaadinnan hyväksi. Näitten miesten on pian vettäännyttävä yksityiselämään. Täten edustusjärjestelmä ei ole edustuksellinen, mikäli se koskee kapitalisti- tai reformipuolueita, ja toiselta puolen se on vanha luokka-edustusjärjestelmä, tällä poikkeuksella: kun aikaisemmissa parlamen-

*) Commons, "Labor and Administration", siv. 56—57.

teissa useita luokkia oli edustettuna, niin nykyään yksi luokka on edustettuna, ja se on pääoman, kaupan ja rahamaailman suuri yksinvalta.

Sosialistipuolueessa ei tämä ristiriita ilmene. Se välttää vilpillisyyttä ja kansansuosion tavoittelua, koska se ei väitäkään edustavansa jonkun piirin asukkaiden kaikkia luokkien luokkia. Se edustaa tuottajaluokkaa, ammatillisia ja ammatittomia, ruumiillisen ja henkisen työn tekijöitä, maanviljelystyöläisiä ja palkkatyöläisiä, ja sen edustajat edustavat samaa luokkaa lainlaattijakunnissa, johon se vetoaa vaaleissa. Siinä ei ole mitään kaksinaamaisuutta, salakähmäisyyttä, ei lahjuksia. Sensijaan että se salaisi lainlaadinnallisen toimintansa, kuten kapitalistiset lainlaattijat, sosialistipuolue julkisesti esittää heidän työnsä. Heillä ei ole mitään yhteyttä kapitalististen etujen kanssa, vaan vastustusta, joka suoraan tunnustetaan molemmin puolin. Siinä määrin kuin sosialististen edustajien lukumäärä kasvaa, samassa suhteessa katoaa politiikasta kaksinaamaisuus ja petollisuus, samassa suhteessa lainlaattijakunnat tulevat lähenevörikkain merkki on se, että työläisten keskuudessa alkaa säännöllisesti haihtua se kunnioitus ja kammo, jota oikeuslaitokset yhteen aikaan saivat osakseen.

* * *

Vuoden 1912 vaalitaistelun aikana syntyi uusi poliittinen puolue, jonka pääasiallisesti muodostivat Theodore Rooseveltin persoonalliset kannattajat republikanien konventsioonissa, kun Taft nimitettiin presidentinehdokkaaksi. "Progressiivipuolueella", kuten sitä nimitettiin, oli raha-avustusta sellaisilta miljonääreiltä kuin Mc-

Cormickilta, Perkinsilta ja Frank Munseylta. Puolue pääasiassa oli Rooseveltin ja näitten kolmen miehen puolue ja sen ohjelma oli "radikaalinen". Kaiken ikäänsä Roosevelt on ollut työväenluokan piintynyt vihollinen ja on työskennellyt mitä taantumuksellisimpain politikointsijoiden kanssa. Hänen ansionsa tässä suhteessa täyttäisivät kokonaisen teoksen, eikä niitä voida tuoda tässä esiin. Ohjelma osaksi oli keuhno jäljennös Sosialistipuolueen vaatimuksista ja oli silmännähtävästi tarkotettu vetämään puoleensa "sosialistista" ja "radikaalista" äänestysjoukkoa.

Vaikkakin puolue sai yli neljä miljoonaa ääntä, sillä ei kuitenkaan ole tulevaisuutta, ellei se onnistu karkottamaan republikaanipuoluetta politiikasta. Siinä tapauksessa se yksinkertaisesti täyttää sen tilan ja tulee vielä viekkaimmin palvelemaan kapitalistiluokkaa kuin republikaanipuolue. Toiselta puolen sen useasti solmit mat liitot kaupunki- ja kauntivaaleissa yhden ja toisen poliittisen puolueen kanssa — etenkin tarkotuksella musertaa sosialistit, missä ne ovat voimakkaita, — osotavat, että lihavat virkapaikat ovat sen omistajien tähystimessä. Nämä yhtymät voivat johtaa eräänlaiseen liittoutumiseen, yhtymiseen tai yhteisymmärrykseen toisen kapitalistipuolueen kanssa, mikä lopulta johtaa yhteen järjestyneeseen puolueeseen. Kolme kapitalistipuoluetta on kapitalistiluokalle liian kallista, kun kahdessakin on riittävästi hajottamaan äänestäjiä. Hallitsevat kapitalistit tulevat sentähden esittämään jonkinlaista sopimusta tai yhtymistä tai ne tulevat tappamaan yhden muista puolueista, kieltämällä siltä avustuksen, jota ilman nämä puolueet eivät voi elää.

Sosialistipuolueen vuoden 1912 ohjelmaa yleensä pidetään parhaana, jonka puolue on koskaan laatinut. Jotkut olivat niin innostuneita, että julistivat tämän olevan suurimman sosialistisen asiakirjan, "Kommunistisen Manifestin" julkaisemisen jälkeen. Tämä luonnollisesti on liioiteltua, mutta se osoittaa ehkä sosialistien enemmistö mielialpidettä. Tämä ohjelma on epäilemättä etevä esitys ja sen päätevämmuus ilmenee selvässä kuvauksessa kapitalistisen järjestelmän mielettömyyksistä, paheista ja ristiriidoista ja kapitalistijärjestelmää edustavista puolueista. On huvittavaa nähdä miten läheisesti progressiivipuolueen ohjelma muistuttaa demokraattien ja republikaanien ohjelmaa.

Tämä ohjelma kuuluu:

SOSIALISTIPUOLUEEN OHJELMA V. 1912.

Hyväksytty puoluekokouksessa Indianapolissa.

Yhdysvaltain sosialistipuolue julistaa, että kapitalistinen järjestelmä on menettänyt historiallisen merkityksensä ja on kerrassaan kykenemätön ratkaisemaan nyt esissä olevia yhteiskunnallisia kysymyksiä. Me tuomitsemme tämän vanhentuneen järjestelmän kelvottomana ja mädäntyneenä ja koko työväenluokalle sanoin kuvaamatonta kurjuutta ja kärsimyksiä tuottavana.

Tämän järjestelmän vallitessa ovat kansakunnan teollisuuslaitokset joutuneet ehdottoman rahavallan hallinnon alaisiksi, joka riistää tuottajilta vuosittain miljoonia dollareita. Pelkäämättä mitään järjestettyä vastarintaa se ojentaa ahnaat kätensä vielä käyttämättömiin luonnonrikkauksiin — maahan, kaivoksiin, metsiin ja vesivoimaan kaikissa valtioissa.

Huolimatta työtäsäästävien koneiden moninkertaisesta lisääntymisestä ja tuotantokustannuksia halventavain teollisuusmenetelmien edistyksestä, tuottajien osuus aina pienenee ja kaikkien elinkustannusten hinnat jatkuvasti kohoavat. Tämän kansakunnan kerskatusta hyvinvoinnista nauttii ainoastaan omistava luokka. Muille merkitsee se ainoastaan yhä suurempaa kärsimystä ja kurjuutta. Jokaisessa kodissa tunnetaan elinkustannusten kohoaminen. Miljoonat palkkatyöläiset ovat nähneet palkkojensa ostokyvyn alentuvan kunnes elämä on muuttunut epätoivoiseksi taisteluksi olemassaolosta.

Suuret joukot työttömiä kulkevat kaupunkimme kaduilla tahi laahustavat valtiosta toiseen, odottaen milloin työnantajain tahto asettaa teollisuuspyörät liikkeelle.

Maanviljelijöitä ryöstetään kaikissa valtioissa työvälineistä ja koneista kiskotuilla korkeilla hinnoilla ja liiallisilla vuokra-, rahti- ja säilytysmaksuilla.

Kapitalistinen keskittyminen murskaa armottomasti pikkuliikemiesten luokkaa ja syöksee sen jäseniä omaisuutta vailla olevien palkkatyöläisten joukkoon. Amerikan kansan suuri enemmistö on joutunut orjuuden ikeen alaiseksi tämän sydämättömän teollisuussortovallan kautta.

Kapitalistinen järjestelmä on syypää kasvavaan sotilasmenojen rasitukseen, köyhyyteen, ryysyläisyyteen, lapsityöhön, suurimmaksi osaksi mielenvikaisuuteen, rikoksiin ja prostitutsiooniin ja suuressa määrin muihin ihmiskuntaa kalvaviin tauteihin.

Tämän järjestelmän vallitessa työväenluokka joutuu alttiiksi myrkyllisille olosuhteille, hirvittäväan ja tarpeetomaan hengen- ja jäsentenmenettämisen vaaraan, se on piiritetty oikeuspäätöksillä, injunktsiooneilla ja epäoikeutetuilla laeilla ja ryöstetään sitä lakkaamatta rikkauksia hallitsevan harvainvallan hyväksi. Sen vallitessa ovat myös työväenluokan lapset tuomittu tietämättömyyteen, uuvuttavaan työhön ja synkkään elämään.

Välittämättä näistä epäkohdista, jotka ovat niin selvästi nähtävissä, että kaikki ajattelevat tarkastajat ovat niiden johdosta hämmästyneet, republikaanisen, demokraattisen ja kaikkien uudistuspuolueiden lakeja laativat edustajat pysyvät sortajien uskollisina palvelijoina. Lakehdotukset, joiden tarkoitus on saada tämän kansakunnan palkkatyöläisille inhimillistä ja oikeudenmukaista kohtelua edes siinä määrin kuin niitä jo nauttivat kaikkien muiden sivistysmaiden palkkatyöläiset, ovat ilman keskustelua tapettu komiteoissa, ja lait, joiden näennäinenkin tarkoitus on ollut tuottaa huojennusta maanviljelijöille ja yleensä kuluttajille, ovat silmänkääntötempuilla muutetut välineiksi, joiden avulla yhä suurempia pakkoveroja kiristetään. Sorron aiheuttama kasvava tyytymättömyys on pakottanut nämä kaksi vanhaa puoluetta säätämään joukon erilaisia rajoittavia lakeja, joista yksikään ei ole missään tyydyttävässä määrässä rajoittanut sortoa ja joista jotkut ovat väärennetyt sellaisiksi, että ne lisäävät tuota valtaa. Trustivastaiset lait, rautateitä koskevat rajoitukset ja järjestelysädökset ja noiden lakisäädösten perusteella käyty oikeustaistelut, syytteesen asettamiset ja tutkimiset, ovat osottautuneet kerrassaan tehottomiksi ja naurettaviksi.

Eikä tätä rahavaltaa ole vakavasti ahdistanut tai edes uhannut yksikään republikaaninen tai demokraattinen hallinnollinen virkailija. Sen voima ja röyhkeys on kasvanut jatkuvasti ja yhtälailla Clevelandin, McKinleyn, Rooseveltin ja Taftin hallituksen aikana.

Tämän lainlaadinnallisen silmänkääntötempuilemisen ja hallinnollisen rikoksien tahallisen peittämisen lisäksi ovat Amerikan oikeuslaitokset vahvistaneet ja lujuuttaneet tämän rahavallan mahtia samoin kuin päätökset Dred Scott y. m. jutuissa vahvistivat orjienomistajien valtaa ennen sisällissotaa.

Sentähden me julistamme, että näiden olojen pitemälle sietäminen on mahdotonta ja tarkoituksemme on

lopettaa ne kaikki. Me julistamme niiden olevan seurauksia nykyisestä järjestelmästä, jonka vallitessa teollisuutta johdetaan yksityisten ahneuden tyydyttämiseksi eikä yhteiskunnan hyvinvointia silmällä pitäen. Sen lisäksi edelleen julistamme, että näille epäkohdille ei tule olemaan eikä voi olla mitään parannusta eikä oleellista helpotusta paitsi sosialismin kautta, jonka vallitessa teollisuutta johdetaan yhteiseksi hyödyksi ja jokainen työläisen saa täydellisen yhteiskunnallisen arvon mukaan niitä rikkauksia, joita hän tuottaa.

Yhteiskunta on jakautunut taisteleviin ryhmiin ja luokkiin aineellisten etujen perusteella. Pääasiassa on tämä taistelu taistelua kahden pääluokan välillä, joista toinen, kapitalistiluokka, omistaa tuotantovälineet ja toisen, työväenluokan täytyy käyttää noita tuotantovälineitä omistajien määräämillä ehdoilla.

Vaikkakin pieni lukumäärältään, kontroleeraa kapitalistiluokka ehdottomasti hallituksen — lakialaativan, toimeenpanevan ja juridisen. Tämä luokka omistaa sen koneiston, joka kokoaa ja levittää uutiset ja tiedot järjestetyn sanomalehdistönsä kautta. Se omistaa oppilaitokset — opistot ja koulut — jopa uskonnolliset ja siiveyttä edistävät laitokset. Se omaa myöskin sen korkean vaikutusvallan, jonka totutut tavat antavat kaikille yhteiskuntajärjestelmille, oikeille tai väärille.

Työväenluokka, joka käsittää kaikki ne, joiden täytyy eläköön työskennellä, joko käsillä tai aivoilla, tehtaassa, kaivoksessa tai maakamaralla, on paljon suurempi lukumäärältään kuin kapitalistiluokka. Ollen vailla voimakasta järjestöä ja luokkasolidarisuutta ei tämä luokka voi toteuttaa tahtoaan. Saavutettuaan tuollaisen luokkasolidarisuuden ja voimakkaan järjestön on työläisillä voimaa laatia kaikki lait ja kontroleerata koko teollisuuden omaksi edukseen.

Kaikki poliittiset puolueet ovat taloudellisten ja luokkaetujen ilmaisuja. Kaikki muut puolueet paitsi sosia-

listipuolue edustavat hallitsevan kapitalistiluokan yhtä tai toista ryhmää. Niiden keskinäiset poliittiset taistelut ilmaisevat ainoastaan kapitalististen ryhmien keskuudessa vallitsevaa pintapuolista kilpailua. Miten hyvään ne päättyvät, ei noilla taisteluilla ole mitään todellista merkitystä työläisiin nähden. Voittakootpa sitten republikaanit tai demokraatit valtiollisesti, niin kummassakin tapauksessa kapitalismi voittaa taloudellisesti.

Sosialistipuolue on työläisten taloudellisten etujen ilmaisu. Sen tappiot ovat olleet heidän tappioitaan ja sen voitot heidän voittoja. Se on puolue, joka nojaa tieteen ja yhteiskunnallisen kehityksen perustalle. Se ehdottaa, että koska kaikki yhteiskunnalliset tarpeet nyt tuotetaan yhteiskunnallisesti, niin niiden tuottamisen ja jakamisen välineet tulee omistaa yhteiskunnallisesti ja kontrolloerata kansanvaltaisesti.

Kapitalistiluokan taloudellisesti ja poliittisesti heitä ahdistassa on työläisillä ainoana jälellä olevana turvana heidän taloudelliset järjestönsä ja poliittinen voimansa. Käyttämällä näitä järkiperaisesti ja luokkatietoisesti he voivat menestyksellisesti vastustaa kapitalistiluokkaa, murtaa palkkaorjuuden kahleet ja sovittaa itsensä tulevaisuuden yhteiskuntaan, joka tulee syrjäyttämään kapitalistisen järjestelmän. Sosialistipuolue käsittää luokkajärjestymisen merkityksen täydellisesti ja kehoittaa palkkatyöläisiä, työtätekeviä maanviljelijöitä ja kaikkia hyödyllisen työn tekijöitä kaikkialla järjestäytymään taloudelliseen ja poliittiseen toimintaan ja me sitoudumme tukemaan työläisiä maalla yhtä hyvin kuin tehtaissa, työpajoissa ja kaivoksissa heidän taistelussaan taloudellisen oikeuden puolesta.

Tässä uudessa vapautustaistelussa työväenluokan puolueen kärsimistä tappioista tai saavuttamista voitoista riippuu kaikkiin taloudellisiin ryhmiin kuuluvan yhteisen kansan tappio tai voitto samoin kuin kansanvaltaisen hallinnon häviö tai voitto. Siten on sosialistipuolue tämän-

päiväisen vallankumouksen puolue, joka merkitsee siirtymistä taloudellisesta individualismista sosialismiin, palkka-orjuudesta vapaaseen kooperatsiooniin, kapitalistisesta harvainvallasta teollisuusvaltaan.

KÄYTÄNNÖLLINEN OHJELMA:

Toimenpiteinä, joiden tarkoitus on voimistaa työväenluokkaa sen taistelussa lopullisen päämääränsä — osuustoiminnallisen yhteiskunnan — toteuttamiseksi ja lisätä sen vastustusvoimaa kapitalistista sortoa vastaan, me valtuutamme ja velvotamme itsemme ja valitut virkailijamme noudattamaan seuraavaa ohjelmaa:

YHTEISOMISTUSOIKEUS

1. Rautateiden, sähkölennätinlaitosten (langattomienkin), puhelinlaitosten, expressilaitosten, höyrylaivalinjojen ja kaikkien muiden yhteiskunnallisten kulku- ja välitysneuvojen ja suurten teollisuuksien yhteisesti omistaminen ja kansanvaltaisesti johtaminen.

2. Kaikkien viljasäiliöiden, karjapihojen, säilytyslaitosten ja muitten välityslaitosten kunnan, valtion tai liittovaltion haltuunottaminen, nykyisten tavattoman korkeiden elantokustannusten alentamistarkoituksella.

3. Kansallisomaisuuksien laajentaminen siten, että niihin tulee kuulumaan kaivokset, louhimot, öljylähteet, metsät ja vesivoima.

4. Luonnonrikkauksien edelleen säilyttäminen ja kehittäminen koko kansan käytettäväksi ja hyödyksi:

(a) Tieteellisen metsänkasvatuksen ja metsien suojeluksen kautta;

(b) Kuivien maa-alojen ja suomaiden viljelyskelpoiseksi saattamisen kautta;

(c) Tulvaveden säilyttämisen ja vesivoiman käyttäntöön saattamisen kautta;

(d) Nykyisen maan, kaivosten ja öljylähteiden tuotteiden kohtuuttoman tuhlauksen lopettamisen kautta.

(e) Maa- ja vesiteiden kehittämisen kautta.

5. Maan yhteisomistaminen milloin se on käytännöllisesti mahdollista, ja, sellaisissa tapauksissa missä sellainen omistusoikeus on epäkäytännöllistä, kaiken keinoteltuun käytetyn maan valtion haltuun ottaminen sen vuotuisen vuokra-arvon verottamisella.

6. Pankki- ja rahalaitosten yhteisomistaminen ja kansanvaltaisesti johtaminen.

TYÖTTÖMYYS

7. Työttömäin pikainen avustaminen hallituksen välityksellä laajentamalla kaikkia yleisiä hyödyllisiä töitä. Kaikkien tällaisissa töissä työskentelevien henkilöiden on oltava suoranaisesti hallituksen palkkaamia, ei pitemmän kuin kahdeksantuntisen työpäivän eikä pienemmän kuin vallitsevan union palkka-asteikon mukaan. Hallitus myös perustakoon työnvälitystoimistoja; lainatkoon rahoja ilman korkoa valtioille yleisten töiden teettämistä varten ja ryhtyköön muihin sellaisiin vallassaan oleviin toimenpiteisiin, jotka vähentävät kapitalistiluokan nurjan hallinnon aikaansaamaa laajalle levinnyttä kurjuutta työläisten keskuudessa.

TEOLLISUUSOLOJA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Inhimillisten voimanlähteiden, etupäässä työläisten ja heidän perheidensä hengen ja hyvinvoinnin säilyttäminen:

1. Työpäivän lyhentämisellä samassa suhteessa kuin koneiden tuotantokykyisyys lisääntyy;

2. Hankkimalla jokaselle työläiselle vähintään puolentoista päivän levon joka viikko;

3. Järjestämällä työpajojen, tehtaiden ja kaivosten tarkastuksen vaikuttavammaksi;

4. Kieltämällä työnteon alle 16 vuoden ikäisiltä lapsilta.

5. Liittovaltioiden vankiloissa ja työpajoissa harjoitetun teollisuuden ko-operatiiviseksi järjestämisellä vankien ja heistä riippuvien eduksi;

6. Kieltämällä lapsityöläisten, vankilatyöläisten ja kaikkien tarkastamattomien tehtaiden ja kaivosten tuotteiden kulettamisen valtiosta toiseen;

7. Poistamalla liikevoittojärjestelmän hallituksen töistä ja sen tilalle asettamalla joko työläisten suoranaisten palkkaamisen tai myöntämällä urakoita työläisten muodostamille osuuskunnallisille ryhmille;

8. Määräämällä minimipalkka-asteikkoja;

9. Poistamalla virallisen armeliaisuuden ja asettamalla sen tilalle maksuvapaan vanhuuden eläkejärjestelmän valtion kaikkien jäsenien yleisen vakuutusjärjestelmän työttömyyden ja työkyvyttömyyden varalta, ja työnantajain pakollisen työläistensä vakuutuksen, ilman viime-mainituille koituvia maksuja, ammattisairauksien, tapaturmien ja kuoleman varalta.

POLIITTISET VAATIMUKSET

1. Ehdoton paino-, puhe- ja kokoontumisvapaus.

2. Asteettain kohoavan tuloveron hyväksyminen, nykyisen korporatsiooniveroasteikon suurentaminen ja perintöverojen laajennus suhteellisesti omaisuuden suuruuden ja sukulaisuussuhteiden mukaan — näistä verotuksista tulevat varat käytettäköön teollisuuden saattamiseksi yhteiskunnalliseksi omaisuudeksi.

3. Patenttien monopoliomistusoikeuden poistaminen ja sen tilalle yhteisomistusoikeuden asettaminen, keksijät saaden suoran korvauksen palkintojen tai arvopapereiden muodossa.

4. Rajottamaton ja yhtäläinen äänioikeus miehille ja naisille.

5. Aloteoikeus ja yleisäänestys-oikeus sekä oikeus erottaa valitut virkailijat ja suhteellinen vaalitapa kansallis- että paikallisvaaleissa.

6. Presidentin veto-oikeuden ja senaatin poistaminen.

7. Presidentin ja varapresidentin valitseminen suoranaishallinnolla kansanäänestyksellä.

8. Sen Yhdysvaltain ylioikeuden antaman vallan lakkauttaminen, jonka nojalla se tarkistaa kongressin laatimien lakien sopeutumisen perustuslakeihin. Kansalliset lait peruutettavaksi tai kumottavaksi ainoastaan kongressin säädöksillä tai koko kansan yleisäänestyksellä.

9. Perustuslakien muuttamista nykyisin estävien rajoitusten poistaminen siten, että tätä asiapaperia voidaan korjata maan äänestäjien enemmistön äänillä.

10. Äänioikeuden ja kongressiedustusoikeuden myöntäminen District of Columbiassa ja kansanvaltainen kansallishallinto puhtaasti paikallisissa asioissa.

11. Kansanvaltaisen hallinnon ulottuttaminen kaikille Yhdysvaltain alueille.

12. Lainlaadinta uusien toimenpiteiden aikaansaamiseksi yleistä opetusta ja varsinkin ammattiopetusta varten hyödyllisillä aloilla. Opetustoimiston muuttaminen erityiseksi hallinto-osastoksi.

13. Lainlaadinta uusien toimenpiteiden aikaansaamiseksi terveyden suojelemiseksi. Itsenäisen terveyshoitolaitoksen hallinto-osaston perustaminen sellaisilla rajoituksilla, että kaikille lääkeopillisille kouluille jää täydelliset vapaudet.

14. Nykyisen työtoimiston erottaminen kauppa- ja työosastosta ja sen järjestäminen erityiseksi hallinto-osastoksi.

15. Kaikkien liittovaltioiden piirioikeuksien ja Yhdysvaltain alue-veto-oikeuksien poistaminen. Valtioiden oikeuslaitoksilla olkoon käsittelyoikeus kaikissa eri valti-

oiden kansalaisten ja korporatsioonien välillä kehittyvissä jutuissa. Tuomarien valitseminen lyhyiksi virka-ajoiksi.

16. Oikeuslaitosten vallan julistaa injunktsioonituo-
mioita, heti rajottaminen.

17. Vapaa oikeudenkäyttö.

18. Konventsioonin kokoonkutsuminen tarkistamaan
ja korjaamaan Yhdysvaltain perustuslakia.

Sellaiset lievennyskeinot, joita me mahdollisesti ky-
kenemme puristamaan kapitalismilta, ovat ainoastaan
työläisten valmistautumista valtaamaan koko hallitusval-
lan saadakseen haltuunsa koko yhteiskunnalliseksi muut-
tuneen teollisuusjärjestelmän ja siten päästäkseen oikeu-
delliseen perintöönsä.

* * *

Kansassa vallitsevan mielen tulkitsijana osotti vuoden
1912 vaalitaistelu käännettätekevää edistysmielisyys-
nousua. Mitkä tahansa olivatkaan Rooseveltin puolueen
ja demokraattipuolueen takana toimivat politikoitsijavoi-
mat ja vaikuttajat, niin ne vaikutteet, jotka johtivat kansa-
joukkoja kannattamaan näitä vaaliuurnalla, tähtäsivät
trustikapitalismin kautta syntyneen taloudellisen tyran-
niuden, valtiollisen mädännäisyyden ja yhteiskunnallisen
viekastelun kumoamiseen.

Tässä vaalitaistelussa murtui vuosikymmeniä vallin-
nut republikaanipuolueen ylivalta ja määräävä asema Yh-
dysvaltain kansallisessa hallinnossa.

Demokraattipuolueen johtajat nimittivät tätä murtu-
mistapausta "uuden vapauden syntymiseksi". Syvällä
kansan mielessä olikin toive, että — vanha orjuus kaatui-
si. Sitä osotti seuraavat seikat: 1 republikaanipuolueen
särkyminen; 2 Rooseveltin puolueen muodostuminen ja

esiintyminen; 3 demokraattipuolueen voitto vaaleissa; 4 sosialistipuolueen äänimäärän lisääntyminen enemmällä kuin 100 prosentilla.

Rooseveltin puoluetta, joka oli ohjelmaansa kopioinut monta kohtaa sosialistipuolueen ohjelmasta, kohdeltiin enemmän radikaalisena kuin demokraattipuoluetta, ja siellä missä Rooseveltin puolue voitti puolelleen runsaasti äänestäjiä siellä myöskin sosialistipuolue saavutti parhaimmat vaalitulokset.

Ja elleivät väliintulleet tapaukset olisi sekottaneet tai hetkeksi pysäyttäneet sitä kehitystä, mikä sai näkyvän muotonsa ja ilmeensä v. 1912 vaalitaistelussa, niin v. 1916 vaaleihin mennessä olisi sosialistipuolue anastanut suuren joukon kannattajia edistysmielisyyden kilpeä kantavilta kapitalistipuolueilta ja kohonnut ensiluokan kilpailijaksi vanhoille hallitseville puolueille.

VAALIT V. 1916

Maailman sodan vaikutus Yhdysvaltain valtiolliseen, yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen elämään loihti esille kysymyksiä, jotka keskeyttivät kehitystä niissä puitteissa mihin nuo yleiset asiat olivat jännittyneet menneitten vuosien varrella.

Sodan tarpeita palveleva teollisuus vilkastutti työmarkkinat. Ansiotyö lisääntyi, palkat kohosivat ja yhteiskunnallinen rauhattomuus katosi vastaavassa määrässä. Runsa elintarvikkeitten kysyntä kohotti niiden hintoja ja tämän kautta lauhdutti maanviljelijäluokan tyytymättömyyttä. Niiden miljoonien ihmisten keskuudessa, jotka

kuuluvat läheisesti sodan pyörteisiin joutuneitten Euroopan maitten kansoihin, kääntyi huomio ja kiintymys sotatapahtumiin. Amerikalaiset rahakapitalistit ja teollisuus-pohatat ryhtyivät kaikin voimin valtaamaan johtavaa asemaa itselleen maailman teollisuudessa ja kaupassa. Euroopan sotivat vallat loukkasivat Amerikan puolueettomuusoikeuksia. Loukkaukset pakottivat Yhdysvaltain hallitusta ja "yleistä mielipidettä" toimimaan enemmän Euroopassa riehuvan sodan asioissa kuin muissa kysymyksissä.

Näinpä siis vuoden 1916 vaalien pääkysymykseksi sukeusi Yhdysvaltain suhde sotaan.

Eri puolueitten suhteen tähän pääkysymykseen voisi lyhyesti määritellä seuraavalla tavalla:

Republikaanipuolue, johon Rooseveltin puolue jälleen liittyi, vaati suurisuuntaista sotilaallista varustautumista.

Demokraattipuolue kannatti sotilaallista varustautumista siinä määrässä, että Yhdysvallat kykenevät suojelemaan kunniaansa ja kansainvälisiä oikeuksiaan, mutta tuomitsi niitä, jotka tahtovat syöstä Yhdysvallat Euroopan imperialististen suurvaltojen teille. Puolue onnitteli itseään ja Yhdysvaltoja siitä, että presidentti Wilsonin viisas ja inhimillinen puolueettomuuspolitiikka oli pitänyt Yhdysvallat erossa sodasta.

Sosialistipuolue, joka vaaleihin valmistautuessaan ei pitänyt edes yleistä puoluekonventionia, vaan valitsi presidenttiehdokkaat yleisäänestyksellä, vastusti ylimalkaisesti militarismia ja imperialismia.

Sosialistipuolueen äänimäärä, päästyään v. 1912 lähelle 1,000,000, aleni nyt enemmällä kuin 300,000.

Demokraatti- ja republikaanipuolueitten äänimäärä oli niin lähellä toisiaan, että vain muutamalla tuhannella äänellä demokrattipuolue voitti presidenttivaalin.

* * *

Mutta samalla kun sodan aiheuttamat kysymykset johtivat siihen, että Yhdysvaltain sosialistipuolueen edistymistä hidastuttavia oosuhteita ja kysymyksiä ilmaantui, niin sodan aiheuttamat kysymykset ja olosuhteet jo nyt työntävät sosialistipuoluetta voimakkaasti eteenpäin.

Vuoden 1917—1918 aikana toimitetuissa paikallisissa vaaleissa ja valtiovaaleissa on sosialistipuolueen kannattajain määrä noussut kuin taikavoimilla. Morris Hillquitin ehdokkuus New Yorkin kaupungin majurin virkaan tuotti sosialistipuolueelle lähes 150,000 ääntä ja New Yorkin valtion lainsäätäjäkuntaan ennen olleen 2 sosialistipuolueen edustajan lisäksi 9 uutta. Kautta maan on sosialistipuolueen äänestäjän joukko lisääntynyt moninkerroin.

* * *

Katsaus Yhdysvaltain poliittisiin puolueisiin viimeksikuluneiden vuosien ajalta on tässä vain ohimennen tehty. Viimevuosiin sisältyvä merkillinen aika ja seurauksiensa nähden vielä epätäydellisesti käsiteltävä ajanjakso, antaa vielä loppumattomasti aihetta opettavalle tutkimiselle. Jos tästä teoksesta joskus tulisi otettavaksi uusi painos, toivottavasti tilaisuus silloin sallii paisuttaa teoksen kokoa useilla kymmenillä sivuilla kuluvan vuosikymmenen täydellisempää kuvaamista varten.